1998. FEBRUÁR
XIV. évf. 2. (127.) szám
Ára: 248 Ft

video magazin

Golden Globe '98

River Phoenix

Con Air

Salma és Matthew

Walt Disney
KLASSZIKUS
Susi és TEKERGŐ
Megérkeztek a Disney Rajzfilmgyűjtemény legújabb darabjai!
Walt Disney
KLASSZIKUS
Susi és TEKERGŐ
Lady and the Tramp
2.800 Ft
1.800 Ft
Disney
Micimackó új kalandjai 1.
A nagy mézescsupor-rablás
The Great Honey Pot Robbery
1.800 Ft
Disney
Micimackó új kalandjai 2.
A picinyke cinke
Megvásárolhatók videokazettán!
A kazetták megrendelhetők: RO-LEX '93 KFT. Telefon: 217-2730
© Disney

Kedves Olvasó!

A Golden Globe-díjak kiosztása után februárban már arra figyel a hollywoodi filmes világ, melyek lesznek a tavalyi évi filmtermés alapján az idei Oscar-díjra jelölt alkotások, s kik lesznek a legnagyobb filmes elismerésre méltó és esélyes alkotók. Idehaza a szakemberek kegyeiért a filmszemlén a támogatott és magánerőből készült hazai művek versenyeznek majd, melyek közül egyébként némelyik celluloid helyett eleve videóra íródott. S miközben itthon is szépen megtelnek a mozik az újabb és újabb premierekre, a tékákba kezdenek ismét visszaszivárogni azok a filmbarátok, akiket néhány hónapja elcsábított a televíziócsatornák műsorfolyama. Van is miért visszatérniük, hiszen februárban csak videókazettán lesz látható a múlt év egyik legnagyobb akciófilmsikere, a profi módon megcsinált Con Air, csak videón tűnik fel – egy „kómás" kórházkrimiben – Gene Hackman és Hugh Grant; az amerikai rádiózás fenegyereke, Howard Stern, s a szépséges mexikói lányt, Salma Hayeket is csak videószalagon láthatjuk. A sci-fi rajongó a régi Star Trek-filmek helyett a legeslegújabbat viheti haza a kölcsönzőből, s ha filmcsemegét akarunk nézni, akkor Harrison Fordot River Phoenixszel is csupán videón csodálhatjuk. Újabb filmklasszszikusok megvásárlásán is törhetjük fejünket, így filmélményeink tovább gazdagodhatnak februárban is, ha megdolgoztatjuk videónkat. Ha pedig netán új készülék vásárlásán törné fejét, e számunkban a gazdag videófilm-kínálat mellett két új képmagnócsaláddal is megismerkedhet.

Budapest, 1998. február

Falus Tamás

Főszerkesztő: Falus Tamás
Művészeti szerkesztő:
Czifferszky Attila
Képszerkesztő: Fejér Gábor
A szerkesztőség címe:
1114 Budapest XI., Eszék u. 9–11.
Tel./fax: 361-3859
E-mail: video@irisz.hu

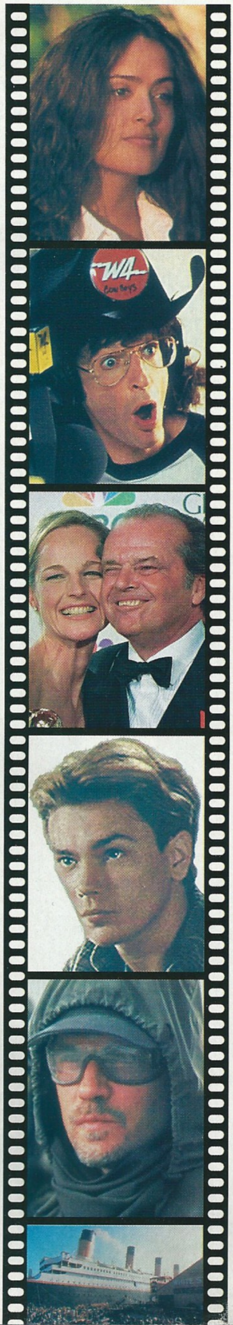
Kiadja a Video Magazin Kft. • Felelős kiadó: Belán Gábor ügyvezető igazgató
Nyomdai előkészítés: MULTIMIX Kft.

Nyomás:
SZIKRA LAPNYOMDA RT.
1133 Budapest, Visegrádi u. 116.
Felelős vezető: Lendvai Lászlóné vezérigazgató

Terjeszti a Nemzeti Hírlapkereskedelmi Rt. és a regionális részvénytársaságok, valamint az alternatív terjesztők. • Előfizetésben terjeszti a Magyar Posta Rt. Előfizethető a hírlapkézbesítőknél és a Hírlapelőfizetési Irodában (1089 Budapest VIII., Orczy tér 1., levélcím: 1900 Budapest, Orczy tér 1.), ezenkívül Budapesten a Magyar Posta Rt. Hírlapüzletági Igazgatósága kerületi ügyfélszolgálati irodáin, vidéken a postahivatalokban.
HU ISSN 0237-5141

A címlapon: Salma Hayek és Matthew Perry
Golden Globe-fotók (4–6. oldal): FEB–Reuters

A video magazin TARTALMÁBÓL

ALKOTÓK, SZTÁROK

A Golden Globe díjazottjai 4–6
Főszereplő-rendező: Jonathan Frakes 15–17
River Phoenix halhatatlansága 30–32
Salma Hayek: Egy szépséges lány Mexikóból 33–35
Howard Stern intim részei 40–43
Magyar hangja: Csiszár Jenő 41–43
A horror királya: Stephen King II. 54–56

FILMEK

Con Air – A fegyencjárat 10–11
Golyóálló 18–19
Libabőr 20
Crazy Six 23
Macarena 25
Halálos terápia: Fehérköpenyes krimik 26–28
Moszkitó part 32
Bolond szél fúj 34 –35
Susi és Tekergő 36–37
Intim részek 40–43

TÉMÁK

Top 25: Mozibevételi örökranglista 64–65

LAKOSSÁGI VIDEÓKAZETTÁK

Top 40 47
2, 14, 39, 44–46, 48, 67, 68

JOGI KÉRDEZZ–FELELEK

Változtak az adótörvények 50

TANÁCSADÓ

Hasznos apróságok a videómagnókról 52

TESZT

Újabb Philips és JVC képmagnócsaládok 58–60

HÍRÖZÖN

29. Magyar Filmszemle, Tiszta Hollywood, Könyv az Oscarról, James Bond, a 19., Titanic: a CD is az élen 62–63

MOZI- ÉS VIDEÓELŐZETES

Márciusi újdonságok

GOLDEN GLOBE 1998

1998. január 18-án vasárnap este (magyar idő szerint hétfőn hajnalban) osztották ki Los Angelesben, a Beverly Hilton Szálloda báltermében az idei Golden Globe díjakat. A Hollywoodban dolgozó külföldi kritikusok szervezetének tagjai 55. alkalommal ítélték oda az Arany Glóbusz szobrocskákat.

Díjazottak az 1997. évi játék- és televíziósfilm-termés alapján

A legjobb drámai alkotás:
TITANIC

A legjobb vígjáték vagy musical:
LESZ EZ MÉG ÍGY SE!
(As Good As It Gets)

A legjobb színésznő drámai alkotásban:
JUDI DENCH (Mrs. Brown)

A legjobb színész drámai alkotásban:
PETER FONDA (Ulee's Gold)

A legjobb színésznő musicalben vagy vígjátékban:
HELEN HUNT
(Lesz ez még így se!)

A legjobb színész musicalben vagy vígjátékban:
JACK NICHOLSON
(Lesz ez még így se!)

A legjobb nem amerikai film:
MY LIFE IN PINK (Belgium)

A legjobb epizódszereplő színésznő:
KIM BASINGER (Szigorúan bizalmas – L. A. Confidental)

A legjobb epizódszereplő színész:
BURT REYNOLDS
(Boogie Nights)

A legjobb rendező:
JAMES CAMERON (Titanic)

A legjobb forgatókönyv:
MATT DAMON, BEN AFFLECK
(Good Will Hunting)

A legjobb eredeti filmbetétdal:
MY HEART WILL GO ON
(Titanic: James Horner, Will Jennings)

Burt Reynolds ismét a csúcson: a legjobb epizodista díját nyerte

Négy díjat kapott a Titanic, mely egyben Oscar-esélyes alkotássá is előlépett. A bal oldali képen James Cameron rendező (balra) és Leonardo DiCaprio, a film főszereplője

video
NBC
Kim
Basinger

A legjobb eredeti filmzene:
JAMES HORNER (Titanic)

A legjobb színésznő televíziós sorozatban, musicalban vagy vígjátékban:
CALISTA FLOCKHART
(Ally McBeal)

A legjobb színész televíziós sorozatban, musicalban vagy vígjátékban:
MICHAEL J. FOX (Spin City)

A legjobb televíziós drámai alkotás:
X-AKTÁK

A legjobb színésznő televíziós drámai alkotásban:
CHRISTINE LAHTI
(Chicago Hope)

A legjobb színész televíziós drámai alkotásban:
ANTHONY EDWARDS
(Vészhelyzet – E. R.)

A legjobb televíziós musical vagy vígjáték:
ALLY MCBEAL

A legjobb televíziós sorozat vagy tv-film:
GEORGE WALLACE

A legjobb színésznő televíziós sorozatban vagy tv-filmben:
ALFRED WOODARD
(Miss Evers' Boys)

A legjobb színész televíziós sorozatban vagy tv-filmben:
VING RHAMES
(Don King: Only In America)

A legjobb epizódszínésznő televíziós sorozatban vagy tv-filmben:
ANGELINA JOLIE
(George Wallace)

A legjobb epizódszínész televíziós sorozatban vagy tv-filmben:
GEORGE C. SCOTT
(12 dühös ember – 12 Angry Men)

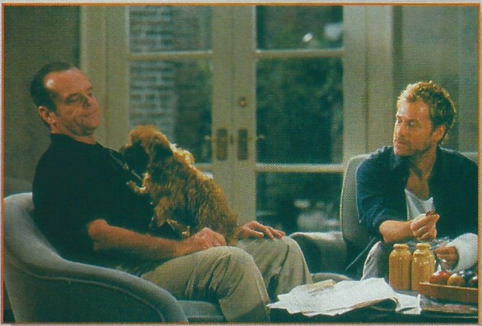
Cecil B. DeMille életműdíj:
SHIRLEY MACLAINE

Megjegyzés:
A Magyarországon már bemutatott vagy a közeli hetekben bemutatásra váró filmek címét magyarul közöljük.

Helen Hunt és Jack Nicholson együtt örül a Golden Globe-nak. Mindketten a Lesz ez még így se! című vígjátékban nyújtanak élményszámba menő alakítást

Lesz ez még így se! – idehaza márciusi mozipremier

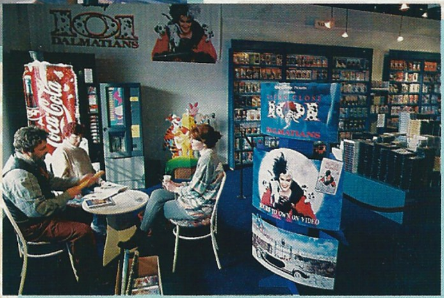

SELECT VIDEO

Műsoros videókazetták nagykereskedelmi értékesítése
1131 Budapest, Kámfor u. 22.
Tel./Fax: 140-8391 Mobil: (06-30) 518-416

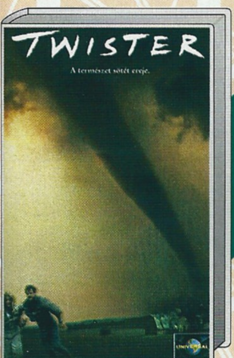
- **Miután kényelmesen leparkolt és elfogyasztott egy kávét,**
- **önkiszolgáló rendszerű bemutatótermünkben**
- **420 m² alapterületen**
- **valamennyi jelentős hazai videókiadó**
- **1000-nél is több filmjéből válogathat:**
- **– lakossági premierek**
- **– örökzöld kedvencek**
- **– rendszeres akciók**
- **– cseregarancia**
- **választékbővítésként videó-CD-k, CD–ROM-ok, digitális videó-discek (DVD)**

- **Termékkiegészítők:**

– variálható fém fali- és forgóállványok
– minőségi üres audio- és videókazetták
– műanyag kazettatartó tokok
– plakátok, tartók és seregnyi más dekoráció

- **Üzletkötőink révén vagy futárszolgálat útján megrendelését az ország bármely pontjára eljuttatjuk a lehető legrövidebb időn belül.**

E havi újdonságaink

NÉHÁNY CSEMEGE A SORBÓL:

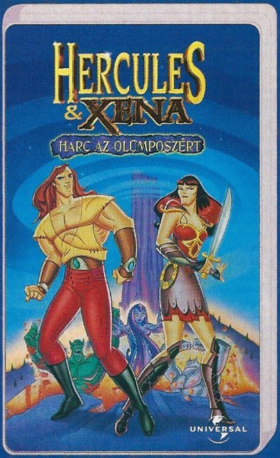
Mindenekelőtt a **Twister**, a valóban nagy durranás; a **Csatamezők**-sorozat további részei: **A franciaországi csata, Az angliai csata;** újabb útifilmek: **New York, London, Párizs; Ne légy barom 2.** – ezúttal Coolióval és a **Barb Wire** – Pamela Anderson Lee-vel; Leslie Nielsen főszereplésével: **Dracula halott és élvezi;** egy igazi családi film: **Joey és a bálna;** természetfilmek: **Kalahári, Vértestvérek – A gepárdok küzdelmei;** az **Alien-trilógia** Sigourney Weaver-rajongóknak; és a legújabb **Walt Disney**-parádé: **Susi és Tekergő.**

Ha Ön kereskedő, viszonteladó, kérje részletes katalógusunkat és árjegyzékünket!

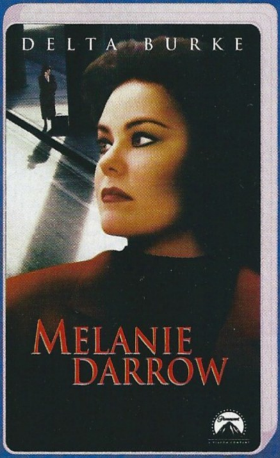
SV SELECT VIDEO

VIDEO CSÚCSON

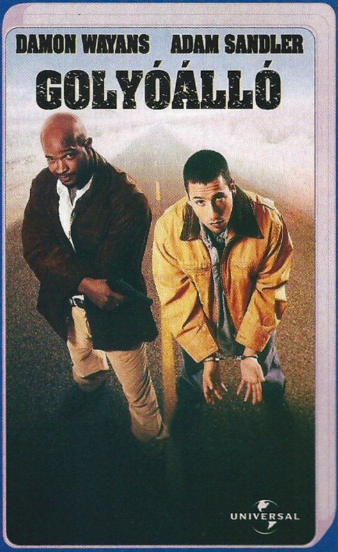
[FEBRUÁR 10-től a videotékákban]

[HARC AZ OLÜMPOSZÉRT...]

[HOGY MEGMENTSE ÜGYFELÉT, EL KELL MENNIE A VÉGSŐKIG.]

[KIHEVERED, HA ÁTVER A HAVER?]

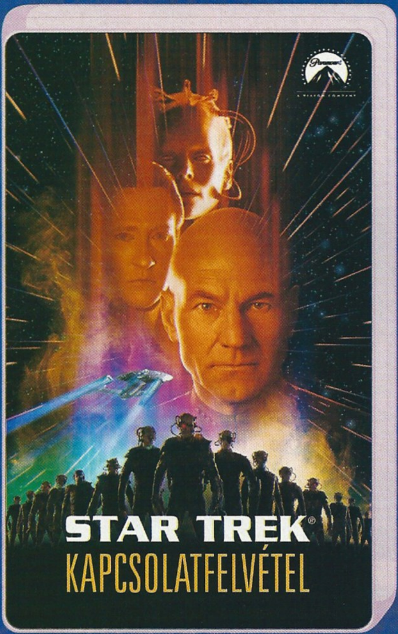
< CSAK VIDEON

UIP DUNA NEMZETKÖZI FILM KFT. CIC Paramount UNIVERSAL

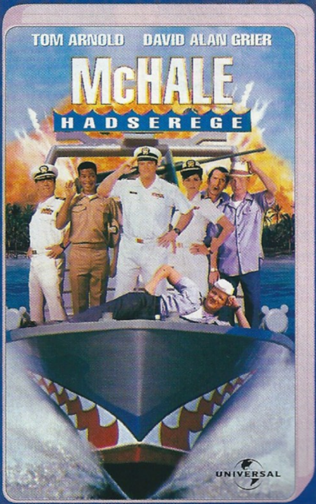
< UIP-DUNA FILM, 1021 BUDAPEST, HŰVÖSVÖLGYI ÚT 54. Tel.: 394-0007, Fax: 274-2177 >

VIDEO CSÚCSON

[FEBRUÁR 24-től a videotékákban]

[FÖLD BOLYGÓ
LAKOSSÁG: 9 MILLIÁRD
EMBEREK SZÁMA: 0
AZ ELLENÁLLÁS HASZTALAN]

[AMIKOR AZ ÚSZÓ ERŐDÖN
ELVESZTIK AZ ÖNKONTROLT...]

UIP DUNA NEMZETKÖZI FILM KFT. · CIC · Paramount · UNIVERSAL

< UIP-DUNA FILM, 1021 BUDAPEST, HŰVÖSVÖLGYI ÚT 54. Tel.: 394-0007, Fax: 274-2177 >

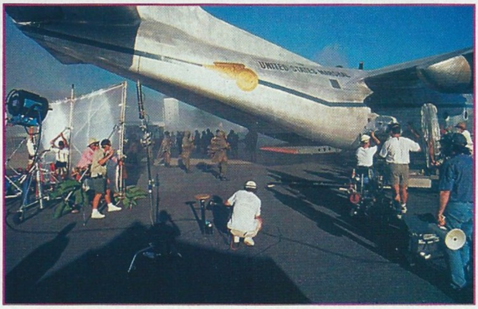
CON AIR – A FEGYENCJÁRAT

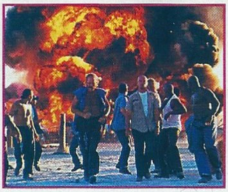

„Ahogy elolvastam Scott Rosenberg forgatókönyvtervét, rögtön megláttam benne a nagy lehetőséget, úgyhogy azonnal megtettem a megfelelő lépéseket, hogy vállalatom számára megszerezzem az anyagot. Vitathatatlanul nagyon erős írás volt, de az is látszott, hogy több lélek, több emberi gazdagság kell bele. Úgy gondoltam, olyan irányba kell továbbfejlesztenünk, hogy a cselekményt a szereplők egyénisége vezérelje..."

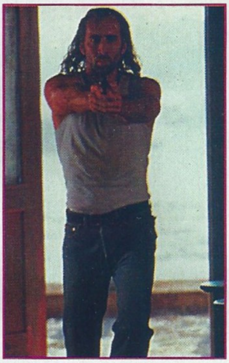
„...Ez a történet a megváltásról szól. A film egy modern hős odüsszeiája, akinek emberfeletti próbatételt és emberfeletti gyötrelmeket kell kiállnia útban hazafelé a családjához." – ***JERRY BRUCKENHEIMER*** producer, egyebek mellett a *Top Gun, Az utolsó esély, A szikla* producere is.

„Cyrus hihetetlenül intelligens fickó. Zseniálisan kitervelte és megszervezte, hogy eltérítenek egy Con Air-gépet, megszöktetik egy kolumbiai kábítószerkereskedő család fiát, akit ugyanazzal a repülőgéppel szállítanak, aztán irány Dél-Amerika. Útközben kell gépet cserélniük, hogy átmehessenek egy olyan országba, amelynek nincs kiadatási szerződése az Egyesült Államokkal. Akiket a Con Air szállít: a söpredék söpredéke. Viszont jó volt együtt játszani ezekkel a színészekkel," – **JOHN MALKOVICH**, Cyrus „Vírus" Grissom, a főgonosz alakítója.

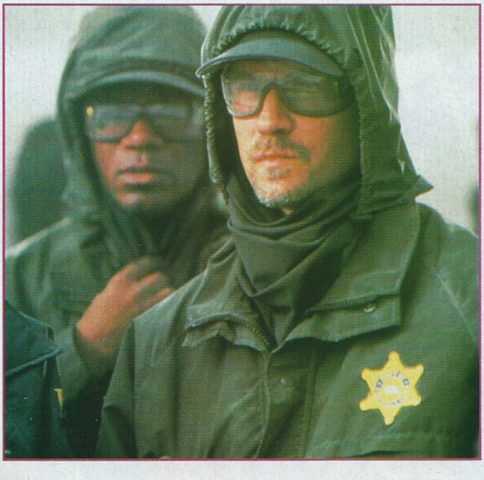
„1985-ben kezdtem a színészetet, és imádom csinálni. Pont ugyanaz az izgalom, mint mondjuk egy fegyveres rablás közben. Maximális összpontosítás, nálad a labda. Amikor a rendező elkiáltja magát: Tessék!, benne vagy a közepében, csak éppen most rád szegezik a fegyvert. Lehet, hogy furcsa ez az összehasonlítás, de hát nekem ez a múltam, én ehhez tudok visszanyúlni." – ***DANNY TREJO***, Johnny 23, a nemi erőszakért többszörösen elítélt alakítója, aki mielőtt színésznek állt, felnőtt kora jelentős részét szigorúan őrzött börtönökben töltötte, így saját élményeit is felhasználta színészi játékában.

„Én aztán tényleg nem vagyok az a kiköpött macho típus, de nem is akartam lerombolni a nézők illúzióit. Akár tetszett, akár nem, a mutatványok nagy részét nekem kellett csinálnom. Azt akarták, hogy látsszon az arcom a képen, miközben tőlem három méterre fölrobban valami, vagy amikor égő helikopterek potyognak le a hátam mögött és golyók fütyülnek a fejem fölött. Nem volt sétagalopp – egy kicsit talán féltem is. Az igazat megvallva elég ijesztő volt.” – ***NICOLAS CAGE***, a főhős, Cameron Poe alakítója. Cage a forgatás idején vette át az Oscar-díját a Las Vegas-végállomás című filmben nyújtott alakításáért.

„A biztonsági rendszer olyasféle csődje, amelyet a filmben megálmodtunk, a valóságban sohasem fordulhatna elő... Kinevettek, amikor megkérdeztem, létezik-e bármiféle elképzelhető mód arra, hogy a történetben szereplő rabok kiszabaduljanak és átvegyék a hatalmat a gépen. Azt felelték, egyetlen mód van rá: ha hagyom, hogy a képzeletem szabaduljon el, fittyet hányva minden realitásnak. Megfogadtam tanácsukat: hagytam” – ***SCOTT ROSENBERG*** forgatókönyvíró, aki három napot tölthetett fegyencekkel az igazi Con Air egyik gépén.

„A Con Air hőse egykor a társadalom megbecsült tagja volt, aztán elkövetett egy hibát, és a lehető legmélyebbre zuhant. Megfizette adósságát, letöltötte büntetését, s csak egyetlen vágya van: hazatérni. Fizikai értelemben ezt meg is tehetné, de lelki szempontból még hátravan valami: vissza kell nyernie önbecsülését és a társadalom megbecsülését, hogy emelt fővel térhessen haza”...

„...Egy valamit mindenképp szerettem volna elérni: hogy megjelenjen a filmben egyfajta különös fekete humor, amely igazán magasba röpíti ezeket a furcsa, energikus figurákat. Úgy éreztem, ha egy csipetnyi humorral árnyaljuk, az erőszak, amely ezekből az emberekből árad, valamelyest elfogadhatóbb lesz”...

„...Nincs mese, Nicolas Cage az egyik legnagyobb színész manapság. Én mindig rajongtam érte. Soha nem ismétli magát szerepeiben.” – ***SIMON WEST*** rendező, melynek első játékfilmje a *Con Air*.

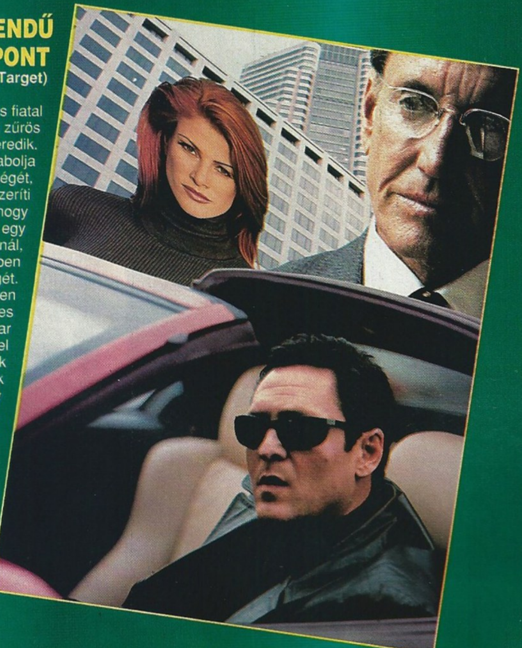

RÓMAI HUNCUTSÁGOK
(Coins in the Fountain)

Három barátnő, Leah, Nicky és Bonnie kapcsolataikban csalódva Rómába utaznak kikapcsolódni. A gyönyörű városnál nagyobb hatással csak az ott élő férfiak vannak rájuk. Már a szállodában is összejönnek a szomszéd szoba lakójával, akivel meg kell osztozniuk a fürdőszobán. Ezzel elindul a kalandok és komikus helyzetek sorozata. Mindhárman megtalálják álmaik párját, ám mint mindegyik római vakációnak, egyszer ennek is véget kell érnie.

Színes, szinkronizált amerikai vígjáték (90 perc)
Főszereplők: Loni Anderson, Stephanie Kramer, Shanna Reed
Rendezte: Tony Wharmby

ELSŐRENDŰ CÉLPONT
(Executive Target)

Nick James fiatal kaszkadőrsofőr, aki zűrös ügyekbe keveredik. Lamar Quentin elrabolja Nicket és feleségét, Nadiát. Arra kényszeríti a férfit, hogy segédkezzen neki egy bankrablásnál, ellenkező esetben megöli a feleségét. Nick kénytelen elvállalni a veszélyes munkát, de Lomar később sem engedi el Nadiát. Ragaszkodik hozzá, hogy Nick vegyen részt egy újabb akcióban, amelynek célja: elrabolni az USA elnökét.

Színes, szinkronizált, amerikai akciófilm
Főszereplők: Michael Madsen, Roy Scheider

MEGJELENÉS: FEBRUÁR 12.

Színes, szinkronizált amerikai thriller (90 perc)
Főszereplők: Katey Sagal, Charlotte Rosa
Rendezte: Charles Correll

GYILKOSOK HÁZA
(The Haven)

Jacques nyomozóként dolgozik és amikor kollégáját, Colint meggyilkolják, kilép a rendőrségtől. Elhatározza, hogy magándetektívként kideríti, kik lőtték le Colint. Közben egy másik gyilkosság ügyében is nyomoz. Az áldozat Zachary Osborne, a „Gyilkosok Kikötőjének" nevezett baljóslatú épület tulajdonosa. Itt olyan gyilkosok találnak menedéket, akik próbaidőn vannak szabadlábon, de még mindig a saját deviáns ösztöneik szerint élnek. Mindegyiküknek volt motivációja arra, hogy megöljék Osborne-t. Jacques felderít egy bonyolult összeesküvést és rájön az összefüggésre Colin és Osborne meggyilkolása között.

Színes, szinkronizált amerikai krimi (104 perc)
Főszereplők: Serge Dupire, Jacques Godin
Rendezte: Michel Poulette

GYANAKVÓ BIZALOM
(Violation of Trust)

Justint egyedül neveli anyja, aki ráadásul állapotos egy újabb gyerekkel. A lány éli a tinédzserek szokásos, lázadó életét: barátnők, szerelmek, féltékenykedések. Egyik este halálosan összevesznek barátnőjével, Vickyvel, akire többen is joggal féltékenyek. Másnap a rendőrség felfedezi Vicky holttestét az erdőben. Minden bizonyíték Justine ellen szól, akit letartóztatnak. Egyedül anyja hisz ártatlanságában és nyomozásba kezd, hogy kiderítse az igazságot. Ám a nyomozás során az anya élete is veszélybe kerül...

A MOKÉP Videókiadó címe: 1054 Bp., Báthory u. 8., Telefon: 111-6650/169 m.

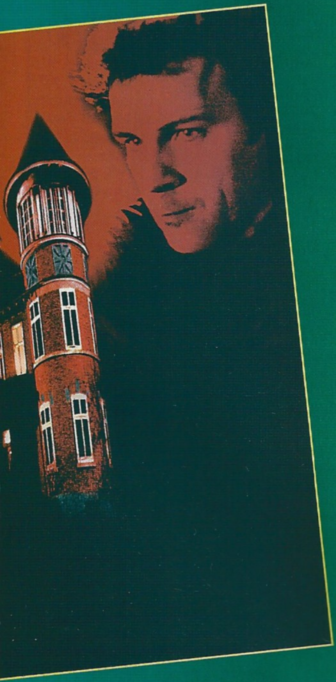
A filmek megvásárolhatók:

ALPINE PITON GMK.
1146 Budapest, Dózsa György út 19. Telefon: 344-0007

VIDEO NÍVÓ BT.
1133 Budapest, Vág u. 9. Telefon: 149-1335

INTERFILM Kft.
1124 Budapest, Karolina út 17. Telefon: 166-4032

MOTOPHON BT.
Miskolc, Rácz Á. u. 50. Tel./fax: (46) 401-600

HATALMAS APHRODITE
(Mighty Aphrodite)

Lenny boldog házasságban él feleségével, Amandával, a gyerek viszont mindkettőjüknek hiányzik. Úgy döntenek, örökbefogadással oldják meg ezt a kérdést. Az adoptált gyereket nagyon megszeretik, ám Lenny mindenáron ki akarja deríteni, hogy ki az anya. Legnagyobb megdöbbenésére egy prostituált személyében leli meg az anyát, aki ügyfélnek tekinti őt és mindenáron ágyba akar bújni a megszeppent férfivel. Meghitt barátság szövődik közöttük és Lenny elhatározza, hogy megpróbálja tisztességes útra téríteni a szexbombát, aki számára sem közömbös.

Színes, szinkronizált amerikai vígjáték (91 perc)
Főszereplők: Woody Allen, Mira Sorvino, Helena Bonham Carter
Rendezte: Woody Allen

A HAZUG
(Deceiver)

Egy fiatal prostituált holttestének darabjait egymástól mérföldekre találják meg. Az egyetlen nyom, amin a rendőrség elindulhat, John Waylandhoz, a jómódú pszichológushoz vezet. Két nyomozó hazugságvizsgáló géppel hallgatja ki Johnt. Ám hamarosan fordul a kocka és a kihallgatottból lesz a kérdező. De vajon honnan tud Wayland ilyen sokat a rendőrség magánéletéről? Vajon kiderül-e, hogy ki a gyilkos? A legfőbb kérdés most az, hogy ki roppan össze lelkileg először?

Színes, szinkronizált amerikai krimi (100 perc)
Főszereplők: Tim Roth, Chris Penn, Rosanna Arquette
Rendezte: Jonas Pete, Josh Pete

Főszereplő-rendező:

JONATHAN FRAKES

A *Star Trek: The Next Generation* sci-fi televíziós sorozat Rikard elsőtisztjeként vált népszerűvé, sőt világhírűvé. Előbb szakáll nélkül, majd szakállal. Előbb csak színészként, majd rendezőként is. Ez utóbbi tisztében olyannyira sikeresként, hogy főszereplőként egyben ő állhatott a kamerák mögé is a *Kapcsolatfelvétel* című játékfilm forgatásakor

Mr. Frakes, a szolid középosztálybeli családfő Pennsylvania államban pezsgőt bontott 1952. augusztus 19-én, amikor felesége egy kisfiúnak adott életet. A kis Jonathan szépen cseperedett, s bár a papa mérnöknek szánta, a gyereket jobban érdekelték a világot jelentő deszkák, egyelőre azonban pozaunon játszott és nagy sikereket aratott a rokonság körében. Miután leérettségizett, Jonathan a Harvardon pszichológia szakon folytatta tanulmányait. Nem volt titok szülei előtt, hogy színész akar lenni, de hogy lehet ebből megélni? Mindenesetre egyelőre elment jegyszedőnek a Festival of America Theatre nyári előadásaira, így csekély ösztöndíja ellenére minden darabot többször is megnézhetett. Egyszer csak az egyik rendező-producer megszólította: *„Jé, milyen magas vagy! Jó lennél az Indians című darabban a karba. Benne vagy?"* Persze, hogy benne volt, így profi New York-i színészekkel együtt léphetett fel.

Átiratkozott a színész szakra, diplomát szerzett, majd két éven át a Loeb Drama Center növendéke volt. Ezután úgy döntött, New Yorkban próbál szerencsét. Öt évet adott magának, ha nem jön be a dolog, gondolta, visszamegy az egyetemre és valami praktikusabb diplomát szerez. Mivel élni is kellett valamiből, először bútort szállított – minden éjjel fájt a háta. Beállt pincérnek - soha annyi tányér nem tört el az étteremben! Végül a Marvel Comicsnál vállalt állást, ahol Captain America jelmezébe öltözve egy Pókember társaságában szupermarketeket nyitottak meg, dalolva népszerűsítették a képregényeket a könyvesboltokban, kórházi gyermekosztályokat látogattak és ifjúsági rendezvényeken vettek részt. Bár munkája révén közel került a Fehér Házhoz – ugyanis részt vett *Rosalynn Carter*, az elnök hitvese által rendezett Captain America környezetvédelmi kerti partin –, ügynöke egyáltalán nem hatódott meg ettől. Sőt úgy vélte, inkább bútorszállítónak, kevésbé finoman szólva trógernek, nem pedig Captain Americának való a magas termetű, de kölyökképű színész. Frakes otthagyta az ügynököt és egyedül próbált boldogulni. Szerepet kapott a Broadwayn a *Shenandoah* című darabban, s rövidesen a tévé képernyőjére került, a *The Doctors* szappanoperában egy bajba jutott vietnami veteránt alakított, aki ráadásul veri a gyerekeket... Most már új ügynöke volt, aki noszogatta, hogy menjen Los Angelesbe. Első hollywoodi szerepe a *Fantasy Island*ben egy bugyuta férj volt. Ezután sem a hősök következtek, hiszen azok állandóak. *„Feladataim nagy része a vendég gonosz megszemélyesítése volt, azé, aki egyszer egy héten még nagyszerűbbé teszi a főszereplőket"* – emlékezett vissza. A további szerepek: egy lompos fickó a *Twilight Zone*-ban, korrupt hirdetési ügynök a *Falcon Crest*ben, a tenyérbemászó Marcus Marshall a *Bare Essence*-ben, a gerinctelen Stanley Hazard az *Észak és Dél*ben, a hasonló jellemű Gillespie hadnagy a *Dream West*ben és Morgan Fairchild biszexuális titkára, Sandy Paris a *Paper Dolls*ban. Játszott még a *Zsarublues*, a *The Waltons* és a *Lois és Clark: Superman új kalandjai* című sorozatokban is.

Amikor Frakes értesült róla, hogy szereplőket keresnek a *Star Trek: The Next Generation* című sci-fi sorozathoz, rögtön tisztában volt vele, hogy neki kell eljátszania Riker elsőtisztet. A leendő szereplők hat meghallgatáson estek át, de Frakesnek szerencséje volt, elsőszörre *Gene Roddenberry*hez, a *Star Trek* atyjához került. *„Azt mondta, hogy lát valami machiavellisztikus csillogást a szememben, ugyanolyat, mint a magáéban. Ez volt az a tulajdonság, amellyel szerinte Rikernek rendelkeznie kellett. Így hát a szárnyai alá vett, és minden alkalommal, amikor próbafelvételre mentem, előtte benéztem hozzá és közösen kidolgoztuk a jelenetet."*

Némi protekcióval tehát, de Jonathan Frakes kapta meg William T. Riker szerepét. A hihetetlenül népszerű tévésorozat új figurái: Jean-Luc Picard kapitány *(Patrick Stewart)*, a félig ember, félig betazoid Deanna Troi tanácsadó *(Marina Sirtis)*, az android Data operációs tiszt *(Brent Spiner)*

Kapcsolatfelvétel

és Spot nevű macskája, Worf, a klingon biztonsági főnök *(Michael Dorn),* Geordi LaForge főmérnök *(LeVar Burton)* és a többiek hamarosan beköltöztek a rajongók szívébe. Mivel a „trekkere" mindent tudnak kedvenc szereplőikről, lássuk, mi is a lényeges dolgokat Rikerrel kapcsolatban.

2335-ben született az alaszkai Valdezben. Amikor kétéves volt, meghalt az anyja és apja

Feleségével Francisszel

nevelte fel. 2357-ben végzett a Csillagflotta Akadémián, az USS Pegasusra osztották be. Egy ideig a Betazed bolygón állomásozott, ahol beleszeretett egy pszichológushallgatóba, Deanna Troiba, de amikor hadnagyi rangot kapott, inkább az USS Potemkint választotta a lány helyett. Bár felajánlották neki az USS Drake parancsnokságát, mégis inkább az Enterprise–D elsőtiszti posztja mellett döntött.

A sorozat első és második szezonja között eltelt időben Riker szakállt növesztett. Frakes csak annyit mondott erről: nem szeret borotválkozni... A Picard kapitány által némelykor Number One-nak – a magyar szinkronban Egyesnek (???) – titulált Rikert barátai többnyire Willnek hívják, csupán két epizódban, a The Naked Now és a Haven címűben szólítják Billnek.

Ami az epizódokat illeti, Frakesnek természetesen vannak kedvencei is. *„Egyszer megkérdezték tőlem, mit szeretnék. Azt mondtam, pozaunon játszani. Fél évvel később a 110010001 forgatókönyvében az állt, hogy a holodecken az 1958-as év New Orleansában együtt játszom egy zenekarral. Olyan volt ez, mint egy valóra vált álom, ráadásul jól illett a sztoriba."*

Frakesnek volt egy másik álma is, nevezetesen a rendezés. A sorozat szereplői közül ő volt az első, aki a producerektől megkapta ezt a lehetőséget az *Offspring* című epizód kapcsán, amelyben Data, az android megalkotja saját leányát, Lalt. A *The Drumheadben Jean Simmons* volt a vendégsztár, akit nagy kihívás volt instruálni. *„Roppant izgatott voltam, hogy egy ilyen kaliberű színésznővel kell dolgoznom, de Ms. Simmons elégedett volt velem!"*

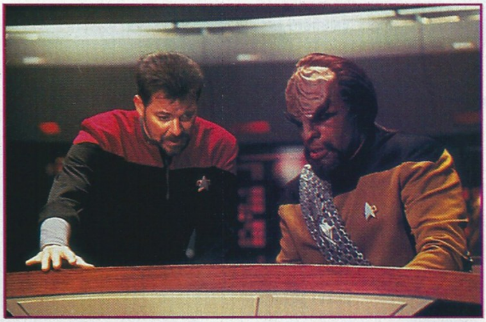
Frakes ezután még több részt is rendezhetett, bevallása szerint sokat lopott azoktól a rendezőktől, akikkel az évek során dolgozott. Azok a színészek, akikkel évek óta együtt forgatott, először nem bizonyultak túl segítőkésznek. *„Láttam a szemükben, hogy azt gondolják: ez a te problémád, oldd meg magad. S amikor sikerült, persze vállon veregettek..."* – mosolyog ma Frakes a bajsza alatt. Miután a *The Next Generation* 1994 májusában befejeződött, Frakes a folytatásokban – *Deep Space Nine, Voyager* – szintén rendezett néhány epizódot.

A komoly munka mellett a magánéletét sem hanyagolta el, tíz év együttélés után feleségül vette *Genie Francis* színésznőt, akivel a *Bare Essence* forgatásán ismerkedett meg, s hamarosan megszületett kisfiúk, *Benjamin.*

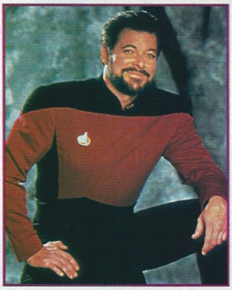
Jonathan Frakes úgy véli, van élet a *Star Trek*en túl is... Mindig érdekelték a paranormális jelenségek, ezért elvállalta a narrátor szerepét az ún. roswelli idegen boncolását bemutató filmben, s közreműködött a *The Paranormal Borderline* című tévéműsorban, továbbá a Discovery Channel új technológiákat bemutató *Sights*

„Ennek az embernek tehetsége van a rendezéshez”

and Sound sorozatában. Az *University Hospital* és a *Diagnosis: Murder* című sorozatok néhány epizódját is ő rendezte. *„Jó dolog volt a rendezői székből dirigálni az Amerika-szerte kedvelt főszereplőket. Visszaemlékeztem régi epizódszerepeimre és bevallom, roppant elégedettség fogott el.”*

Persze Jonathan a Star Trek világához sem lett hűtlen: ő rendezte a *Klingon* című interaktív CD–ROM-ot.

Aztán jött a mozi! *Rick Berman* producer úgy döntött, hogy egy különböző idősíkokat áthidaló rejtélyes asztronómiai jelenség kapcsán összehozza az *Enterprise* űrhajó két híres kapitányát, Jean-Luc Picardot és Kirköt. Picard mellől természetesen nem maradhatott el az elsőtiszt sem, az a Riker, aki még mindig reménykedik abban, hogy egyszer ő ülhet a kapitányi székbe. A *Nemzedékek* sikere után Berman máris a következő filmen kezdte törni a fejét. Munkatársaival együtt egy dologban voltak csak biztosak: az új nemzedék sorozatának legnépszerűbb gonosza, a Borg benne lesz a történetben. A *Kapcsolatfelvétel* forgatása 1996 áprilisában kezdődött, az első játékfilmes rendező, Jonathan Frakes irányításával. *„Amikor az epizódokat csinálta, rögtön látszott, hogy ennek az embernek tehetsége van a rendezéshez”* – fogalmazott *Rick Berman* producer. *„Ő akarta megcsinálni és mi tudtuk, hogy képes rá. Azzal is tisztában voltunk, hogy beleadja mindazt a pluszt, amire szükség van.”*

Jonathan roppant lelkes volt. *„Nagy öröm volt ismét a családdal lenni. Az az összmunka, ami az együtt töltött tíz év alatt kialakult, a bizalom és a tisztelet egyszerűen csodálatos volt. Azok a napok, amikor játszanom és rendeznem is kellett, egy kicsit nehezebbek voltak, jobban kimerítettek. Ha csak a kamera mögött voltam, munkatársaim szakértelmére hagyatkozhattam.”*

A *Kapcsolatfelvétel* az alkotók szerint tele van akcióval, drámával, humorral, a jövőbe vetett hittel, újításokkal és meglepetésekkel. A Borg királynőt alakító *Alice Kriege* a *Dream West* című tévésorozatban Frakes partnere volt, a Zefram Cochraine-t megszemélyesítő *James Cromwell* pedig szerepelt a *Next Generation* néhány epizódjában. Tehát csupa régi ismerős, akiknek a rendező szinte a gondolatait is ismeri – kívánhat-e valaki többet? A producerek mindenesetre már megkötötték Frakesszel a következő, a kilencedik *Star Trek*-játékfilm rendezésére szóló szerződést.

Amíg ez megvalósul, Jonathan addig sem tétlenkedik. Most jelent meg egy könyve, amit *Dean Wesley Smith* társszerzővel írt *The Abductors: Conspiracy* címmel. A történet főhőse Rich McCallum rendőrtiszt, aki magánnyomozó lesz, s két, egymással látszólag semmilyen kapcsolatban nem lévő eltűnt személy után kutatva eljut a Földön rejtőzködő idegen betolakodókhoz, a Klar nevű társasághoz...

Szakáll nélkül egy korábbi Star Trek sorozatban

Frakes további tervei között olyan film rendezése is szerepel, amely a XX. században játszódik, hétköznapi ruhát viselő emberekről szól benne. Hiába, Jonathan még mindig nem tudta megemészteni a *Next Generation* új egyenruháját, amin nem volt zseb... *„A Star Trek nagyon kellemes volt nekem, megtisztelve érzem magam, hogy része lehettem és még vagyok is. S talán a fiam egyszer tényleg eljuthat oda, ahol még nem járt ember. Én, mit tehetek, maradok a mozinál...*

Trethon Judit

Jonathan Frakes filmjei színészként, rendezőként:

Tévésorozatok:
Bare Essence 1983. február 15.–április 29.
Paper Dolls 1984. szeptember 23.–december 25.
Star Trek: The Next Generation 1987–1994

Játékfilmek:
Szép és okos (Beauty Ex Denise, 1989) r.: Neal Israel *(Helikon Video)*
Nemzedékek (Generations, 1994) r.: David Carson *(UIP–Duna Film)*
Kapcsolatfelvétel (First Contact, 1997)
r.: Jonathan Frakes *(UIP–Duna Film)*

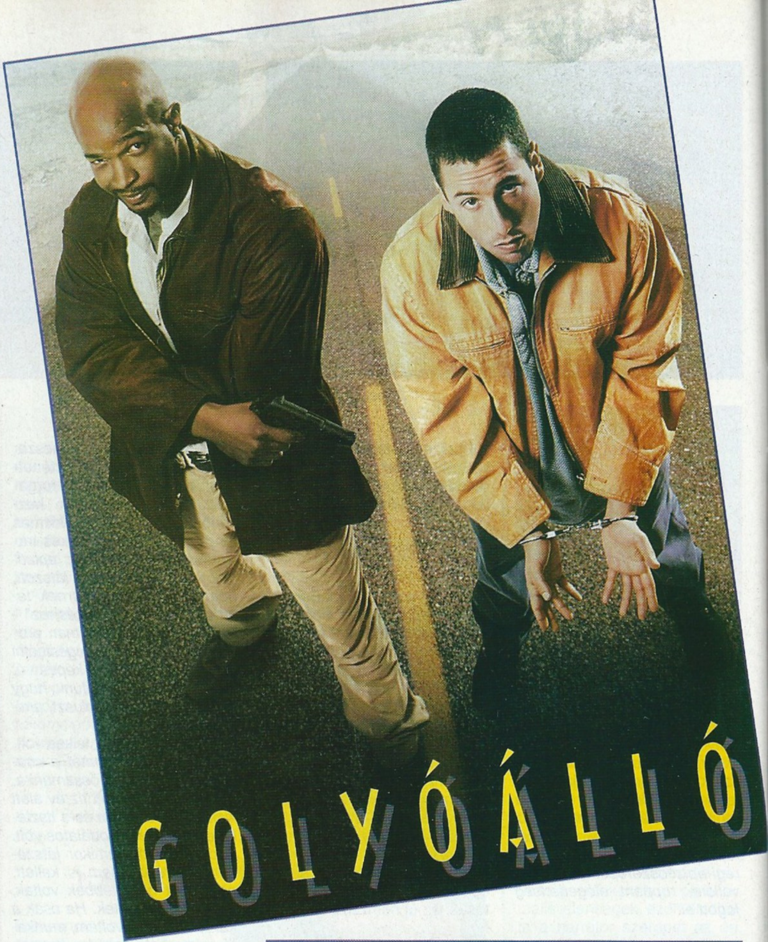
Dokumentumfilmek:
Az idegen azonosítása (Alien Autopsy: Fact or Fiction, 1995)
r.:Tom McCough *(Premier)* (Narrátor: Jonathan Frakes)
Journey's End: The Saga of Star Trek: The Next Generation (1995)
(Narrátor: Jonathan Frakes)

Star Trek tévésorozat:
A Borg hatalma (The Best of Both Worlds I.–II., 74–75.rész. 1990)
r.: Cliff Bole *(UIP–Duna Film)*
Egyesítés (Unification I.–II. 107–108. rész. 1991)
r.: Cliff Bole *[UIP–DunaFilm]*
Jóvátétel (Redemption I.–II., 100–101. rész 1992) r.: David Carson
(UIP–Duna Film)

Akciófilm és komédia egyazon videószalagon: vakmerő vállalkozás egy rendező (jelen esetben *Ernest Dickerson*) részéről, ha párhuzamosan akar elképeszteni az akciókkal és megnevettetni a gegekkel. A közönségre bízzuk, hogy eldöntse, mennyire járt sikerrel a stáb; elöljáróban azonban képzeljen el minden vígjáték- és kalandfilm-rajongó két régi-régi jó barátot, Archie Mosest *(Adam Sandler)* és Rock Keatst *(Damon Wayans)*, az újabb hollywoodi receptnek megfelelően, ráadásul egyikük fekete bőrű, a másik fehér, nos, a jóban-rosszban egymást segítő két jó barát egyik pillanatról a másikra azt veszi észre, hogy a törvény két oldalán áll. Mosesből kisstílű csibész lett: jobbára autótolvajlással foglalkozik, de egy kábítószerüzletben is érdekelt, persze nem annyira, mint a nagy halak. Keatsből se lett költő, viszont a rendőrség oldalán áll. Moses beavatja régi barátját a kábítószer-buliba, de az akció közepén kiderül, beépített rendőrügynök a kebelbarát. Kínos eset, tetézve azzal, hogy Moses véletlenül fejbelövi egykori társát.

❖

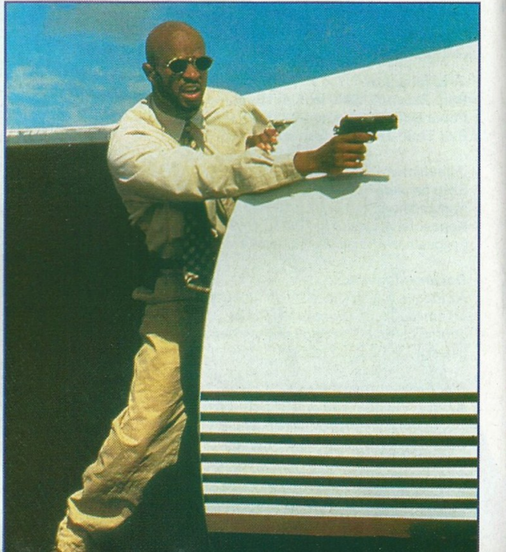
A következő felvonásban Keats lábadozik a halálközeli állapotból, s bátran állítható, mindannyian felépülnénk a helyében, ha nekünk is vaslemez lenne a fejünkbe operálva, mint neki, valamint ha olyan orvosi segítséget kapnánk, mint ő: a bájos és hibátlan alakú Traci Flynn fizikoterapeuta *(Kristen Wilson)* tüsténkedik körülötte. Mióta Keats ismét képes gondolkodni, már ketten vannak, akik elárultnak érzik magukat: Moses Keatset, Keats Mosest hibáztatja mindenért. S mikor Keats ismét munkába állhat, természetesen azt a feladatot bízzák rá, hogy a szökésben levő Mosest hozza vissza Los Angelesbe a drogkirály *(James Caan)* ellen tanúskodni. Ettől a pillanattól kezdve mindkét fiú halálos veszélyben érezheti magát. Jobban teszik, ha – pestiesen szólva – lemennek a térképről, avagy egyszerűen kámforrá válnak, mert egy leendő koronatanú valamint egy tanúőrző hekus számára nincs kegyelem az alvilágban. A végveszély tehát kettős: a régi barátoknak egymástól és a kábítószermaffiától egyaránt tartaniuk kell, s csak akkor úszhatják meg a kalandot ép bőrrel, ha ügyesen tudnak lavírozni a „zátonyok" között...

GOLYÓÁLLÓ

❖

A két komikus sztár a tévéből jól ismert *Saturday Night Live*-ban találkozott két évvel a forgatás előtt. *Sandler* házigazda volt, *Wayans* vendégművész. Annyira összebarátkoztak, hogy Sandler felvetette egy közös akciófilm ötletét, melyre Wayans igennel felelt. Egy évvel később – legalábbis ahogy Wayans meséli – megkapta Sandlertől a *Golyóálló* (Bulletproof) forgatókönyvét, amelyre megint csak igen lett a válasz. Magától értetődő lépés volt a munkálatokba bevonni *Robert Simonds* producert is, aki több Sandler-komédia útját egyengette régebben. Ő is igent bólintott, már csak azért is, mert nagyon érdekelte a két komikus kooperációja egy olyan filmben, amely elsősorban szóbeli, nem pedig mozgásos viccekre

A SANDLER & WAYANS MŰVEK

Adam Sandlert, az autótolvajt alakító színészt, énekest és komikust nemrég láthattuk a *Happy, a flúgos golfos* című népszerű vígjátékban. Társszerzője és persze főszereplője továbbá a *Billy Madison* című komédiának is. A művész Brooklynban született, de Manchesterben nőtt fel New Hampshire-ben. Tizenhét évesen kezdett vígjáték-karrierbe: spontán jeleneteket adott elő egy bostoni éjszakai klubban. Később a New York University hallgatója lett, ahol művészettörténetből szerzett diplomát. 1990-ben lett országos hírű előadó, amikor feltűnt a milliók által nézett *Saturday Night Live* tévéshow-ban. Sandler énekesi pályája se eseménytelen: már első lemezén, a kisbetűvel írt *they're all gonna laugh at you!* című opuson akadt egy sláger, ami platinalemezzé tette a korongot. A második lemezből *(What the Hell Happened to Me?)* pedig röpke három hónap alatt aranylemez lett. Legutóbbi, huszonegy várost érintő koncertturnéját rögzítette a HBO.

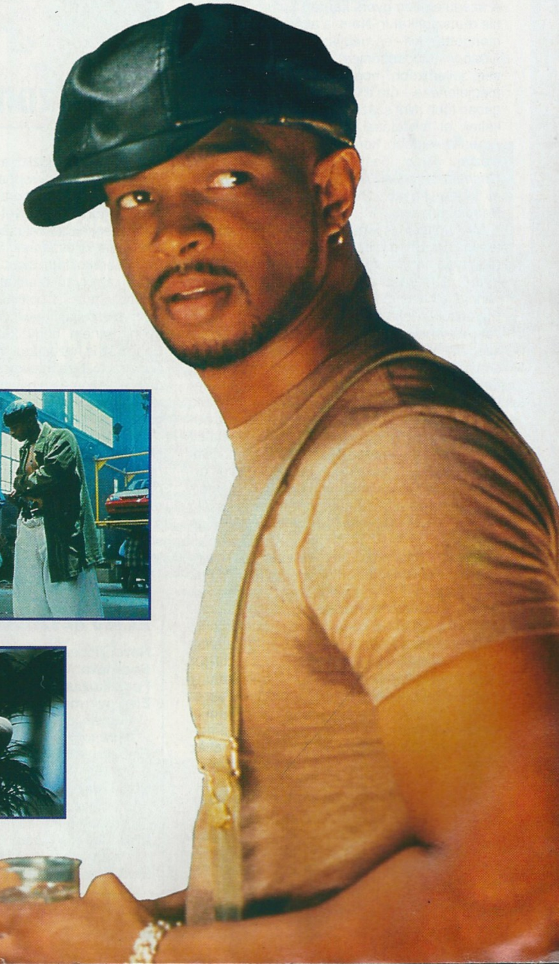
Damon Wayans rokonszenves és kitartó zsarut alakít *Ernest Dickerson* filmjében. A színész eddigi pályafutásának csúcsa alighanem a *Payne őrnagy* volt, melyben nemcsak főszerepet alakított, hanem íróként és producerként is közreműködött a film munkálataiban. A magyar nézők ezenkívül jól emlékezhetnek rá *Az utolsó cserkész* című kalandfilmből is. Számos egyéb filmben is osztottak rá kisebb szerepeket, ezek közül hazánkban az Eddie Murphy-féle *Beverly Hills Cop* a legismertebb.

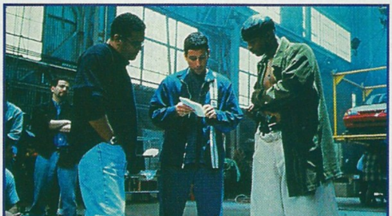
Wayans tízgyermekes New York-i családban nőtt fel, s 1982-ben debütált komikus színészként. A már említett Saturday Night Live műsoron kívül főleg a HBO vígjáték-produkcióiban szerepelt.

épül. A két férfi barátsága a kezdetektől fogva humorosan megalkotott, Wayans szerint a film mulatságos epizódsorozata arra keres feleletet, hol húzható meg a határ barátság és munka között.

Ernest Dickerson személyében képzett és megbízható rendezőt kapott Sandler és Wayans. Dickerson olyan filmekben dolgozott eddig, mint a *Mesék a kriptából*, a *Malcolm X* vagy a *Mo' Better Blues.* Coltont, a drogkirályt pedig egy régi kemény legény, *James Caan* alakítja, akire többek között *A keresztapa* Sonny Corleonéjaként emlékezhetünk.

LIBABŐR
– Borzonga kis és nagy kamasznak

Idestova egy esztendeje, hogy nálunk is *Libabőr*ös lett az ember háta. Az edzettebb videónéző számára aligha nevezhető újnak ez az érzés, mégis merőben szokatlan dologról volt szó. Nyugat-Európában és Észak-Amerikában valószínűleg nincs olyan gyerek vagy felnőtt, aki ne tudná pontosan, mit is takar ez a fogalom. A videó jóvoltából már nálunk sem teljesen ismeretlen mindez.

„Sohasem terrorizált őrült, nem kísértett szellem, nem fagytam bele élve a hóemberbe, nem harapott meg vámpír, és nem tértem vissza a halálból. Egyszer iszonyúan megvágtam magam egy papírlappal. Ez a legrémisztőbb dolog, ami valaha velem történt."

Már csak az a kérdés, akkor honnan meríti az ötletet sok hideglelős történetéhez *R. L. Stine*. A szédületesen gyors karriert befutó író ugyanis rémsztorikat ír. Nem is akármilyeneket. Kimondottan kis- és nagykamaszok részére. A *Libabőr* (Goosebumps) népszerűségére mi sem jellemzőbb, hogy 1992 – az első kötet megjelenése – óta a világ majd harminc országában több mint százharminc millió példányban keltek el folytatásai. Stine már kétszer volt Amerika legtöbb könyvet eladott írója, megelőzve olyan bestsellerírókat, mint *John Grisham* vagy *Stephen King*. 1994-ben pedig az év legérdekesebb 25 embere közé sorolta a People magazin.

Mint annyi más amerikai gyerkőc, természetesen R. L. Stine is horror- és fantasztikus képregényen nőtt fel. Állítólag minden héten megfordult a fodrásznál, ahol várakozás közben mindig elolvashatta a legfrissebb számokat. Egyébként teljesen normális gyermekkora volt, az ohiói Columbusban nőtt fel. Nagyon szegény volt a család, de kellemesen élt – semmi félelmetes. Kilencéves korában kezdett történeteteket írni. Az első regényt középiskolásként vetette papírra, de csak huszonnyolc évesen jelent meg első könyve. Leginkább humoros gyerekkönyveket írt, mielőtt rátalált horrorisztikus énjére. Manapság már csak ijeszgetéssel foglalkozik. A gyerekkönyvek dr. Jekyll és Mr. Hyde-jának is nevezik. Legismertebb sorozata a 8–10 éves gyerekeknek szóló *Libabőr* és a 9–10 éveseknek szóló *Félelmek utcája*.

Havonta általában két könyvet ír. Nyolctizenkét nap alatt készül el vele, a többi idő az előkészületre, vázlatkészítésre megy el. Fejezetről fejezetre vázolja fel, mi fog történni. Néha előbb a címet találja ki, és csak utána jön az ötlet. Témái felölelik a rémisztés műfajának szinte valamennyi ágát. A klasszikus rémfigurák (mint a farkasember vagy a vámpír) éppúgy megtalálhatók közöttük, mint a modern horror elemei. Nagyon szeret írni. Két dolgot kedvel benne különösen: nem kell közben nehéz dolgot emelni, és bármilyen cipőben dolgozhat az ember. Stine a New York-i lakásában dolgozik. Ennek megvan az az előnye is, hogy nem kell hazamennie, ha befejezte a munkát délután. Az írás mellett másik kedvelt időtöltése a régi, fekete-fehér filmek nézése, valamint az olvasás. Első kedvenc könyve a Pinocchio volt. Az ebben lévő erőszakos részek nagy hatással voltak írásaira. Nagyon szereti *Agatha Christie* regényeit, lenyűgözi őt az írónő cselekményvezetése, valamint a roppant eszes módon megtervezett bűnügyek sora.

Stine gondosan ügyel arra, hogy egyik történet se legyen túl valóságos. Szereplői viszont nagyon is valószerűek. Szülőatyjuk mindenekelőtt szórakoztatni akar. Éppen ezért igyekszik kerülni az olyan témákat, mint a kábítószer, az alkoholizmus, a politikáról nem is beszélve. Nem az a célja, hogy az olvasónak rémálma legyen, hanem hogy kellemesen borzongjon. Ehhez az is hozzájárul, hogy könyveiben nincs illusztráció. Szerinte így sokkal félelmetesebb a dolog, hiszen semmilyen kép sem lehet annyira ijesztő, mint amilyet az olvasó elképzel magának.

A siker felkeltette a filmesek érdeklődését is. Hozzájárult ehhez az *X-akták* népszerűsége is, hiszen a felmérés szerint sok gyerek állandó nézője Mulder és Scully ügynök kalandjainak. A megfilmesítés jogáért való versenyfutást végül a 20th Century Fox stúdió nyerte meg. A tévésorozat alkotói mindazt felhasználták, amit feszültségkeltésből, az akció, a fordulat ritmusáról az *X-aktákból* tanultak, de nem felejtették el, kiknek dolgoznak. A *Libabőr* epizódjaiban is van sok furcsa lény, szörny, meg izgalom bőven, ám a képernyőn nem tűnik fel vér, nincs közvetlen erőszak és a legfeszültebb jelenet is mindig humorban oldódik fel. A népszerű sorozat egyes részei az égi csatornák után nálunk videón láthatók, és felvetődött a regénysorozat magyarországi megjelentetése is.

AZ ÍRÓ NÉVJEGYE:

Neve: Robert Lawrence Stine
Beceneve: Vicces Bob Stine
Foglalkozása: rémíró
Első gyermekeknek szóló könyve:
Hogyan legyünk viccesek? (How to Be Funny?, 1978)
Első rémkönyve:
Váratlan randevú (Blind Date, 1986)
Első Libabőr-könyve:
Isten hozott a Halott házban (Welcome to Dead House, 1992)
Első Libabőr-filmje:
A maszk mögött (Behind the Mask, 1996)
Első szellemélménye: 1989. február 31.

A *LIBABŐR*-FILMSOROZAT MAGYARORSZÁGON BEMUTATOTT RÉSZEI:

A MASZK MÖGÖTT *(Behind the Mask)*
Állandóan csúfolja és bántja a többi gyerek a csendes és szégyenlős Carlyt. Halloween éjszakáján a lány különös maszkot vesz: amikor felteszi, mindenki félni kezd tőle. A maszk azonban idővel önálló életre kel, s Carly képtelen levenni magáról.

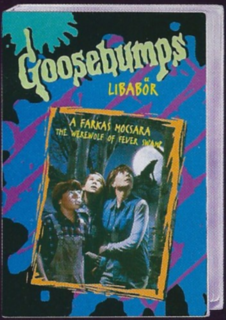
AZ ÉLETRE KELTETT BÁBU
(Night of the Living Dummy)
Trina papája híres hasbeszélő volt. Régi bábuit a padláson őrzi. A kislány döbbenten tapasztalja, hogy az egyik bábu keze meleg, akár az emberé, és éjszakánként különös hangok hallatszanak odafentről. Lehet, hogy a bábuk életre kelnek?

A FARKAS MOCSARA
(The Werewolf of Fever Swamp, februári InterCom-újdonság!)
Vidékre költözik a Grady-család. A két gyerek nem lelkesedik ezért, azt gondolják, halálra unják majd magukat. A környékbeli fiú azonban felkelti érdeklődésüket. Szerinte a közeli mocsárban farkasember él, amely teliholdkor szedi áldozatait.

FEBRUÁR

5.

VIDEOPREMIER

GOOSEBUMPS

A FARKAS MOCSARA

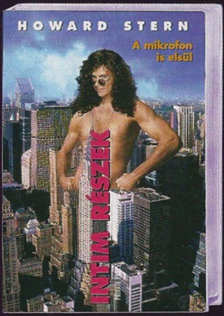
Grady egy nap találkozik Will Blake-kel, Lázmocsár különc fiújával, aki a mocsár vérszomjas farkasemberéről mesél. Grady félni kezd, szülei és a nővére viszont dajkameséknek tartják a történetet. Egészen a következő holdtöltéig...

A Maszk mögött és Az életre kelt bábu után most megjelent a Libabőr-sorozat harmadik filmje, amely az eddigieknél is hátborzongatóbb titkokat tartogat a nézők számára.

HOWARD STERN

INTIM RÉSZEK

A film minden idők legsikeresebb önéletrajzából készült, amelyet Howard Stern írt (saját magáról). A főszerepre keresve sem találhattak volna jobbat Howard Sternnél, akinek a magyar változatban Csiszár Jenő, az Apukám világa népszerű műsorvezetője kölcsönzi hangját.

A botrányairól elhíresült showmantől végre választ kaphatunk az élet nagy kérdéseire: Megtudhatjuk, hogyan lehet egy 30 centis kolbászt egészben lenyelni és hogyan lehet nemi életet élni az éteren át. És arra is fény derül – mivel valódi sikertörténetről van szó –, hogy hogyan juthat valaki ilyen nagyra ilyen kicsivel...

JACK LEMMON
WALTER MATTHAU

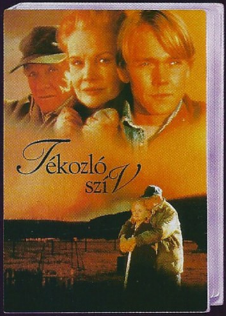
TENGERRE, TATA!

Megannyi fergeteges komédia után Jack Lemmon és Walter Matthau, az amerikai vígjátékok „furcsa páros"-a újra közösen készített vígjátékot.

A két öreg úriember ezúttal vastag pénztárcájú magányos hölgyeket készül behálózni gyors meggazdagodás céljából. Bonyodalom bonyodalmat követ, de végül azért nem marad adósa senki senkinek, és a nézőknek is jut a szórakozásból - tengernyi.

TÉKOZLÓ SZÍV

A Dockett család,– Edith, Arliss és a fiúk, Jacob karácsonyra készülődik Texasi farmjukon. Az idei ünnep minden eddiginél fontosabb Edith számára. Az anya ugyanis halálos beteg, s tudja, hogy a következő karácsonyt szeretteinek már nélküle kell megünnepelniük. Edith egyetlen vágya, hogy szépen, méltó módon búcsúzhasson el családjától. Ahhoz azonban, hogy ez teljesüljön, családjának szembe kell néznie a múltbéli ellentétekkel, és neki pedig meg kell birkóznia az elválás gondolatával.

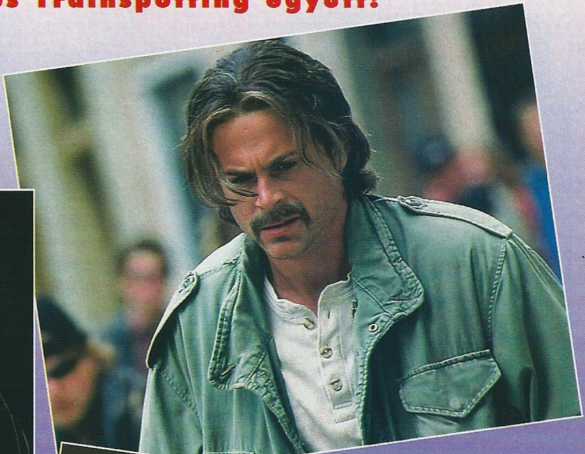
A Tékozló szív a családi összetartozás szívszorító története.

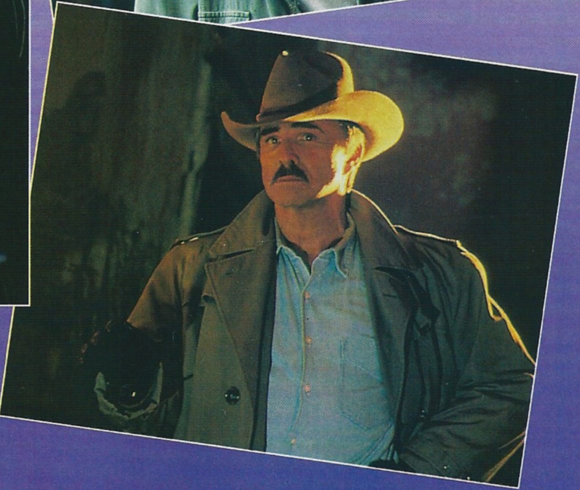
FEBRUÁR VÉGÉTŐL A VIDEÓKÖLCSÖNZŐKBEN
Rablás, cserbenhagyás, szerelem
FESZÜLTSÉGBEN
ANTONIO SABATO, JR.
SHANNON LEE
OPERATION DELTA FORCE 2
NU IMAGE
1123 Budapest XII. ker., Győri út 18. fsz. 1.
Tel.: 202-14-49
E-mail: bestfilm@compuserve.com
6701 Szeged, Pf.: 1167 • Tel.: (06-62) 441-028

Ponyvaregény és Trainspotting együtt:

CRAZY SIX

Kapzsiság, szenvedély, bűntudat, megváltás, karma. Ezzel az öt szóval határozta meg vadonatúj akció-thrillerét *Albert Pyun,* a független akcióra és sci-fire specializálódott tehetséges ifjú rendező, csekély harminc filmmel háta mögött, aki tény és való, nem akármilyen bandaháborúval, és benne hamisítatlan sztárokkal állt elő. Közöttük ott van *Mario Van Peebles,* a színész-producer-rendező, a világhírű rapper *Ice-T*, az ex-szupermodell *Ivana Milicevic,* és a címszerepet alakító *Rob Lowe*/Crazy Six. *Burt Reynolds*ot sem kell bemutatni.

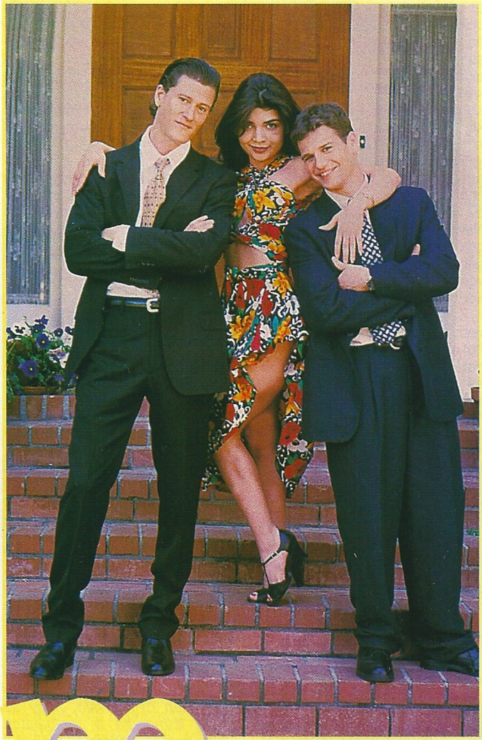
Eddig azt hittünk, csak a *Szóljatok a köpcösnek!* című filmben (Get Shorty) történhet meg, hogy egy gengszter beáll filmírónak. Ez esetben tévedtünk, mert a *Crazy Six* eredeti sztorija azé a *Galen Yuené*, aki San Farncisco tengerpartján bandavezérként szerzett saját élettapasztalatait vetette papírra. S ahogy mondja: *„Ez valóban saját démonaim megidézése volt."* De Crazy Six nem egyszerűen a valóság – annál sokkal több.

Hogy hol, hogyan és miért virágzik a bűnözés most, amikor a kulturális határok napról napra összeolvadnak, leomlanak, s a legifjabb generáció az interneten keresztül könnyen hozzáférhet a tiltott örömökhöz? – kérdezi a rendező. Ma bárki bármit megvehet pénzért. Az emberélet alig ér valamit. Hogyan őrizheti meg biztonságérzetét egy társadalom, ha az utcákat bűnöző bandák kerítik hatalmukba? A rend és a káosz harca ez, és bizonyos életben maradási ösztönét fejti ki *Yuen* és *Pyun* e pengeéles *Ponyvaregény-* és *Trainspotting*-szerű atraktív és atmoszférikus, friss és realisztikus alkotásban. Próbára kell tenni a rosszat és a jót. *„A szereplőkben közös vonás, hogy mind igyekeznek bátran védeni topis életüket. Sohasem adják fel, sohasem veszítik el a reményt. A forgatás idején én valóban átéreztem ezt az érzékenységet"* – magyarázza a rendező. *„Nem számít, milyen kaotikus dolgok vannak körülöttünk, ki kell tartanunk, nem szabad engednünk az emberi gyengeségnek. A Crazy Sixben a fiúk–lányok ilyen vagy olyan módon mind áthágják a bűn határát, de tudják, hogy van még egy legeslegutolsó esély. Van megváltás. Szeretem a klasszikus westernek kétértelműségét, amikor semmi sem fehér és/vagy fekete."* Ez a bizonyos szürke zóna, ami Pyun szerint az emberek természetéről valóban elárul valamit. Ezért nyúlt ehhez a kényes témához, stilizáló megközelítésben.

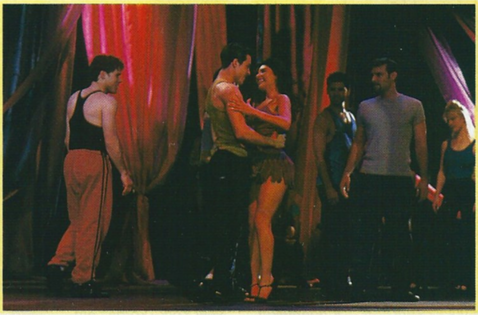
George Moorandian operatőr kipróbálta a legújabb filmtechnikai találmányt. Minden karakternek saját színtónust adott. Crazy Six *(Rob Lowe)* kék, Dirty Mao *(Mario van Peebles)* rózsaszín, Anna *(Ivana Milicevic)* fehér, Raul *(Ice-T)* mélynarancs. Ezek a menő színek szerinte *„valami újszerű és szokatlan kontrasztban"* fejezik ki a szereplők jellegzetes vonásait. Különleges színek különleges élményhez.

Nos, mit lehet tenni, ha a világ drog- és fegyvercsempész-útvonalai épp Kafka Prágájában kereszteződnek, s így e történelmi város szolgál helyszínül egy 48 órás gengszterháborúhoz, ahol a világ legkeményebb bűnözői közül hárman küzdenek életre-halálra? Yuen eredetileg egy amerikai kínai negyedre gondolt, de Pyun javasolta a mai Kelet-Európát – ha már valaki frisset és eredetit akar. Végül is ez a fajta bűnöző, aki a világ bármely táján megterem. Rossz fiúk, akik kényük-kedvük szerint élnek, miközben tudják, a mulatságért súlyos árat fizetnek. Ehhez Pyun és csapata Angliából, Németországból, Ausztriából a legizgalmasabb arcokat gyűjtötte össze.

MÁRCIUSTÓL A VIDEÓKÖLCSÖNZŐKBEN
Addig nem tudod az igazságot, amíg nem élted túl a hazugságot
Az átverés törvénye
C. THOMAS HOWELL
JAMES RUSSO
MARK DACASCOS
IMPERIAL ENTERTAINMENT
BOOGIE BOY
Önfeláldozó barátság, vagy mindenki menti a saját életét
BEST Hollywood
1123 Budapest XII. ker., Győri út 18. fsz. 1.
Tel.: 202-14-49
E-mail: bestfilm@compuserve.com
6701 Szeged, Pf.: 1167 • Tel.: (06-62) 441-028

Macarena

Lola 22 éves, csak egy mexikói lány ama bevándorlóáradatból, mely hatósági engedély nélkül vette célba az amerikai–mexikói határt, hogy mint a mesékben, próbára tegye szerencséjét a tejjel-mézzel folyó Északon. Itt is az ígéretek, az angyalok és a filmvilág pokoli nagyvárosában, Los Angelesben. Mexikó viszonylag közel fekszik Los Angeleshez. A cowboyfilmekben sem véletlenül hemzsegett mindig az a „sok gonosz" mexikói. Puska, gitár és szombrero. Emellett pedig minden amerikai kisiskolás tudja, hogy az aztékok földjén megterem a drog. Ám a ravasz déliek nemcsak tiltott anyagokkal kereskednek a mámorpiacon. Hanem ott vannak a latin ritmusok!

Volt egyszer a Lambada... S miután jött *Rodriguez* a mariachikkal, a döglesztő *Salma Hayek*kel, *Banderas*szal és a *Desperadó*val, megérkezett à la *Boaz Davidson,* a *Macarena* (Looking for Lola). Az említett lambada nyomában újfent egy latin-amerikai hangszerelt, spanyolos erotikus csípőriszálás, mely alkotásra ihlette az amerikai filmest. A Macarena videóklipje hónapokon át uralta a rádiós és televíziós zenei csatornákat.

A türelmetlenül csábos macarena-táncosnő Lola illegalitásban vegyül el az amerikai luxusban. Ha lehet, mindent könnyen és azonnal. LA-ben extravagáns tánckarrier, az lenne csak jó. No de bármilyen áron? A lány *(Ara Celi)* elég jó a táncban, de egy lépést sem tehet papírok nélkül. Úgy tűnik, az egyetlen lehetséges ösvény az áhított munkavállalási engedélyhez egy léha, pénzes fogspecialista puha ágyán keresztül vezet. S míg a fogász vakációzik nejével, a házőrzés megtisztelő feladata addig is a mexikói Hamupipőkének jut. A fantasztikus környezet csábításainak nehéz ellenállni. Például ha slusszkulccsal a garázsban egy Porsche áll, s ott van egy köpésre Beverly Hills, ki állná meg, hogy nem köti el a járgányt. Lola pedig nem az az önmegtartóztató típus... És akkor jön a képbe Mike, a léha, húszegynéhány éves pasi LA-ből, aki azt meséli be szüleinek, a fogász Porschejében virító cuki szökevénynek és talán még önmagának is, hogy sikeres gazdag író. A lejtőn azután már nincs megállás. Hazudós, ábrándos ifjak, akik nem átallják szüleiket átverni, egymásnak is annyit hazudnak, amennyi csak belefér. Ám ahogy az lenni szokott, a rideg valóság szertefoszlatja a hamis ábrándokat. De egy illegális bevándorló szempontjából mindez kit érdekel? A zöld kártyához elég, ha a férjjelölt tősgyökeres amerikai.

S mi a lényeg? Hogy a mexikói Lola vérmes táncosnő-reményei vajon valóra válnak-e? Ugyanis miközben Mike drámaian szembesül önmagával, Lola számára vészesen közeledik az utolsó „meghallgatás" a világot jelentő táncdeszkákhoz. Itt dől el, marad-e a poros Guadalajara avagy jöhetsz, fényes Los Angeles.

A megoldás: Mike szereti Lolát. Győz és mindenkit magával ragad a Macarena. A táncparkett reflektorfényben. Az ügyes táncosnő és a mindig izgató latin ritmusok feldobják a publikumot. Mexikóból ismét egy új őrület, új sláger, új divat surrant át a tiltott határon s indult felpezsdíteni a világot. Ki tudna ellenállni? Mostantól talán a videótékákban sem lehet.

A Kómától a Halálos terápiáig

Fehérköpenyes krimik

Merőben újszerű krimi szedte áldozatait az olvasók körében a hetvenes évek végén. Robin Cook regénye, a Kóma folytatásokban jelent meg a Rakéta Regényújságban. Kis túlzással az egész város erről beszélt akkoriban, az ember alig győzte kivárni a következő rész megjelenését. A regény újszerű volt mind témájában, mind feldolgozásmódjában. Egyrészt teljesen szokatlan, addig ismeretlen műfajjal, az orvoskrimivel találkozott az érdeklődő, másrészt az író egészen sajátos szemszögből vette górcső alá az orvos és a beteg kapcsolatát. Azóta számtalanszor feldolgozták e témát, s most íme a legújabb változat, a Halálos terápia.

Az orvosi környzetben játszódó történet – legyen szó regényről, filmről, tévésorozatról – mindig hálás téma. Az orvosokat ugyanis megkülönböztetett figyelem övezi. A magyarázat roppant egyszerű: olyan világhoz tartoznak, amelybe az egyszerű átlagpolgárnak nincs vagy csak korlátozott a betekintése. A nézőt pedig érdekli ez a világ, a klinikai esetek, a műtő légköre, a fertőtlenítő szaga, és persze az emberek, akik ebben a környezetben dolgoznak. Lenyűgözi az orvosok kezében lévő „isteni" hatalom, amellyel élet és halál fölött döntenek. Emellett egyrészt nézheti kívülállóként a történeteket, borzonghat mások szenvedésén, másrészt azonosulhat velük, hiszen aki megjárta a kórházat, csupa ismerős helyzettel találja magát szembe. Márpedig alig akad olyan ember, aki ne járt volna ilyen helyen, akár a saját baja miatt, akár a családtagját, barátját, ismerősét látogatva.

Ahol bármikor bármi megtörténhet

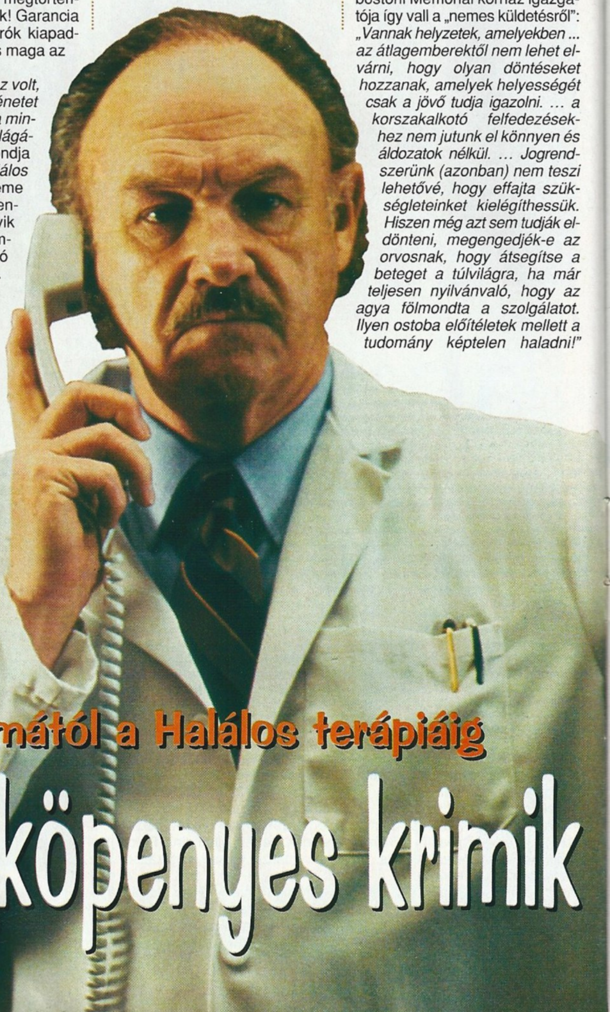
A kórházról, az orvosokról mindenkinek van véleménye, lehet egymásnak ajánlani vagy éppen rémtörténettel riogatni. Mert amennyire érdekes, „vonzó" a helyszín, annyira félelmetes is egyben, hiszen a kórházban bármi megtörténhet, a beteg és hozzátartozója teljesen kiszolgáltatott helyzetben van. Ráadásul míg a legtöbb orvos számára megszokott, hétköznapi látvány az emberi fájdalom és szenvedés, a vér és a haláleset, a kívülállónak mindez sokkoló élményt jelenthet. Borzongató kihívás ez, de az ember reménykedik, hogy mindez vele nem történhet meg. Pedig – Murphy után szabadon – jobb tudomásul venni: ami megtörténhet, az meg is történik! Garancia erre a forgatókönyvírók kiapadhatatlan képzelete és maga az élet!

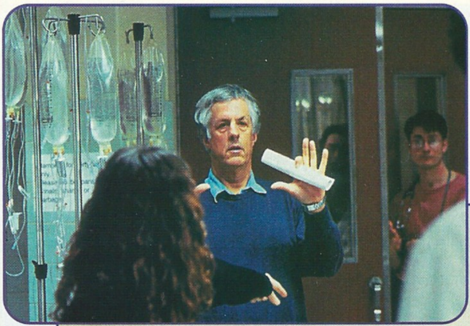
„A legfőbb célom az volt, hogy a kitalált történetet hihetővé tegyem és a mindennapok ismerős világába helyezzem" – mondja *Michael Apted*, a *Halálos terápia* (Extreme Measures, 1996) rendezője. Hőse az egyik New York-i kórház ambulanciáján dolgozó fiatal angol orvos. Guy Luthan – *Hugh Grant* megformálásában – tehetetlenül, zavartan áll a szokatlan tüneteket mutató beteg mellett. Amikor a páciens meghal, és át akarja nézni a boncolási jegyzőkönyvet, még nagyobb zavarral veszi tudomásul, hogy az összes feljegyzés eltűnt. Úgy tűnik, rajta kívül senkit sem érdekel, miért halt meg a szerencsétlen. Guy azonban képtelen kiverni a fejéből a különös esetet. Minél elszántabban igyekszik kideríteni, mi történt, annál több intő jel utal arra, hogy olyan ügybe keveredett, amelybe nem kellett volna. A nyomok New York hajléktalanok és csavargók által lakott föld alatti labirintusába és a Nobel-díjas kutatóorvos, Lawrence Myrick titokzatos kórházába vezetnek.

Szinte minden orvoskrimi középpontjában az a dilemma áll, hol az az egyre inkább elmosódó határ az erkölcsileg helyesnek és az elfogadhatatlannak tartott dolgok között. Ki az, aki ilyen vagy olyan megfontolásból, de átlépi a jó és a rossz közötti bizonytalan határvonalat? Mint Myrick doktor, aki *Gene Hackman* realisztikus megformálásában alapvetően rendes, jó szándékú ember, ragyogó orvos és őszinte emberbarát, ám túl messzire megy az emberiség gondjainak orvoslását célzó kutatásaiban. Amikor pedig a leleplezés veszélye fenyegeti, maga is gátlástalan szörnyeteggé válik, aki habozás nélkül leszámol az útját keresztező emberekkel.

SZERVKERESKEDELEM ÉS MAFFIA

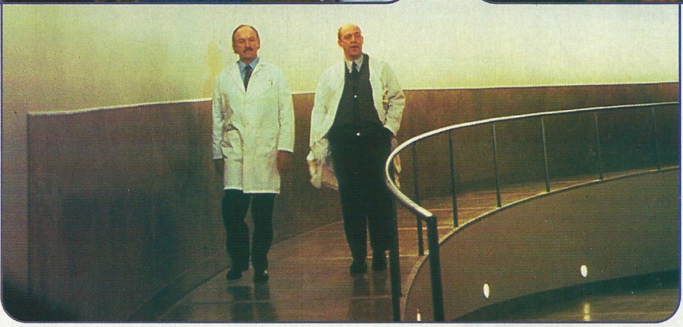
Az alapfigurát természetesen *Robin Cook* teremtette meg a *Kómában*. Dr. Howard Stark, a bostoni Memorial kórház igazgatója így vall a „nemes küldetésről": *„Vannak helyzetek, amelyekben ... az átlagemberektől nem lehet elvárni, hogy olyan döntéseket hozzanak, amelyek helyességét csak a jövő tudja igazolni. ... a korszakalkotó felfedezésekhez nem jutunk el könnyen és áldozatok nélkül. ... Jogrendszerünk (azonban) nem teszi lehetővé, hogy effajta szükségleteinket kielégíthessük. Hiszen még azt sem tudják eldönteni, megengedjék-e az orvosnak, hogy átsegítse a beteget a túlvilágra, ha már teljesen nyilvánvaló, hogy az agya fölmondta a szolgálatot. Ilyen ostoba előítéletek mellett a tudomány képtelen haladni!"*

Halálos terápia

Sok igazság van abban, amit mond, hiszen ki tudja, hol tartana ma a világ, ha *Leonardo da Vinci* nem boncolt volna kiásott hullákat, ha *Kopernikusz* fejet hajtott volna a törvény és az egyház dogmái előtt.

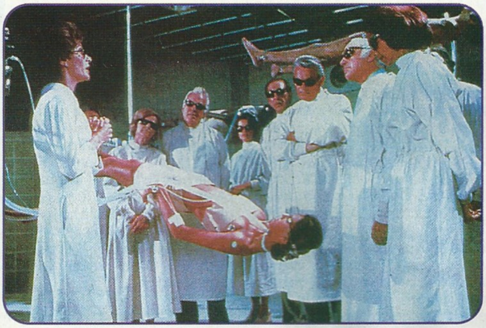
Dr. Stark hű követője, Shirley Montgomery továbbfejleszti ezt a nézetet a *Halálfélelemben.* *„Ha bizonyos körülmények között felgyorsítanánk az öregedést, az mind a betegeknek, mind a kórházaknak nagy könnyebbséget jelentene. Az a fontos, hogy aki öreg és beteg, az gyorsan megöregedjen és meghaljon, mert így elkerülheti a szenvedést, ráadásul rövidebb ideig veszi igénybe a drága gyógykezelést."* Lehetne folytatni a sort, ám a lényeg így is nyilvánvaló. Azt ugyanis elfelejti közölni Stark és Montgomery, egyik áldozatnak sem adják meg az esélyt, hogy maga döntsön a sorsa fölött: vállalja-e a kísérleti nyúl szerepét ebben a halálos játszmában? No és Leonardóék esetében fel sem merült az anyagi haszonszerzés gondolata. Napjainkra pedig – maradjunk csak a *Kómá*nál – a szervkereskedelem nagyon is valóságos üzletággá fejlődött, amelyre már rátette kezét a maffia. Mindez kiderül *A maffia eredete* című dokumentumfilm-sorozatból, amely az egyik részét a kényes kérdés vizsgálatának szentelte.

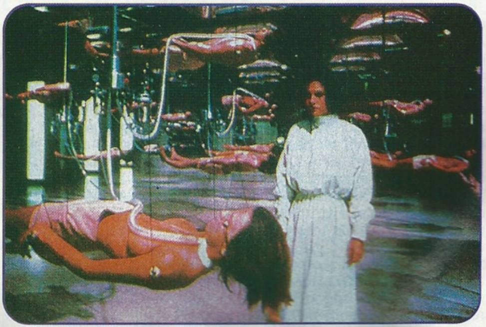
„NE BÍZZ VAKON AZ ORVOSOKBAN"

Az „elhivatott orvosokkal, megszállott filantrópokkal" egyszerű orvostanhallgató, gyakornok, vendégorvos áll szemben. Amolyan Dávid és Góliát küzdelme ez, hiszen a kontraszt így még élesebb. Susan Wheeler, Marissa Blumenthal, Guy Luthan és a többiek legtöbbször véletlenül figyelnek föl a különös esetekre, keverednek bele az ügybe, hogy azután magukkal ragadják őket az események. Hiába próbálnak magyarázatot keresni, mindenhol a hallgatás falába ütköznek. Magánnyomozásuk mind veszélyesebb helyzetbe sodorja őket, melynek végén már az életük a tét. A szerencse azonban legtöbbször melléjük szegődik, hogy legalább a könyvben vagy a filmben a történet a megszokott, a közönség nagy része által elvárt kedvező fordulattal érjen véget: a Jó elnyeri jutalmát, a Rossz pedig megbűnhődik.

Robin Cook volt tehát a kezdet. Mindenki megtanulta a nevét, figurái, lebilincselő stílusa, nyelvezete mindenkit magával ragadott, utánzásra késztetett. Mindez pergő cselekménnyel, hátborzongató eseményekkel, váratlan fordulatok sokaságával párosult. Történeteit olvasva megrendült a fehér köpenybe és a kórházba vetett bizalom. Saját bevallása szerint ez is volt a célja, az ember ne bízzon meg vakon az orvosokban, mert az könnyen veszélyessé válhat, az életébe kerülhet. A másik, amit sugalmazni akart, hogy fontos az orvos kiválasztása. Hiszen az orvos is csak ember. Van közöttük jó, még jobb, de van csapnivalóan rossz is. Ha az ember autót vesz, utánanéz, melyik a jobb márka. Miért ne tehetné meg ugyanezt, ha beteg?

Robin Cook a *Kómá*val futott be, azóta húsznál is több könyvet írt. Valamennyi bestseller lett, több mint százhúszmillió példányban adtak el belőlük világ-

Az emlékezetes Kóma

Sarah Jessica Parker „halálos rémületben”

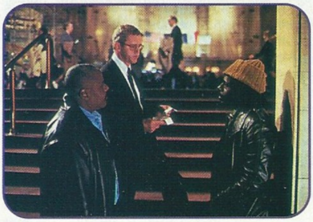

szerte. A legtöbbjét meg is filmesítették. Érdekes módon a *Kómá*ból (Coma, 1978) egy másik egykori orvos, *Michael Crichton* készített filmet. Bár a két évtizede készült thriller aktualitása, feszültsége mit sem csökkent, a műtét közbeni jelenetek szinte lassított felvételnek tűnnek Crichton másik „teremtménye”, a *Vészhelyzet* (E. R., tv-sorozat 1994-től) mozgalmas akciói mellett. A Cook-adaptációk közül említést érdemel *A járvány,* melyben (Outbreak) rejtélyes betegség tartja izgalomban az egyik Los Angeles-i kórház dolgozóit. A járványügyi hivatal munkatársa, Marissa Blumenthal rájön, hogy a különös fertőzést az Ebola-vírus egyik változata okozza, és valamennyi áldozat rablótámadás során fertőződött meg. A vírustörzs tenyészete a kutatóintézet titkos laboratóriumából került ki. A *Halálfélelem*ben (Mortal Fear) nemrég még egészségesnek látszó páciensek kapnak sorra szívrohamot, és az intenzív kezelés ellenére néhány órán belül meghalnak. A boncolás szerint szervezetük teljesen elöregedett, holott a korábbi kivizsgálások során erre semmi sem utalt.

KÓRHÁZAK, REJTÉLYEK

A Kóma sikerét persze többen igyekeztek kihasználni, meglovagolni. Ugyancsak a szervkereskedés volt a témája a német *Hús* (Flesh, 1983) című filmnek, melynek szerencsétlen áldozatait a mexikói hotelben megforduló vendégek közül kerülnek ki. A *Donor*ban (1991) az örök élet gyógyszerét próbálja megtalálni néhány orvos. Ehhez csavargókon, hajléktalanokon kísérleteznek, őket ugyanis senki sem keresi, a haláluk nem tűnik fel senkinek. (Ez a motívum tér vissza a *Halálos terápiá*ban is.) A Cook-filmek és utánzatainak közös jellemzője, hogy valamennyi házon (kórházon) belül játszódik, a rendőrség legfeljebb csak az utolsó pillanatban lép színre. A zsaruk képtelenek beleszólni az események menetébe, hiszen számukra ez idegen, ismeretlen terület. Nem tudnak mit kezdeni a latin elnevezésekkel, a diagnózisokkal, az orvosi beavatkozások szükségszerűségével. Itt tehát mindig szakmabeliek vívják harcukat, akik a pirulákat nemcsak a színük alapján különböztetik meg, és első ránézésre megmondják, hogy a betegnek torokgyulladása van vagy sérve.

Az elmaradhatatlan hajszához, izgalmas bujócskához ugyancsak ideális terepet kínál a kórház zegzugos helyszíne. A szökevény (The Fugitive, 1993) gyilkossággal vádolt orvosa is visszatér munkahelyére, hogy a kórházi adatbázis segítségével probáljon félkarú támadója nyomára bukkanni. A legfélelmetesebb mégis az, amikor idegen betolakodó szedi áldozatait a gyógyítás szentélyében. A kórházi környezetben játszódó horrorfilmek ciklusát *A rémület éjszakája 2.* (Halloween 2, 1981) nyitotta meg. Ez volt az első olyan mozi, amelyben a „mészáros” fehér köpenybe bújt, és az orvosi műszerekből, eszközökből gyilkos fegyver lett. *John Carpenter* arctalan gyilkosa még mindig *Jamie Lee Curtis*t kergette, miközben a legváltozatosabb módon végzett az útjába kerülő emberekkel. Ugyanebben az esztendőben készült a másik hátborzongató rettenet. *A Látogatási idő* (Visiting Hour) pszichopata gyilkosa még a kórházba is követi áldozatát, aki túlélte az első támadást. Ennek finomabb előzménye a *Szemtanúk* (Eyewitness, 1956, GB). Ebben a rablás szemtanúját, a fiatal nőt még a kórházban is üldözik a bűnözők. *A Kórházi mészárlás* (Hospital Massacre, 1982) már a címével is jelzi, hogy az olcsó izgalomra és a sok vérre szomjazó rémrajongókat célozta meg mint potenciális közönséget. *Carl Schenkel* filmjét, a *Terápiát* (Exquisite Tenderness, 1994) viszont tényleg csak az erős idegzetű nézőnek ajánlja a kritikus: *„Ha feláll a hátadon a szőr, amikor megérzed a kórház fertőtlenítőszagát, ha a fogorvosi fúró hangjára összeszorul a szíved és libabőrös leszel, ájulás környékez, ha szikével közelít feléd a sebész, jobban jársz, ha kihagyod ezt a filmet.”* A Robin Cook-történetek hangulatát idéző sztorit és a *Rémálom az Elm utcában*-sorozat (alapfilm: Nightmare on Elm Street, 1984) borzalmait ötvöző mozi minden idők egyik legrémesebb, mégis leghihetőbb rémtörténete. Annál komolytalanabb a *Frankenstein, avagy az őrültek kórháza* (Frankenstein General Hospital, 1988), amelyben Frankenstein doktor ükunokája meg akarja ismételni őse kísérletét a közkórház laboratóriumnak berendezett pincéjében. A kísérlet sikerrel jár, és a szó szerint kétballábas „gyermek” örömmel veti magát az életbe és a pszichológusnő karjaiba. *A 28 óra rettegés*t (Deliver Them from Devil, 1994) viszont nehéz lenne bárhová is besorolni. A történet elkeseredett hőse fegyverrel tör be a kórház szülészeti osztályára, hogy elégtételt vegyen az orvoson, aki szerinte felelős a felesége haláláért. Akciója véres túszdrámába torkollik.

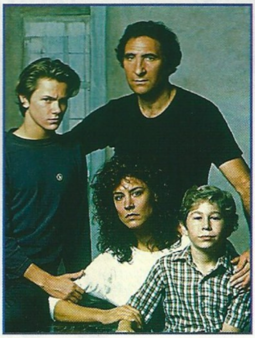
Minden kórház tele van rejtéllyel. Műtők, kezelők, keskeny, hosszú folyosók labirintusa. Furcsa szagok terjengenek. Fehér köpenyek libbennek. Aligha van olyan ember, aki ne félne egy kicsit, ha bekerül ebbe a környezetbe. Fájdalmat lát és szenvedést. Sok mindent nem ért. Menekülne, ha tudna. De a vászon, a képernyő megigéz...

Szilágyi G. Gábor

A filmvilágnak mindig szüksége volt dédelgetett kedvencekre, akikből áradt a fiatalos ártatlanság, a sérülékenység, a szeretetéhség – és valami romlottság. Sok esetben a tehetség nem is volt feltétele e pályának, elég volt az ígéret, a csinos arc. Ki nem mondott dramaturgiai fordulata volt ennek az életrajznak a korai, értelmetlennek tűnő halál. Akkor lehet sajnálkozni, akkor fájhat, akkor mondható, mekkora veszteség ért minket, micsoda tehetség bontakozott volna ki belőle, ha... Ha nem iszik, ha nem kábítószerezik...

River (zöld pólóban) a Komputerkémek csapatában

Üresjárat

Otthonom Idaho: Keanu Reevesszel

River Phoenix halhatatlansága

AZ ANGYALARCÚ

Már nevében hordozta sorsát *River Phoenix*. Jobb nevet álmodni sem lehetett volna ehhez a karrierhez. Az angyalarcú 1970-ben született és 1993-ban halt meg. E két nevezetes dátum között tizennégy filmje készült el, ebből tizenhármat még ő is láthatott. Filmes karrierjét 15 évesen kezdte, huszonhárom évesen fejezte be. Halálát vélhetően kábítószertúladagolás okozta. Siratta őt a hű barát, *Keanu Reeves*, aki maga is tragikus, ámde túlélő figurája ennek a valóságos filmnek. River számára kettőjük viszonya valószínűleg meghatározóbb volt, mint családi kötelékei. Beszélték, kapcsolatuk több volt, mint baráti. Vagy éppen az volt.
A helyes kis fiúcska szinte valamennyi szerepében helyes fiúcskákat alakított. De mennyire távol áll egymástól a hírnév és a dicsőség. Mert kezdettől fogva kellett hogy valami sugározzon belőle, amiért szerződtették filmek sokaságába, annak ellenére, hogy utólag visszatekintve talán megmagyarázhatatlan e nagy felkapottság. Talán az érzékenysége, a finom kis rezdülések keltették fel iránta a rendezők érdeklődését, amit azután hol több, hol kevesebb sikerrel tudtak a filmvászonra varázsolni.
Vallásos szülői ház, gyümölcskereskedés, csavargás Dél- és Közép-Amerikában. Éneklés misszionárius gyülekezeteken. Ez volt a korai gyerekkor. És eljött a csoda, a 12 éves fiúcska szerepet kap egy tv-produkcióban, a *Seven Brides for Seven Brothersen.*

LÁZADÓ KAMASZ ÉS OSCAR-JELÖLÉS

Három év elteltével már újabb lehetőséggel élhet, *Joe Dante Úrrandevú* (1985) című filmjében szerepet kapott. A film kikerülte a hazai forgalmazást, csakúgy, mint a *Surviving*, melyet a legfrissebb hazai videópremier, a *Moszkitó part* követett. *River Phoenix* negyedik filmje már ismerős lehetett a korai videótékákból. A *Rob Reiner* jegyezte, *Stephen King*-műből született *Állj mellém!* (1986) megrendítő, szívszorító drámai visszatekintés a jövőből. Egy kis csapat, barátok, kölykök eseménytelen vidéki életet élnek. Mégis volt egy nyár, amelyre érdemes emlékezni, ami ha nem is meghatározó, mégsem felejthető.
Szeretetre, együttérzésre méltó filmszerepnek bizonyult két évvel később *A kis Nyikita*. ezúttal, a dacos, lázadó, olykor ellenséges kamasznak *Sydney Poitier* volt a nagy játszótársa. Miért ne lenne dacos, amikor kiderül: szülei nem azok, akiknek mondják magukat, s ugyan mi borít ki jobban egy labilis kamaszt, mint a hazugság. Ráadásul Amerikában egy orosz kémpár sarjának lenni nem kellemes dolog. Ezt tetézi, hogy a házaspár üldözötté válik, sőt áldozattá.
Úgy látszott, 18 évesen beérik a kamasz színészpalánta: *Sidney Lumet* is játszatta őt az *Üresjárat*ban. Az 1988-as év jónak bizonyult, hiszen a hatvanas években játszódó filmben River Phoenix emlékezeteset alakított zongoratanoncként. Legjobb epizodistaként még Oscar-díjra is jelölték.
Egy évvel később minden idők egyik legsikeresebb filmjében, az *Indiana Jones és az utolsó keresztesovag*ban, a *Moszkitó part* után újra egy filmben játszhatott *Harrison Ford*dal, akinek ifjúkori alakját ölthette magára. Lehetett futkosni, menekülni, megrémülni, bátran kiállni. Nem volt nagy szakmai kihívás, de arra jó, hogy a nagyközönség végleg megismerje – és meg is szeresse.
Majd egy könnyű komédiának lett részese, mely a *Szeretlek holtodiglan* címet kapta. Lehetett fanyalogva mosolyogni, eltöprengeni, milyen is az élet egy olyan férfi mellett, aki megcsalja szeretett feleségét. Bármily meglepő, ezt a férfit nem *River Phoenix* alakította, ő a szerelmes pizzafiú volt, aki részt vesz a bosszúban, a gaz meggyilkolásában. Haja hol az arcába hullott, hol sapka fedte. A humor mellé jó csapat társult: a fanyalogva nevettetők között találkozhattunk *Kevin Kline*-nal, a nagy étvágyú, csapodár férj szerepében, *William Hurt*tel és *Keanu Reeves*szel, mint ügyefogyott bérgyilkosokkal.

OTTHONOM, IDAHO

Ha Phoenix valamiért bekerül a színészek nagy almanachjába, akkor az az 1991-es *Gus Van Sant*-film, az *Otthonom, Idaho*. Lélektipró, porig sújtó film. Keanu volt a partnere, s szerepe szerint nem mást játszott, mint egy homoszexuális prostituáltat.

Ifjú Indiana Jones-ként

River Phoenix filmjei:

Úrrandevú (Explorers, 1985) r.: Joe Dante *(UIP–Duna Film)*
Surviving (1985) r.: Waris Hussein
Moszkító part (The Mosquito Coast, 1986) r.: Peter Weir *(InterCom)*
Állj mellém! (Stand by Me, 1986) r.: Rob Reiner *(MoképVideókiadó)*
A kis Nyikita (Little Nikita, 1988) r.: Richard Benjamin *(Videa)*
A Night in the Life of Jimmy Reardon (1988) r.: William Richert
Üresjárat (Running on Empty,1988) r.: Sidney Lumet *(InterCom)*
Indiana Jones és az utolsó keresztesovag (Indiana Jones and the Last Crusade, 1989) r.: Steven Spielberg *(UIP–Duna Film)*
Szeretlek mindhalálig (I Love You to Death, 1990) r.: Lawrance Kasdan *(InterCom)*
Dogfight (1991) r.: Nancy Savoca
Otthonom, Idaho (My Own Private Idaho, 1991) r.: Gus Van Sant *(Flamex InterStar)*
Komputerkémek (Sneakers, 1992) r.: Phil Alden Robinson *(UIP–Duna Film)*
Amit szerelemnek hívnak (The Thing Called Love, 1993) r.: Peter Bogdanovich *(UIP–Duna Film)*
Silent Tongue (1994) r.: Sam Shepard

Testileg, lelkileg terhelt, az elvesztett anya, a meg nem talált otthon, a kicsapottság, s ráadásul egy betegség, az epilepszia. Amolyan lélektani road-film, színtelen színekkel, sehol egy katarzis, sehol a feloldozás. Kétségbeesés és pusztulás. Ahogy az életben, úgy itt is River a vesztes és Keanu Reeves a túlélő. Jutalomjátéknak tekinthető a *Komputerkémek*ben való szerepvállalás. Nagy nevek – *Robert Redford, Ben Kingsley, Sydney Poitier, Dan Aykroyd* – társaságában játszhatott egy olyan alkotásban, melynek mondanivalója fél évtizeddel ezelőtt napjaink és a közeljövő gondjait vázolta fel. Vajon mi a teendő, ha számítógépesített világunkban az információt valaki(k) saját hasznukra kívánják felhasználni?
1993 újabb remek filmmel ajándékozta meg a rajongókat. *Peter Bogdanovich* rendezte *A dolog, amit szerelemnek hívnak* című könnyű, kedves, bájos, érzelmes mozit. River Phoenix kissé felelőtlen, kissé nagyképű, ámde tehetséges zenészt alakít, aki megkapja a magáét. Mert az élet úgy hozza, hogy jön a siker, de fel kell nőnie hozzá és az

Moszkító part

élethez is. Érzelmileg. Szerelmes lesz egy lányba, akit nem lehet félretenni, mert ő lép le tőle, mégpedig úgy, hogy maró űrt hagy maga után. Jó filmben, jó alakítást látunk a még mindig csak 23 éves színésztől. Itt már felcsillan, itt már érezni, itt már bizakodunk. És mint oly sokan a nagy elődök közül, ez az ígéret is füstté válik. Ugyanaz a megmagyarázhatatlan végzetszerűség, a bizonytalanság, hogy véletlen okozta a halálát, avagy szándékosság. Önszándék. Egy keserű félmosoly, egy boldogtalan sóhaj maradt River Phoenix.
A *Silent Tongue* a búcsúfilm. Elkészült, s mintha be is végeztetett volna. Ez volt a fordulópont, ahol egy élet már nem tudott tovább peregni.

Bagota Edit

Moszkító part

A tudósokra jellemző, hogy a dolgokat kicsit másként látják, mint a legtöbb halandó. Szemükben egész más dolgok fontosak, más iránt elnézőek, és más az, ami iránt a legcsekélyebb türelmet sem tanúsítják. Ez rendjén is lehetne, csakhogy őket is körülveszi a külvilág, illetve ők is részesei mások világának. Kérdés, hogy mindez egy harc kiindulópontja vagy pedig a béke állomása.
A *Saul Zaentz* producer irányítása alatt készült *Moszkító part* az előbbiről szól. Adott egy tudós, Allie Fox, alias *Harrison Ford*. Jóképű, családos, de türelmetlen a civilizációval szemben, amely – félelmei szerint – szétesőben van. Fogja hát feleségét és a fiát, elvonul Közép-Amerikába, hogy az esőerdőkben létrehozzon valami tökéleteset. Ennek az idillinek induló elképzelésnek lefestése a film, mely *Paul Theroux* elbeszélése, s *Paul Schrader* feldolgozása alapján készült. Az egyik kárvallott, a tudós fia meséli el az elképesztő történetet, őt alakítja *River Phoenix*. A szegény tizenévesnek nagy teher a fanatikus, megszállott tudós papa, aki nem igazán tudja felfogni, miért nem jó másoknak a jó. Az ő jója. Hiába intelligens, hiába talál fel mindenféle hasznos dolgot, a lelkek mozgatórugója mintha az Amazonasban süllyedt volna el. Számára. Az általa kreált társadalom pokollá válik családja számára.
Allie szerepében *Harrison Ford* remekel. Magába mered, őrjöng, zsarnokoskodik. Kemény munka lehetett, hogy az amúgy többnyire szimpatikus karakter ilyen visszataszítónak mutatkozzon. Hitelesen mutatja be ezt a szűk látókörű, önző, humormentes zsarnokot, teszi érzékeletessé az egyéniség romba hullását a rigolyától az elviselhetetlenig. Nem ismeretlen ez a figura, más eszementek is találtak menedéket az esőerdőkben, azt is mondhatnánk, az őrültek ellepték az őserdőket. Legjobb példa erre *Werner Herzog* filmje, a *Fitzcarraldo*, melyben *Klaus Kinski* parádés izzásának, lángra lobbanásának, majd elporladásának lehettünk tanúi.
A boldogtalan fiú, a helyes kis Charlie elbeszélésében a mártír apa, a családjától eltávolodó lassan minden szeretettartalékot felemészt.
A kis hármas rendkívüli alakja az anya, akit *Helen Mirren* formál tökéletesre. Némán, zokszó nélkül kitart férje mellett, s családját – látszólag – átengedi áldozatul a démoni férjnek, az ő veszélyes és értelmetlen mániájának. Nagy kérdés, hogy valójában mi zajlik le e nő lelkében. Valóban határozatlan és gyámoltalan? Vagy csak a túlélő-stratégia része minden mozdulata, gondolata?
A film rendezője *Peter Weir*, az ausztrál alkotó, aki ekkor még előtte állt a lenyűgöző *Holt költők társasága* elkészítésének.
A misztikus Moszkító partban különös kettőst alkotott meg az emberek lélekábrázolásával és a természet lefestésével.
A fenséges és a kétségbeejtő, a boldogság és félelem méltó háttere a tájfun által letarolt part, a személyiség pusztulása és a tengerparti ház összedőlése.
Peter Weir ezt megelőző alkotása, *A kis szemtanú*, amelynek főszerepét szintén *Harrison Ford* játszotta el, utópia volt a modern és az elszigetelt élet között, a kontraszt érzékeny ábrázolásával. A Moszkító part kulcskérdése: lehet-e egy rendíthetetlen, jó szándékú hős gyűlöletes és förtelmes. Egyáltalán, hős-e Allie? Lehet-e a jót csúf köntösbe bújtatni vagy éppen fordítva: a köntös a szép, s maga a szellem a csúf? S milyen kapcsolatban állhat egymással a szándék és a tett?

EGY SZÉPSÉGES LÁNY MEXIKÓBÓL: Salma

Hollywoodot készül meghódítani, ami egy mexikói színésznő számára – még ha oly tökéletes is – egyáltalán nem egyszerű feladat. Ám miután eljátszotta a Desperado női főszerepét, a népszerű amerikai magazin, a People a világ ötven legszebb embere közé választotta, s e megtisztelő címet nem csupán a szépségért, hanem színészi teljesítményéért érdemelte ki. Salma Hayek egyébként cigarettában a Cigarst, ruhában Versace-t és a tűzpirosat részesíti előnyben, kozmetikumban pedig talán hamarosan a Revlont, hisz a világhírű kozmetikai cég is szemet vetett rá.

1966-ban a mexikói Veracruz államběli Coatzacoalcosban született libanoni apától és mexikói anyától. A 153 centiméter magas, sötét hajú kreol latin csoda eddig az első spanyol anyanyelvű színésznő, aki *Dolores del Rio* nyomdokain Hollywoodban karriert tudott befutni. Ráadásul, persze csak látszólag, egy zerge könnyedségével vette be a legmagasabb csúcsokat is. Húszas éveiben a mexikói televízió nézőit szegezte foteljeikhez, mint szappanoperák lenyűgöző külsejű, temperamentumos hősnője. Eljátszotta a *Nuevo Amanecer* és a *Teresa* címszerepét. Mindkettőért díjakkal halmozták el. S miután így ujja köré csavarta a közép-amerikai nézőket, 1989-ben, otthagyva csapotpapot, az ígéret földjére, Los Angelesbe indult.

Tiszta Amerika

Másfél évre felhagyott a munkával, hogy színészi tanulmányait folytassa és közben megtanuljon angolul. Mert hát csak spanyolul tudó nőknek errefelé nem nagyon akad szerep. Méltatlankodott is emiatt eleget.

Azért a varázslatos látvány idővel egy égövvel feljebb is megtette hatását. Ehhez *Robert Rodrigueznek* is volt némi köze. Néhány miniszerep, egy-egy tévésorozat-epizód, és Salma máris a *Desperado* forgatásának kellős közepén találhatta magát, amely már a világot jelentő celluloidnak számított. Ám még ez sem volt más, mint a délszaki virtus átültetése hangzatos angol nyelvre, a là *Robert Rodriguez,* aki mindenki örömére ezzel beváltotta ígéretét: elkészítette a Mariachi várva várt folytatását. Nem véletlenül hangzik a Rodriguez név latinosan, nem beszélve *Antonio Banderas*éről, aki – Salma Hayekkel karjaiban – a berendezésen kívül akkoriban még az angolt is törte. A Desperadóval, e jeles akciómozi-paródiával a spanyol nyelvű világ (Carramba!) adott revansot Hollywoodnak, az ott dívó „tejelő" műfajt szem előtt tartva: *„Az élet egy dallam, a bosszú a kotta, a hangszer a fegyver."* Az eredeti ötlet szerint egy dalnok, a mariachi áll a kalandos akció középpontjában. *„Vigyázat, egy ravasz akciófilmet látunk* – figyelmeztet Banderas –, *melyben a hagyományokhoz képest több a játék és az eszes humor, s a mariachi tetteit is szinte a balett szabályai szerint koreografálták."*

Rodriguez a sok kiváló férfiú mellé egy erős női karaktert is be akart csempészni a filmbe, és már forgatókönyvírás közben a mexikói primadonnára, Salma Hayekre gondolt. Miért is ne, hiszen (S)alma nem esett messze a fájától, mivel a forgatás ismerős hazai tájakon, a mexikói Ciudad Acuna városában és környékén zajlott. Rodriguez itt forgatta összes korábbi akcióvideófilmjét is, melyeket barátjával, *Carlos Gallardó*val készített.

Szenvedélyes és karizmatikus

A balladákat éneklő mariachi élete nem kéjutazás. Nem véletlenül hord egész fegyverüzletet hangszertokjában. Minden napja csupa feszültség és harc. Ekkor, mint oázis a sivatagban, feltűnik a szép és szenvedélyes Carolina, az utolsó s egyetlen reménysugár. Carolina kicsit sötét, rejtélyes, a szerelemben vad nő, aki minden szinten létfontosságúvá válik a főhős számára – véli Banderas. Ő a fény az alagút végén, mely után indulva kiszabadul abból a sötétségből, melyben eddig kóborolt. Salma szerint Carolina élete nem a valóság talaján,

Alkonyattól pirkadatig

Desperado

hanem valahol egy szigeten, egy fantáziavilágban zajlik. Könyvek világában él. Menedéke az általa vezetett kávézó-könyvesbolt, egy olyan városban, ahol rajta kívül senki sem olvas. Miközben kitartóan várja a hozzá illő herceget. Amikor megmenti a dalnok életét, tudja, hogy végzete ő lesz.

Rodriguez ugyan nem rajongója a televíziósorozatoknak, így nem látta Salmát a nagy sikerű mexikói teleregény, a *Teresa* hősnőjeként. Viszont egy vele készült televízióinterjút igen, s ez elég volt ahhoz, hogy beindítsa fantáziáját. *„Nagyon szenvedélyesnek, karizmatikusnak és jópofának találtam. Igazán jól beszélt angolul, de elmondása szerint azok, akik a szerepeket osztják, nem találták angolságát elég jónak ahhoz, hogy amerikai filmben játsszon. Bizony nem volt leányálom a legkisebb szerephez is hozzájutnia."* De ahhoz, hogy Salma a Columbia Stúdió vezérei előtt is jó színben tűnjön fel, még bizonyítania kellett. Rodriguez ezért bevette a Showtime kábeltévé számára készített *Roadracer* című filmjébe. Ő volt Chicaanna Donna. S az erről készült felvétel, mint nyomós érv, legyőzte a Columbia maradék ellenállását. Egyik szereplőért sem kellett ennyit küzdeni, akik mellesleg részben filmes jóbarátok voltak. *(Quentin Tarantinót* és *Steve Buscemit* az egyik torontói filmfesztiválon ismerte meg. *Tarantino* a *Desperado* miatt a *Ponyvaregény* munkálatait szakította félbe.*)* A *Desperadót* a klasszikus latin szenvedély, intenzitás és elegancia különbözteti meg más nyomulós filmektől.

Rodriguez kedvence

Salma, miután Hollywoodban is jó színésznőként kezdték emlegetni, hazalátogatott: szerepet vállalt a *Callejon de los Milargos* című filmben, mely világszerte ötvenkét díjat kapott. Ebből Salmának négy jutott. Majd Jakció-utazós mozijában, a *Tiszta játszmá*ban (Fair Game) tette *Cindy Crawford* alá a zsámolyt. Salma itt Rita névre hallgatott.

De Rodriguez továbbra is erősen fogta Hayek bársonyos kezét, aki ezek után, lojalitásból vagy sem, de szinte egyetlen Rodriguez-opuszból sem hiányozhatott. A *Négy szoba* (Four Rooms) egyik epizódjában is megpillantjuk, igaz, csak tv-táncosnőként lejt a képernyőn, viszont az *Alkonyattól pirkadatig* című hátborzongató, ám tanulságos horrorfilmben már hosszan tartó démoni jelenség, „Satanic Pandemonium", azaz valamilyen pokolfajzat a mexikói határon túl és a Rio Granden innen lévő Titty Twister nevű kamionos lebujban, mely enyhén szólva első látásra csak súlyos, ám amikor az óra elüti az éjfelet, már igencsak elátkozott hely, maga a gusztustalan fertő. S benne a tökéletes testű Hayek – nem is értjük, hogy kerül ide –, bénítóan igéző, szikrázó szemű, vérszopó zombi árnylény, aki ellenállhatatlan lapdance-műsorral veszi le lábáról az árnyékvilág hús-vér lakóit, s akit egyszer karmai közé kaparint, az nyomban vámpírzombivá válik.

❖

Salma valóban hatásos jelenség, ezt lassan az amerikai mozikasszák is megérzik. Ha a számok mondanak valamit, tavaly három játékfilmjét mutatták be és újabb ötben(!) már biztosan szerepel

SALMA, MATTHEW
és a bolond szél

Alex Whitman *(Matthew Perry)* egy nagy cégnek dolgozik és nagyon ambíciózus. Ráadásul New York Manhattan negyedéből származik. Tipikus amerikai. Isabel Fuentes *(Salma Hayek)* viszont egy forró vérű, szép fiatal nő. Tipikus mexikói. Hisz abban, hogy a dolgok eleve elrendeltettek. A sors szeszélye, hogy együtt töltenek egy forró, szenvedélyes éjszakát, bár egyikőjük sem sejti még, mindez hova fog vezetni. Aztán három hónappal később ismét találkoznak, és kiderül, hogy a lány gyereket vár. Erre összeházasodnak. Ez eléggé meggondolatlan tett két ennyire különböző ember esetében, különösen a második találkozás után...

A *Bolond szél fúj* (Fools Rush In, 1997) című film két olyan fiatalember romantikus történetét meséli el, akik a világ legősibb játékában, a szerelemben próbálnak szerencsét. A főhősök fordítva csinálják! Először van a szenvedélyes egymásra találás, gyermekáldás, házasság, és csak aztán próbálják megismerni egymást és egymás családját.

„Isabel abszolút kulcsfigura a filmben. ő olyan nő, akibe a főszereplő úgy belebolondul, hogy a találkozásuk után 24 órával gondolkodás nélkül elveszi

Salma Hayek játékfilmjei:

Mi vida loca (My Crazy Life, 1993) r.: Allison Anders
El Callejon de los milagros (1995) r.: Jorge Fous
Desperado (1995) r.: Robert Rodriguez *(InterCom)*
Tiszta játszma (Fair Game, 1995) r.: Andrew Sipes *(InterCom)*
Négy szoba (Four Rooms, 1995) r.: Robert Rodriguez *(Mokép Viodeókiadó)*
Alkonyattól pirkadatig (From Dusk Till Down, 1996) r.: Robert Rodriguez *(Mokép Viodeókiadó)*
Ámokfutam (Fled, 1996) r.: Kevin Hookes *(InterCom)*
Follow Me Home (1997) r.: Peter Batt
Bolond szél fúj (Fools Rush In, 1997) r.: Andy Tennant *(InterCom)*
Breaking Up (1997) r.: Robert Greenwald
The Velocity of Gary (1998) r.: Den Ireland *(Columbia Tristar)*
Frida (1998) r.: Roberto Sneider
Dogma (1998) r.: Kevin Smith
54 (1998) r.: Mark Christopher

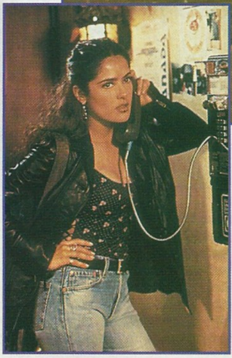
Televíziós szereplései:
Teresa (1989), **Dream On** (1990), **Nurses** (1992), **The Sinbad Show** (1993), **Roadracers** (1994), **The Hunchback** (1998)

Bolond szél fúj

1998-ban is. Videón februártól a *Bolond szél fúj* (Fools Rush In) című vígjátékban Isabel Fuentes szerepében találkozhatunk vele. Miss Fuentes ki más lehetne, mint egy tüzes mexikói lány, aki egy New York-i kocsmában összefut egy ifjú, tehetős építésszel. A dologból viharos szerelem lesz, amelybe a maguk heves módján a mexikói rokonok is beleszólnak.

Salma, míg egyik filmet készíti a másik után, kitartóan várja az igazit, aki reményei szerint magas, sportos alkatú férfi lesz. És mintha már rátalált volna. Ráadásul egy brit fiatalember képében Budapesten, ahol nemrégiben *A Notre Dame-i toronyőr* legújabb filmváltozatát forgatta. Ezek után nem csoda, ha – *Robin* Williamshez hasonlóan – Salma Hayeknek is igen megtetszett Budapest, és tervbe vette hogy nyáron, ezúttal turistaként visszatér.

-véem-

feleségül. Szenvedélyes, temperamentumos nő, tökéletes kontrasztja Matthew-nak" – fogalmazza *Salma Hayek*ről, *Anna Maria Davis*, a *Bolond szél fúj* társproducere aki e produkciót három évvel megelőzően találkozott először a mexikói származású színésznővel. *„Salmára tökéletesen illett a szerep, ezért mindent megtettem, hogy ő kapja meg. Már csak azért is megérdemli, mert három éven keresztül kísérte hűségesen figyelemmel a film sorsának alakulását, annyira szerette volna eljátszani Isabel szerepét."*

Hayek így mesél a filmről: *„Szívügyem lett a történet, hiszen a szemem előtt bontakozott ki napról napra, mígnem minden a helyére került. Három évvel ezelőtt még nem lettem volna elég érett a szerep eljátszására. Ma már szinte a sajátomnak érzem Isabel sorsát és ugyanúgy hiszek benne, ahogy Isabel hisz a sors szerepében."*

„Ez a film két ember sorsszerű egymásra találásáról szól" – mondja *Matthew Perry*. *„Alexet, a gyakorlatias New York-i fickót eddig csak a munkája érdekelte, semmi más. Most azonban, hogy találkozott ezzel a gyönyörű nővel, lassan rájön, hogy valami hiányzott az életéből. A mexikói származású Isabel pedig olyan lány, akiért az ember képes mindent felrúgni. Ráadásul a vallásos Las Vegas-i családban nevelkedett lányt arra tanították, hogy az életben minden sorsszerű, így hát ez a frigy is az... Alex és Isabel annyira különböznek egymástól, mint éjszaka a nappaltól. Isabel vakon hisz a különféle jelekben és mindenféle hókusz-pókuszban. Alex materiális életszemlélete élesen eltér ettől a spiritualista felfogástól. A film arról szól, hogyan próbálja meg két ember a szerelem erejének segítségével megtalálni a középutat két oly különböző világ között, és egy olyan új életet teremteni maguknak, amelyben mindketten hihetnek."*

A film középpontjában a mexikói és az amerikai életszemlélet összeütközése áll. *„Rengeteg közhelyet láttunk már mind a mexikói, mind az amerikai fehér protestáns családok életéről"* – magyarázza Andy Tennant, a film rendezője. *„Törekedtem arra, hogy ahol csak lehet, eltérjek a sablontól, hogy a szereplők igazi hús-vér emberek legyenek. Próbáltuk érzékeltetni, milyen fontos helye van Isabel kultúrájában a vallásnak és a családnak. Ezzel szemben Alex életét Manhattan határozza meg, a pozíciója, a fizetése..."*

„A Bolond szél fúj számomra egy klasszikus romantikus vígjáték – mondja *Doug Draizin* producer. – *A vígjátéki elemek a drámai szituációkból fakadnak és soha nem nyomják el a romantikus alaphangot. Olyasfajta finom humor ez, ahol a kényelmetlen szituációkba kerülő szereplők nevettetik meg az embert."* -

Igencsak kemény feladatot kaptak a *Disney* rajzolóművészei: a lehető legalaposabban kellett tanulmányozniuk a kutyaanatómiát ahhoz, hogy karikaturisztikus vonásai ellenére kellően élethű figurává varázsolják a *Susi és Tekergő* (eredeti címén *Lady and the Tramp*) főhőseit. Emellett arra is ügyelniük kellett, hogy a néző valóban egy kutya szemszögéből lássa az eseményeket. Ehhez a díszlettervezők miniatűr tárgyakat alkottak meg, így lódítván meg az animátorok fantáziáját, hogy könnyebben képzelhessék el az egyes jeleneteket.

Márpedig a film bővelkedik jelenetekben, történésekben. A *Ward Greene* novellája és forgatókönyve alapján megszületett sztori középpontjában egy elkényeztetett, törzskönyvezett, jó családból származó kuvasz „úrihölgy" és egy igazi szerelemgyerek, egy korcs tekergő kutyus áll.

Bár az egész estét betöltő rajzfilm 1955-ben készült el végleges formájában, *Walt Disney* egyik kedvenc ideájaként már 1925 óta dédelgette magában a csinos kutyahölgy történetének ötletét. A fáma szerint akkortájt Disney egy kölyökkutyával akarta megbékíteni menyasszonyát...

A film első változata 1939-ben rövidfilmként készült el – Tekergő nélkül. 1943-ban ugyan már eldőlt, hogy egész estés film lesz a kutyakalandból, ám a valódi fordulatot az hozta meg, hogy Disney elolvasta *Ward Greene* kutyanovelláját, melyet a *Cosmopolitan* című lap számára írt. A szerző tarsolyában azonban volt egy másik kutyáról szóló írás, s megannyi további ötlettel is rendelkezett, így aztán Susi mellé megszületett Tekergő alakja is. Korábban ugyanis Disney panaszkodott: *„Az előzetes megbeszélések során rájöttünk, hogy egyelőre csak a történet fele van a birtokunkban. Agyonkényeztetett*

A CinemaScope eljárás

1953-ban mutatták be az első szélesvásznú, úgynevezett CinemaScope technikával készült játékfilmet, *A Palást* (The Robe) című alkotást, melynek főszereplője *Richard Burton* volt.

A CinemaScope eljáráshoz különleges lencsék kellenek, melyek a filmfelvétel során először összenyomják, eltorzítják a képeket, ám a vetítés során már torzításmentesen vetítik a hagyományosnál szélesebb vászonra, amelyen az eredeti arányok jelennek meg. Elméletben ezt az úgynevezett anamorf hatást már az 1860-as évektől ismerték, s 1898 óta jó néhány anamorf eljárást szabadalmaztak. A módszert *Henri Chretien* professzor tökéletesítette a húszas évek végén. A francia rendező, *Claude Autant–Lara* több dokumentumfilmet készített a Chretien fejlesztette találmánnyal, de úgy tűnt, e módszernek nincs üzleti értéke, emiatt évtizedekre elfelejtették. Az ötvenes évek elején a hollywoodi stúdióvezetők igyekeztek megállítani a televízió térhódítását, ezért ismét felvetődött a szélesvásznú filmkészítés lehetősége. Így került a 20th Century Foxnál ismét előtérbe Henri Chretien CinameScope-nak elnevezett találmánya. 1953 szeptemberében a New York-i Roxy Filmszínházat Richard Burton filmjével avatták, s a siker az eljárás átvételére, megújítására ösztönözte a hollywoodi stúdiókat. Így születtek meg a WarnerScope, TechniScope, PanaScope, Superscope és PanaVision elnevezésekkel illetett, szélesvásznú filmeket létrehozó eljárások. Ha a felvétel normál 35 mm-es filmre készül, akkor vetítéskor a kép szélessége csaknem két és félszerese a magasságának (2,35:1, szemben a hagyományos 1,33:1 arányú képpel; 70 mm-es filmen ez az arány 2,2:1).

A nagy siker ösztönözte *Walt Disney*t is arra, hogy ugyanezzel a technikával dolgozzon rajzfilm esetében is, bár tudta, hogy ez az eljárás vagy harminc százalékkal megnöveli a gyártás költségeit. E módszer segítségével kevesebb jelenetre és vágásra van szükség, mivel a cselekmény egyetlen folyamatos mozgássorban, széles látómezőben zajlik, ott, ahol korábban oda-vissza kellett vágni a jeleneteket. Egyúttal csökkentek a panorámaszerű beállítások, miközben egyszerre, egy időben több figura látható. Az alakok többé nem állnak egy helyben a mozgó háttér előtt, hanem a vászon egész szélességében képesek mozogni.

Woolie Reitherman, a Susi és Tekergő egyik vezető rajzolója így látta az új módszert: *„A CinemaScope sajátos nehézségeket támasztott, ám egyúttal nagy lehetőséget is hordozott magában. A perspektíva kérdésének megoldására 2,5–5 cm-es modelleket építettünk. A főszereplőket celluloidszalagból vágtuk ki, és a háttérhez igazítottuk."*

Walt Disney így beszélt minderről: *„A CinemaScope eljárás a művészeknek lehetőséget adott – úgy is mondhatnám, mintegy rákényszerítette őket – hogy kísérletezzenek a cselekményvezetéssel és a helyszínekkel, a figurák csoportba rendezésével. Részletgazdagabbá vált a háttér, mivel szélesebb vásznon dolgozhattunk."*

Susi és Tekergő

A Susi és Tekergő számokban:

Munkálatok ideje: **4 év**
Rajzolók, animátorok száma: **több mint 1550**
Vázlatok száma: **2 millió**
Összes filmkocka: **110 000**
A bemutató éve: **1955**

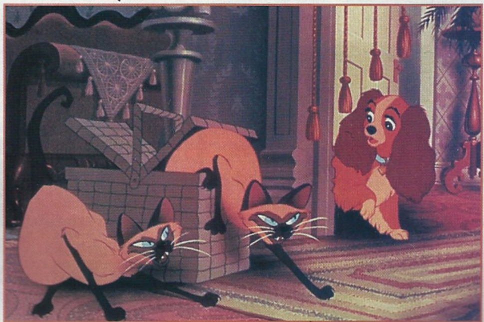
hölgyünk, Susi ugyanis egy szép napon fogta magát és kereket oldott. Elfeledkeztünk a legfontosabbról: egy kutyának joga van saját életéhez azon túl, hogy az ember legjobb barátja és legtoleránsabb kritikusa. Ezért kerültünk bajba ebileg és művészileg."

Ez a baj szűnt meg Ward Greene felbukkanásával, s miután a forgatókönyv elkészült, megkezdődhetett a munka. A cselekmény azonban időről időre tovább formálódott. Ez a korábbi klasszikus művek feldolgozásához képest szabadabb mozgást jelentett az alkotóknak, hiszen a néző még nem ismerte a történetet, nem úgy, mint a korábban feldolgozott népszerű meseműveknél. *„A film születésekor, ahogyan a szereplők életre keltek és a jelenetek alakot öltöttek, módunkban állt megváltoztatni, kiszínezni vagy itt-ott megnyírbálni az alapanyagot"* – emlékezett Walt Disney.

Susi alakját egyébként egy színésznő cocker spánieljéről mintázták az alkotók, Tekergőnek pedig egy vízből kimentett nőstény korcs szolgált mintául. Bárhogy történt is, a kitartó munka végeredménye egy amerikai környezetben játszódó, kalandokban, izgalmakban, érzelmekben bővelkedő kutyatörténet lett. E két bájos kiskutya hat évvel

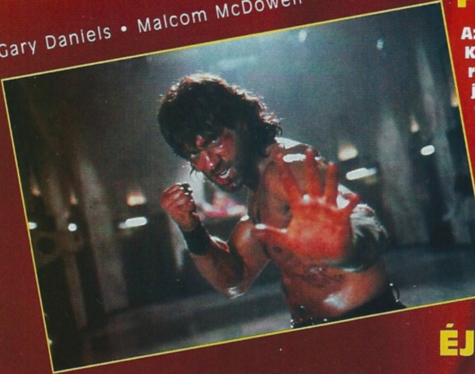

Kutyusok és emberi érzelmek

Eric Larson vezető rajzoló: *„Mindig is sok előtanulmányt folytattunk a figurák megrajzolásához. Ebben a filmben azt kellett megfigyelnünk, hogyan viselkedik és mozog egy kutya. Ezután adtuk hozzá az egyes figurákhoz azokat az emberi vonásokat, ruháztuk fel őket azokkal az emberi érzelmekkel, amelyek elemelték a filmet a valóságtól, és a fantázia világába röpítették. Gyakran saját érzelmi reakcióinkat kölcsönöztük az ebeknek. Például Susi ugyanolyan féltékeny az új baba születésekor, mint amilyen én voltam, amikor az öcsém megérkezett."*

Februártól a videótékákban!

Gary Daniels • Malcom McDowell • Chris Penn

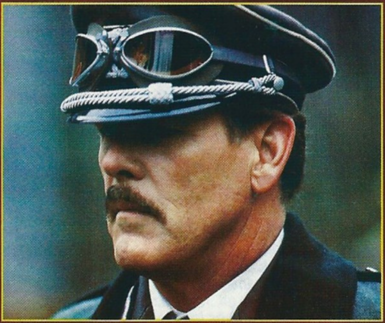

PUSZTÍTÓ ÖKÖL

Az atomháború után a Föld élővilága tökéletesen kipusztult. Kegyetlen diktátorok és veszedelmes rablóbandák tartják rettegésben az embereket. Keneshiro (Gary Daniels) és jegyese, Julia bíznak abban, hogy a Földre egyszer béke és termékenység köszönt. Lord Shin, a vidék kegyetlen ura azonban szemet vet a lányra és párbajra hívja ki Kenshirót. A véres küzdelem során Shin kegyetlenül megkínozza ellenfelét és Juliát a várába záratja. A majdnem félholt Kenshiro előtt megjelenik apja szelleme, aki elmondja neki, hogy nagy dolgokra hivatott. Ő lesz a Pusztító Ököl, aki természetfeletti erővel felruházva képes lesz megvívni a harcot az elnyomókkal és megteremteni a békét. Ehhez azonban véres csatákat kell megvívnia.

ÉJANYÁNK

Nick Nolte • Sheryl Lee • John Goodman

Howard Campbell (Nick Nolte) egy izraeli börtönben írja vallomását 1961-ben. A történet a náci Németországban indul, ahol a huszonhat éves Campbellt befutott drámaíróként ünneplik. Az amerikai titkosszolgálat ügynökének (John Goodman) megkeresésére elvállalja, hogy egy náci rádió propagandistájaként fasiszta nézeteit élőben kifejtve kódolt üzeneteket küld a szövetségesek számára. Amikor véget ér a háború, Campbell nemcsak feleségét, Helgát (Sheryl Lee) veszíti el, hanem identitását is. New Yorkba menekül és megpróbál elrejtőzni a világ elől. A békés öregúrra egy neonáci szervezet talál rá, amely elhíreszteli, hogy a náci háborús bűnös él. Campbellt átadják az izraeli hatóságoknak és a börtönben várja az ítéletet...

James Bond épp' nem ért rá! Ezért ebben a hónapban Jackie Chan menti meg a világot!

JACKIE CHAN – ELSŐ CSAPÁS

Jackie, a kissé szórakozott, de ütőképes hongkongi rendőrtiszt minden akarata ellenére James Bondot megszégyenítő kalandok sorozatába keveredik. Először a CIA béreli fel, hogy kutassa fel Tsuit, egykori ügynöküket, aki Ukrajnából lopott nukleáris robbanófejekkel kereskedik. A veszélyes küldetés a hatalmas, hófedte hegyeket átszelő, eszelős tempójú snowboard-üldözésbe torkollik, melynek során Tsuinak sikerül egérutat nyerni. Jackie azt hiszi, hogy a CIA-s meló után jól megérdemelt pihenés vár rá, de cseberből vederbe kerül, hiszen az OSZT, az új orosz titkosszolgálat mindenképpen azt szeretné, ha tovább folytatná az üldözést, immáron az ő színeikben. Pár földrésszel arrébb, Ausztráliában folytatódnak Jackie kalandjai, melyek során hősünk rádöbben: hatalmas összeesküvés áldozata lett, s nem biztos, hogy a jó oldalon harcol. Mit neki CIA, OSZT vagy KGB (?!), olyan ellentámadást indít megbízói ellen, hogy azok egy életre megbánják, hogy vele (ki)kezdtek.

A pergő, rendkívül látványos és nagyszabású akciófilm Jackie Chan pályájának legnagyobb költségvetésű alkotása. A legveszélyesebb kaszkadőrjeleneteket – mint eddig is megszoktuk – maga a hongkongi akciósztár játssza el. A film végén láthatjuk, hogy nem mindig ússza meg apróbb sérülésekkel.

howard Stern

intim részei

A magyar nézők nagy része tavaly hallotta először nevét. Miért is ismerték volna egy New York-i disc jockeyt? És ha nem ismerték – bármily népszerű is Amerikában, miért érdekelné őket botrányos személyiségének alakulásáról írt életrajza és a film, melyet könyve alapján készítettek?

A válasz egyszerű: mert Howard Stern furcsa jelenség, nagyszerű komédiás, és még a tetejébe tipikus alakja a XX. század vége szórakoztatóiparának, így az egész minket körülvevő, zavaros világnak is.

Ez a majdnem két méter magas, hosszú hajú fiatalember már vagy tíz éve uralja az amerikai rádiós népszerűségi listákat. A nagy rádiótársaságok adóiról végzett felmérések szerint évek óta ő Amerika leghallgatottabb rádiós műsorvezetője. Ha szóba kerül, senki sem marad semleges: csak rajongói vagy halálos ellenségei vannak.

Aki mindent ki mer mondani

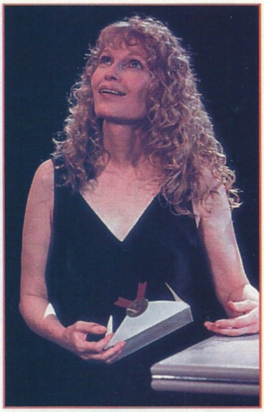
És Stern mindent meg is tesz, hogy mindkét tábor egyre gyarapodjék. Azért lett híres, mert bármit ki mer mondani. Véleménye sohasem hízelgő, ízlése enyhén szólva alpári, a stílusáról nem is beszélve. Imád meghökkenteni és megbotránkoztatni, és hallgatói – felháborodva vagy rajongva – mindig tudni szeretnék, hogy mi az, amit legközelebb mondani fog, hogyan lesz képes legközelebb felül- (vagy alul-) múlni saját magát. Az ő nevéhez fűződik az a rádiótörténeti különlegesség, amikor először készült stúdióbeszélgetés meztelen riportalannyal; ő közvetített egyenes adásban tényfeltáró interjút arról a hölgyről, aki képes egyben lenyelni egy huszonötcentis virslit, és ő mondott halott embriós vicceket, amikor adás közben értesült felesége vetéléséről.

Mindez persze csak Amerikában fordulhat elő, a vén – és konzervatívabb – kontinensre nem hallatszanak át Howard Stern viccei. Legalábbis 1997-ig ez volt a helyzet. Csakhogy még 1993-ban Stern *Intim részek* (Private Parts) címmel kiadta önéletrajzát. A könyv azonnal bestseller lett. A legtöbb olvasó valószínűleg arra a fejezetre volt elsősorban kíváncsi, melyben a csöppet sem szemérmes szerző sorra veszi az Egyesült Államok hírességeit, és mindenkiről megírja, hogy miért utálja. *Madonná*tól kezdve az elnökön át saját főnökeiig mindenkiről van néhány gonosz szava.

Ivan Reitman, számos világsikerré vált vígjáték rendezője és producere a könyvben és főszereplőjében azonnal meglátta egy mozifilm lehetőségét. Elvégre ne feledjük: számos szórakoztatóipari haditette közül a legfényesebbek eddig is

éppen azok voltak, amikor olyanokban fedezte fel a víg vénát, akiknek addig semmi köze nem volt viccmeséléshez. Az ő segítségével derült ki például *Arnold Schwarzenegger*ről és *Michael Jordan*ról, hogy komédiázásban sem utolsó.

Howard Sternt sok mindennel vádolták már, de azzal, hogy buta, még sosem. Ő, aki szerényen már többször „Minden média királyának" nevezte magát, természetesen azonnal igent mondott a felkérésre.

Azzal, hogy a rádióstúdiókból átmenetileg a filmstúdióba költözött, sikerült is bebizonyítania, hogy nem egyszerűen nagyszájú, faragatlan fickó, hanem ha akar, igazán szellemes is tud lenni, sőt az érzelmek sem hiányoznak belőle teljesen. Vannak, akik egyenesen *Woody Allen*hez hasonlítják, hiszen

Magyar hangja:

CSISZÁR JENŐ

Howard Stern mindig képes valami meglepetéssel szolgálni. Íme a legújabb: a videóváltozatban az egyik legnépszerűbb hazai rádiós műsorvezető és disc jockey kölcsönzi neki hangját. Még a szinkronmunkák kezdetén Csiszár Jenő vallott a Video Magazinnak a filmhez, Sternhez, a rádiózáshoz való viszonyáról. Megállíthatatlanul, ahogy szokott.

„A mai napig bele-belepörgetek az Intim részekbe. Néhány jelenetét századszor is megnézem. Pedig ilyesmit én eddig csak a Veszett a világgal csináltam, a Csillagok háborújával meg a Casablancával. A nagy klasszikusokkal. Most ez a film is felkerült erre a polcra. Én a tipikus tátott szájú rajongók közé tartozom. Az már csak a személyes mázlim, hogy Howard Stern élete éppen akkor lett világsiker, amikor én pont hasonló műsort csinálok a világ másik részén. És ez még nem jelenti azt, hogy jó szinkront fogok tudni csinálni. Ezért ragaszkodtam hozzá, hogy mielőtt a szinkronstúdióban elkezdődik a komoly munka, készítsenek velem próbafelvételeket. Végül is egy film szinkronját megcsinálni művészet, sőt külön műfaj. Nem igaz, hogy ehhez mindenki ért, aki tud beszélni, nem igaz, hogy aki a mikrofon előtt van, annak már úgyis menni fog, sőt tovább szűkítem, nem igaz, hogy a színészek között is mindenki jó szinkronszínész.

A próba sikerült, néhány nap múlva élesben is a mikrofon elé kell állnom – majd meglátjuk, mi lesz. Már maga a felkérés is megtisztelő. Egészen furcsa volt abba a misztikus világba belelátni, amit szinkronnak hívnak. Már az is szokatlan, hogy a mikrofon előttem van, és nem fentről lóg be, mint a rádióban. Talán majd meg is kérem, hogy rádiós mikrofont kapjak, csak hogy jobban átélhessem az egészet. A próbafelvételen csupán ennyit mondott a szinkronrendező: figyeld a száját, és add magad! Nem fogok játszani, nem is tudnék. De nincs is rá szükségem, hiszen tulajdonképpen úgyis megtörténtek velem ugyanazok, mint Sternnel. Engem is akart már elhagyni a barátnőm, és le voltam törve miatta, buktam már meg műsorral, akart már kirúgni a főnököm. Persze tudom, hiába éltem át valamit, steril környezetben egészen más lesz felidézni...

Ez egy abszolút főszerep. És tudod, az a furcsa, még fel se fogtam egészen, majd csak utána szerintem, hogy ez micsoda feladat lesz, hogy ugye van egyszer egy narrátor, egy mesélő, aki ő. Aztán van egyszer egy hétköznapi, aki megint egy másik, aztán van egy rádiós, az is egy más hang. Tehát ez három különböző figura... vagy egyszer saját magad narrátora, másodszor vagy a hétköznapi, fásult, legyalogolt izé... és közben eltelik húsz év, megöregszik a pasi. Nem tudom, hogy fogom megoldani, de

howard Stern

Stern, akárcsak klasszikus elődje, egyszerre képes a börleszkre és a filozofálásra, méghozzá úgy, hogy kizárólag magáról beszél, mégis nagyon sokan tudnak azonosulni vele. Az a nem is kis különbség, ami a két filmes között van, talán éppen annyi, amennyi a hetvenes és a kilencvenes évek között eltelt húsz évben változott. *Woody Allen* a mi évtizedünk kérdéseire már meg sem próbál válaszolni, megmaradt az ódivatúak, ínyencek és nosztalgiázók rendezőjének. Stern viszont nagyon mai és nagyon evilági.

A rút kiskacsa

Ijedtségre semmi ok. Akárki volt is a példaképe, amikor filmezni kezdett, Howard Stern azért megmaradt annak, ami híressé tette: ordenáré, senkit sem tisztelő, szemtelen humorgépnek. Első filmjét éppen a látszólag ellentmondó jellegzetességek közötti ügyes manőverezés, egyszóval az arányérzék teszi olyan kivételessé. Mindig tudja, hol a határ, mindig át is lépi, de jól ismeri az ellensúlyok és ellenpontok titkait. Ez a többszólamúság pedig ritka képesség a mai filmvilágban.

Persze a film szelídebb részei talán a rendezőnek, *Betty Thomas*nak, az angyali ártatlanságú *Brady Bunch*-filmek készítőjének is köszönhetők. A Brady-család minden bizonnyal könnyen Stern gúnyjának céltáblájává válhatna, Bradyék pedig egész biztosan tiltanák, hogy gyerekeik Stern műsorait hallgassák. Ám azzal, hogy a rendező ebbe a filmbe is becsempészte az egyszerű amerikai családi boldogság – kis iróniával szemlélt – képeit, különleges hatást ért el: szerethetővé tette a rémet. Régi filmes fogás ez, de soha nem hatástalan. Talán ez kellett ahhoz, hogy a film nemzetközi siker lehessen, azokat is érdekelje, akik a főhősről azelőtt sosem hallottak, és azokat is, akik viszont már túl sokat.

Howard Stern nem egyszerűen főszereplője az *Intim részek* című filmnek. Ő a film kiagyalója, szellemi atyja és állandó mozgásban tartója. Nagyszerű mellékszereplőket is választott: rádiós kollégái, akárcsak ő, szintén saját magukat alakítják meglepő hitelességgel, sőt bár Mrs. Sternt színész formálja meg, az NBC egyik telefonközpontosa képében egy nagyon rövid időre az igazi feleség is feltűnik a produkcióban.

A történet viszonylag egyszerű. Stern életének történetét láthatjuk örökké vesztes gyermekkorától az elsöprő sikerig. A fanyalgók – vagy azok, akik még nem látták a filmet – persze mondhatnák, hogy ez is csak a jól ismert, ezerszer látott történet újrafogalmazása arról, hogy kiderül, a szörny vastag bőre alatt azért érző szív lapul, a rút, sikertelen kiskacsa pedig nekivág a világnak, és végül természetesen sikert arat. De itt azért semmi sem úgy van, ahogy várnánk. Stern rút kiskacsájáról nem derül ki, hogy szépséges herceg. Ő egyre népesebb rajongótábora ellenére is ragaszkodik rút kiskacsaságához, és elvárja, hogy éppen ezért szeressék. Ha már nem tud segíteni rajta, hát büszke arra, amilyen. A nyakigláb kamasz-Stern például igazán elviselhetetlen, magányos alak. Még a vak lányok sem hajlandóak randevúzni vele. Legalábbis, ahogy megtapogatják az orrát, rögtön valami sürgős elfoglaltságukra hivatkoznak, és továbbállnak. Ám ő nem adja fel a próbálkozást, és végül találkozik élete legfontosabb szereplőivel: a rádióval,

nagyon kíváncsi vagyok. Egyet azért tudok, hogy a legjobban akarom megcsinálni. Tudniillik önmagammal szemben vannak elvárásaim, önmagam előtt szégyellném, ha belebuknék. Ha sokszor újra kell venni valamit, és esetleg egy profi színész türelmetlenkedne, nem fogok megijedni. Engem csak a végeredmény érdekel, ha ő valahova siet, akkor álljon fel és menjen. Ha már így alakult, hogy engem választottak, akkor legyen alázattal a film iránt. Nem irántam, dehogy. A film és a minőség iránt.

Mondtam már, nekem a Veszett a világ az egyik kedvenc filmem, Nicolas Cage pedig a kedvenc színészem. Annyira tetszett, hogy Balin akartam csináltatni egy kígyóbőr zakót, és ez a szinkron most körülbelül egyenrangú ezzel. Beteljesül egy álmom: mintha megcsináltattam volna azt a zakót.

A hangom nagyon fontos ebben, persze. Szerintem az ember személyiségének nagyon nagy része a hangjában lakozik. A saját bőrömön is tapasztalom, mennyire így van. Nagyon sokszor előfordult már, hogy a hallgatóim telefonáltak, megpróbálták elképzelni a hangom alapján. Először a külsőmet, hogy hogy nézhetek ki, de aztán lassacskán egyre bensőségesebb kezdett lenni az egész. És ez nem rajtam múlt, csak a hangomon, szóval valahogy mégis rajtam. Sok csaj kezdte azzal, hogy olyan szexi a hangom, a fiúk meg azzal jöttek, hogy szerintük megértő, és mindig az adott pillanat, adott beszélgetés hangulatát tükrözi vissza.

Nagyon sok a hasonlóság Stern és köztem, talán ezért választottak, de különbség is legalább annyi van köztünk. Nekem nem volt rádiós az apukám, sőt. Nekem tíz évem arra ment rá, hogy megtaláljam azt az embert, aki ismeri a rádióban a portást, hogy beengedjenek. Vidéki fiú vagyok... Baromi örömmel és büszkeséggel tölt el, hogy régóta azt csinálom, ami Amerikában is népszerű, de ettől függetlenül kezdtem bele az egészbe, azt sem tudtam, hogy ez kint így működik, csak a film döbbentett rá. Szóval ezt köszönhetem ennek a filmnek: azt bizonyította be, hogy nem vagyok marslakó, a világ másik oldalán ez már egy elfogadott szín a rádiós palettán. Nekem tíz éve ezt kell bizonygatnom....

Meggyőződésem, hogy ahogy ő rádiózik, az a rádiózás... Én is a saját utamon megyek, gyerekkorom óta arról álmodoztam, hogy azt csináljam majd, amit most; kőkeményen, egyenesen működtem. Imádom ezt a műfajt, mármint a rádiózást, számomra ez szent dolog. Több ez annál, hogy én most népszerű vagyok vagy népszerű leszek, vagy népszerű voltam vagy megbukhatok. Nekem a rádiózásnál – hogy beülsz a mikrofon mögé és a saját gondolataidat és a saját véleményedet elmondod, ugyanakkor kommunikálsz emberekkel, sőt összehozol különböző országrészben élő hallgatókat, és ők kapcsolatba kerülnek egymással – ennél fantasztikusabb nincs a világon.

Én rádiózni akarok. Nem is tudom elmondani, mennyire fantasztikusnak érzem ezt az egészet... Ahogy adás előtt három perccel rosszul érzed magad, de két perccel előtte azt mondod, hogy térdre, imához, és attól kezdve megváltozik a világ, csak erre figyelsz...

Ösztönösen a saját életemet rádiózom, ebben ugyanaz vagyok, mint Howard Stern. Én kezdettől fogva magamat adom. Ezzel egyfajta rádiós műfajt képviselek, én egyfajta módon rádiózom. Csak így tudok, egyenesbe. De azt gondolom, hogy a világ valahogy mégiscsak errefelé fejlődik. Ez a film is most készült el, az én

későbbi feleségével és állandó munkatársaival.

Több, mint happy end

Egyikükkel sem első látásra szeretik meg egymást. Mint kezdő disc-jockey tökéletesen sikertelen, egy kis helyi adónál egyedül azért léptetik elő, hogy végre ne vezessen műsort, hűséges kollégáit mindenki más bambának vagy bolondnak nevezné, és felesége sem adja be könnyen a derekát.

Stern mégis neki köszönheti a nagy felismerést, a szintén sok filmből ismerős „Önmagamnak kell lennem!" gondolatát. Szerencsére az ő stílusában még a számtalanszor hallott mondatok sem unalmasak. Mert attól kezdve, hogy vállalja önmagát, elszabadul a pokol. Őrült szövegek a rádión (szegény Howard örökké aggódik, hogy egyes intim részei nem ütik meg a kívánt mértéket), botrányok egyenes adásban és a főnökei irodájában, valamint az elkerülhetetlen családi perpatvarok. Azért felesleges volna féltenünk őt, a befejezés több, mint happy end, hiszen hősünknek valóra válik ifjúkori álma: pucér fenékkel jelenhet meg az Oscar-díj átadásán.

A tavalyi év egy másik nagy filmsikere, a *Larry Flynt – a provokátor* komolyan beszélt valamiről, ami Howard Sternnek legalább olyan fontos, mint *Milos Formannak*. Csakhogy Stern képtelen lenne komoly filmet készíteni az elveiről. Szerencsére. Ő hülyéskedik és szórakoztatni szeretne. De aki akarja, megláthatja benne a szabad véleménynyilvánítás, a cenzúrázatlan megszólalás szerelmesét. Ami *Larry Flyntet* tragikus hőssé tette és patetikus szónoklatok megtartására sarkallta, arról Howard Sternnek csak további disznóságok jutnak eszébe. Nem csupán a szólásszabadságról tanulhtunk tőle, hanem arról is, miként lehet mindenen nevetni az életben. Arról beszél, miképpen lehet elkerülni azt, hogy valamit annyira szentnek vagy tiszteletreméltónak tartsunk, hogy már meg sem nézzük alaposan. Amit alaposan szemügyre vesz az ember, abban a nevetségest is biztosan megtalálja – talán ez a Howard Stern-féle lecke.

Deutsch Andor

műsorom is mostanában lett sikeres... Megfelelő emberek vagyunk a megfelelő időben a megfelelő helyen. Most én. Aztán lehet, hogy holnap más...

Howard Stern semmivel nem provokatívabb, mint én itthon. Én ennek a világnak vagyok a provokátora, ennek a világnak a léptéke szerint. Vannak beidegződések, amelyeket szerintem semmi értelme áthágni. Az állandó durva beszéd például az én műsoromba is beleférne talán, de mégsem engedem. Nem azért, mert nekem baromira repülősót kéne használnom, ha egy csúnya szót hallok. Hanem egyszerűen azt gondolom, hogy csak úgy önmagáért káromkodni értelmetlen.

A film és az én életem közös üzenete az, hogy magadat kell adni. Nekem ez hosszú távon bejött. Az én gyerekkori álmom a rádiózás, és igaz, hogy harminc év múlva, de bejött. Az a mázlim, hogy nekem ez megadatott. Mást nem is akarok bebizonyítani azoknak, akik hallgatnak engem, hogy gyerekek, hosszú távon a saját magad eltökéltsége és elképzelése be fog jönni, hogyha tényleg nagyon akarod, és ha tényleg tehetséges vagy.

Hogy nevelni akarok-e a műsorommal? Én saját magamat vállalom és saját magamat adom a műsoromban, az én stílusom van zenében is, és az én stílusom van szövegben is, ez így egy egész. Ez én vagyok. A Howard Stern műsora, az meg csak ő. Ezért értenénk meg egymást.

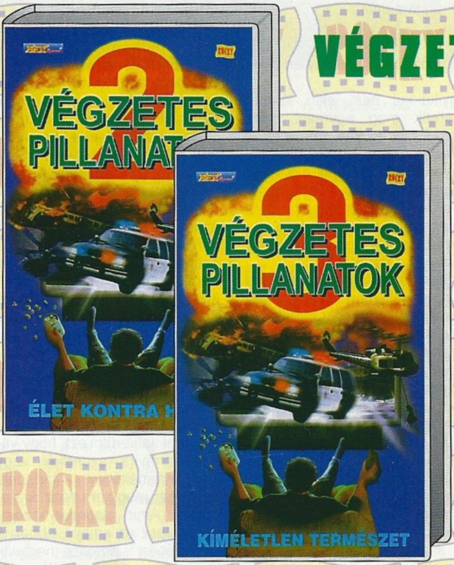
Minden egyes mondatomért vállalom a felelősséget. Van egy belső értékmérőm, amihez ragaszkodom. Ehhez, és csak ehhez: eddig még nem is csapott be nagyon. Érted? Az nem érdekel, hogy valakiknek esetleg nem tetszik, kirúgnak vagy elküldenek, csak mert másnak máshol vannak a határok. Persze azért, mert én a rádióban vagyok, még nem vagyok baromi okos. De ezt a műfajt csak úgy szabad csinálni, hogy felállsz a pengére, és a penge élén táncolsz. Ha lebillensz, bedarálnak.

Mindegy, ha valaki a mikrofon mögé ül, annak kutya kötelessége saját véleményét vállalni, és az emberi életnek, a létnek a jobbítása érdekében felhasználni azt a húsz percet, azt a fél órát, azt az egy napot, ez kutya kötelessége. Szerinted Howard Stern nem ezt mondaná?"

ROCKY KFT.
MŰSOROS VIDEÓ-, AUDIOKAZETTA- ÉS CD-NAGYKERESKEDÉS

1132 BUDAPEST
XIII., VISEGRÁDI U. 31.
TEL./FAX: 1/270-2936
TEL.: 06/30/432-226
4400 Nyíregyháza, Bujtos u. 19.
Tel./Fax: 42/410-033
Tel.: 30/356-090

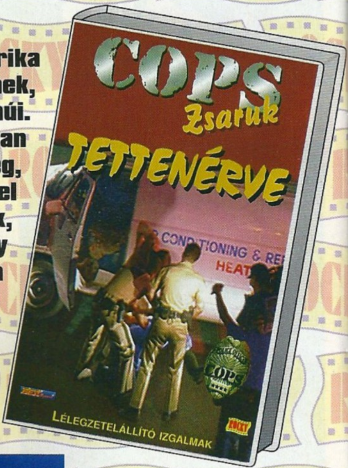
A Rocky és a Best Hollywood kiadásában már kapható a két népszerű sorozat újabb kazettája:

VÉGZETES PILLANATOK 2–3.

Valódi hősöket láthatunk hétköznapjainkból. Olyan közülünk való embereket, akik a másodperc tört része alatt döntenek és cselekednek. Olykor csupán ennyi időn múlik élet vagy halál. Veszélyes mentések, életveszélyes balesetek rendőrségi akciók, s sok más hihetetlen esemény elevenedik meg a *Végzetes pillanatok*-sorozat e legújabb két kazettáján.

COPS – ZSARUK TETTENÉRVE

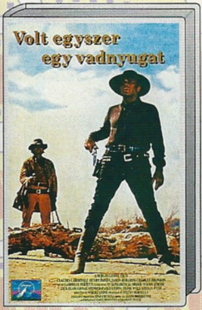
Kíváncsi, hogy milyen cselekkel állítanak csapdát Amerika zsarui a rosszfiúknak? Hajmeresztő üldözéseknek, összeütközéseknek, összetűzéseknek lehetünk szemtanúi. A kamerát kezében tartó operatőr a valóság pillanatában részese a történésnek, a látványnak, ő sem tudja még, mit hoz a következő másodperc. Az operatőrrel egyszerre éljük át a drámát, izgulhatunk, szörnyülködhetünk, megdöbbenhetünk, félhetünk vagy olykor megnyugodhatunk. A zsaruk mindig keményen bánnak a feltételezett bűnelkövetőkkel. Akit meg kell motozni, akit be kell szállítani, az sok jóra nem számíthat. Szitkok özöne zúdul ilyenkor a zsarukra, akik igencsak kemény kézzel teszik mozgásképtelenné a feltételezett bűnelkövetőt, törvényszegőt.

ROCKY BEST Hollywood

FIGYELEM!
A filmeket a forgalmazó csak az erős idegzetű felnőtt nézőknek ajánlja!

A Rocky év eleji szenzációs filmajánlata:

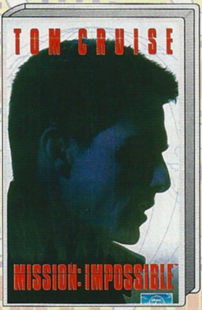
Volt egyszer egy vadnyugat
Sergio Leone monumentális westernje Henry Fondával, Charles Bronsonnal

Elvált nők klubja
Fergeteges vígjáték három gráciáról, sztárparádéval

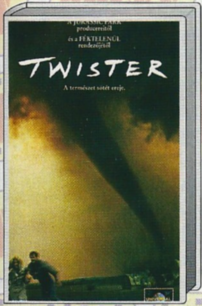
Mission: Impossible
Tom Cruise hihetetlen kémkalandja

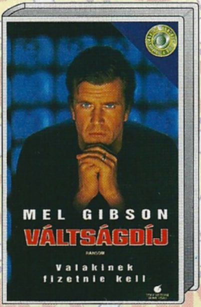

Csupasz pisztoly 33 1/3
Mindenki sírhat a röhögéstől, ha ismét feltűnik Leslie Nielsen

Twister
A tornádó nem kegyelmez: hirtelen csap le, pusztítása precíz . . .

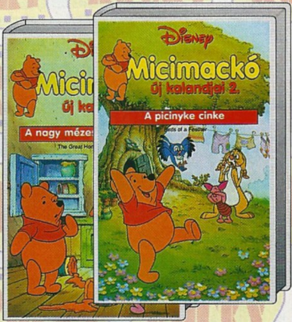

Váltságdíj
A sikeres üzletember fiát elrabolják. Fizetés helyett gyilkos tűzpárbaj – Mel Gibsonnal

Susi és Tekergő
Walt Disney bájos kutyás rajzfilmje

Micimackó új kalandjai 1–2.
A nagy mézescsupor-rablás, A picinyke cinke

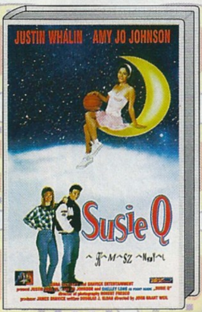
Alien 1–3.
A filmtörténet legfélelmetesebb sci-fi sorozata

Operation Delta Force
A Delta kommandó legújabb része

Susie Q
Susie visszatér a halálból, hogy teljesítse küldetését

Szökevények
A feltételezett gyilkos mögött ott a rendőrség, az FBI és a felbőszült kubaiak

ROCKY KFT.
MŰSOROS VIDEÓ-, AUDIOKAZETTA- ÉS CD-NAGYKERESKEDÉS

1132 BUDAPEST
XIII., VISEGRÁDI U. 31.
TEL./FAX: 1/270-2936
TEL.: 06/30/432-226
4400 Nyíregyháza, Bujtos u. 19.
Tel./Fax: 42/410-033
Tel.: 30/356-090

ROCKY

TOP 40

MEGVÁSÁROLHATÓ VIDEÓKAZETTÁK

PREMIER VIDEOHÁZ

1997. december 15-től 1998. január 15-ig

1. Az angol beteg (Flamex Video)
2. A keresztapa-trilógia (UIP–Duna Film)
3. Bíró Ica: Testszépítés 2. (Serenia)
4. Csillagok háborúja-trilógia (Fox Video)
5. Herkules (Baby Best)
6. Mr. Bean: Láthatatlan lénye (PolyGram)
7. Dinosaurus – 3 dimenziós (Fórum Film)
8. A Föld legveszélyesebb állatai (Premier Video)
9. A világ 7 csodája (Discovery Channel Video)
10. Babe (UIP–Duna Film)
11. Vacak 1–2. (Mirax)
12. Beethoven 2. (UIP–Duna Film)
13. Ősvilág (Discovery Channel Video)
14. Hupikék törpikék (EMI–Quint)
15. Élő bolygó 1–2. (VIP Art)
16. Fáraók és királyok (Discovery Channel Video)
17. Vuk (Mokép Video)
18. Nazareth-i Jézus 1–2. (VideoRent)
19. Jeruzsálem, a mennyek országa (Discovery Channel Video)
20. Süsü, a sárkány 1–8. (Televideo)
21. Vadászat a fehér cápára (Zoom: National Geographic)
22. Hofi (Hungarovideo)
23. Markos–Nádas–Boncz (Kadencia)
24. Holle anyó (Tower Video)
25. E.T. (UIP–Duna Film)
26. Halász Judit: Ismeretlen ismerős (Mirax)
27. Alakformálás (VIP Art)
28. Micimackó (Walt Disney)
29. Ludas Matyi (Mokép Video)
30. A dzsungel könyve (Premier Video)
31. Diana életútja (Best Hollywood)
32. Ben Hur (InterCom)
33. Tom és Jerry (Fümotó)
34. A szikla (InterCom)
35. Csinibaba (Mirax)
36. A Notre Dame-i toronyőr (Premier Video)
37. Kató néni (Hungarovideo)
38. Indul a bakterház (Televideo)
39. Mazsola és Tádé (Televideo)
40. Maksa: Lassan a testtel (Maksa)

A Toplista a Premier Video Üzlethálózat és a Rocky Műsoros Videókazetta Nagy- és Kiskereskedés eladási statisztikája alapján készült.

ROCKY

PREMIER VIDEOHÁZ

Lakossági értékesítés:

PREMIER VIDEOHÁZ: 1061 Budapest, Andrássy út 33. (Nagymező utca sarok) Tel./Fax: 269-6812
PREMIER VIDEOPALOTA: 1065 Bajcsy-Zsilinszky út 13. Tel.: 312-5244 Fax: 302-7968

Viszonteladók kiszolgálása:

ROCKY KFT.: 1132 Budapest, Visegrádi u. 31. Tel.: 270-2936, 06-30-432-226, 4400 Nyíregyháza, Bujtos u. 19. Tel.: 42-410-033, 06-30-356-090

Tékalista az Interneten is!

INGYEN KAPHATJA TÉKÁJÁBAN A VIDEO MAGAZINT!

Az a videózást szerető vendég, aki havonta legalább 20 alkalommal kölcsönöz videókazettát az alábbi tékák valamelyikében, a következő hónapban ingyen megkapja a videótékástól a Video Magazin legfrissebb számát, a tékások és a Video Magazin kiadójának közös akciója keretében. További kölcsönzők is bekapcsolódhatnak az akcióba! Az akcióban résztvevő tékák neve és címe rákerül az Internetre is! *(http.//www.fenypont.hu)* Ha tetszik az ötlet vagy bővebb információkra kíváncsi, máris hívja a Video Magazin kiadóját a 361-3859-es telefonszámon. Az alábbi tékákban kaphatja ingyen a Video Magazint, ha havonta legalább 20 alkalommal kölcsönöz műsoros videókazettát:

Aladdin Videotéka	Rákóczifalva, Rákóczi út 69.
Alfa Videotéka	Budapest, Sörös u. 3.
Ász Videotéka	Szendrő, Váralja út 10.
Bóbita Videotékák	Hajdúböszörmény, Harmat u. 7.
	Hajdúböszörmény, Tessedik út 3.
BMK Videotéka	Budapest, Etele út 55.
Centrum Videotéka	Siófok, Fő u. 45.
City Videotéka	Székesfehérvár, Gyümölcs u. 18.
Cobra Videotéka	Kaposvár, Honvéd u. 53.
Griff Videotékák	Páty, Rákóczi út 11.
	Mány, Mester sor 7.
Gyöngy Videotéka	Kaposvár, Zárda u. 14.
Gyöngy 2. Videotéka	Kaposvár, Honvéd utcai ABC-nél
„HA-HO" Videotéka	Miskolc, Vasvári Pál út 6.
Happy End Videotéka	Tarján, Petőfi út 8.
Juno Videotéka	Veszprém, Cholnoky u. 23.
Kikli Videotéka	Budapest, Hernád u. 31.
Kukkancs Videotéka	Adony, Rákóczi út 10.
Magic Zóna Videotéka	Pápa, Batthyány u. 8.
Malibu Videotéka	Budapest, Marabu u. 1.
Manóka Videotéka	Hódmezővásárhely, Bocskai út 1.
Másik Kft.	Kalocsa, Obermayer tér 7.
Mega Videotéka	Szegvár, Mindszenti út 14.
Menő Manó Videotéka	Sarkad, Kossuth u. 1.
Monte Videotéka	Budapest, Berda József u. 44.
Neo Modell Bt.	Budapest, Kétújfalu u. 131.
Orsi Videotéka	Seregélyes, Fő út 92.
Paksi Istvánné	Bogyiszló, Bajcsy-Zs. u. 2/a
Pince Videotéka	Budapest, Zengő u. 1/b
Premier Center	Sopron, Torma u. 8.
Privát Videotéka	Kiskunhalas, Kanizsa tér
Sanyó Videotéka	Tiszavasvári, Attila tér 2/A
Schmél Jakabné	Tengelic, Rákóczi u. 18.
Tisza Mozi Kft.	Szolnok, Templom tér
Tisza Videotékák	Hatvan, Rákóczi út 9.
	Hatvan, Horváth Mihály út 20.
Tiszafilm Videotéka	Sóstóhegy, Csaba u. 9.
	Hajós, Köztársaság tér 1.
Thomas Videotéka	Győr, Jereváni út 32.
Top Videoshop	Szarvas, Szabadság út 28/2
	Békésszentandrás, Hunyadi u. 7.
Top Ten Videotékák	Budapest, Villányi út 62.
	Budaörs-Kamaraerdő, Kismartoni út 45.
Top–X Videotéka	Sopron, Teleki Pál utcai pavilonsor
Video és ajándék	Kecskemét, Március 15. u. 1.
Videoház	Budapest XI., Bocskai út 23.
Videobarlang	Kiszombor, Ubébai út 7.
Videocentrum	Cegléd, Rákóczi út 34–36.
Vipera Videotéka	Kaposvár, Füredi úti pavilonsor
Viktor Imre	Székesfehérvár, Királysor 41.
Videotéka	Aszód, Falujárók útja 5/1
Videotéka	Maglód, Széchenyi út 7.
Videotéka	Budapest XII., Hegyvidék Üzletközpont
Videotéka	Budapest XII., Márvány u. 48.
Videotéka	Nagykapornak, Fő út 40.
Videotéka	Sárvár, Batthyány út 33.
Wekerlei Videotéka	Budapest XIX., Guttenberg krt. 5.
ZOOM Videótéka	Jászfelsőszentgyörgy, Fő út 71.
ZEFI Videotéka	Mátészalka, Szalkai út 14.

Jogi kérdezz-felelek!

Változtak az adótörvények

Állandó jogi szakértőnk, dr. Kiss Zoltán e hónapban az év elején hatályba lépett adótörvény-változásokra hívja fel a figyelmet.

Az elmúlt évekhez hasonlóan 1998 januárjától is módosultak az adótörvények. A mostani változások érdekessége, hogy némely rendelkezés kifejezetten a videózási tevékenységek egy csoportját, a videófelvétel-készítés adózását rendezi. Éppen ezért úgy gondoltuk, idén sem érdektelen a Video Magazin hasábjain közérthető nyelven összefoglalni a videóiparban érdekelt vállalkozókat leginkább érintő új jogszabályokat.

Az **szja alá tartozó vállalkozók** adójának mértéke nem változott (az alapadó 18 százalék, az osztalék utáni adó 20, illetve 27 százalék), a kiszámítási módozatok ismertetésétől most eltekintünk. Ezzel szemben módosultak – egyesek szerint kedvezőbbek lettek – a költségelszámolási szabályok. Az egyéni vállalkozó például a kötelezően befizetett kamarai tagdíjnak a felét – de legfeljebb évi 10 ezer forintot – számolhat el költségként.

A közcélú szervezetekről szóló új (non profit) törvény szerint a közhasznú besorolást kapott alapítványok, egyesületek támogatására befizetett összeg 30 százalékával, míg az úgynevezett kiemelten közhasznú szervezet támogatása esetén a befizetett összeg 35 százalékával csökkenthető az adó. A non profit törvény meglehetősen tág körben határozta meg a közhasznú tevékenységeket, egy későbbi számunkban ennek ismertetésére még visszatérünk.

Szinte minden vállalkozónak húsba vágó kérdés lehet a **gépjárművek költségelszámolása.** 1998-tól az üzemanyagárak kétféle módon vehetők figyelembe: vagy az APEH által negyedévenként közzétett üzemanyagnormák alapján, vagy a gyűjtött számlák szerint. A számlák alapján figyelembe vett üzemanyag-mennyiség nem lehet nagyobb, mint az üzemi használatra az üzemanyag-fogyasztási normával számított mennyiség.

Alapvetően nem változtak a **cégautóra** vonatkozó rendelkezések, ugyanakkor a jogalkotók megpróbálták pontosítani az adóköteles magánhasználat fogalmát. Eszerint magánhasználatnak az számít, ha a magánszemély akár állandó, akár eseti jelleggel a személygépkocsit személyes céljaira használja. Ebben az esetben sem kell megfizetni a cégautó-adót, ha a használó megtéríti a magánhasználat ellenértékét. (Viszont lehetőség van a nem saját tulajdonú személygépkocsi vállalkozási célú használatával kapcsolatos költségek elszámolására, ha azok szerződés alapján az egyéni vállalkozót terhelik.)

1998-tól a **videófelvétel-készítő kisvállalkozók** is választhatják – az elsősorban a kiskereskedelmi tevékenységet folytatók által kedvelt – átalányadózási formát. Ezt azok a legalább féléves főállású egyéni vállalkozó múlttal rendelkezők választhatják, akiknek az ebből származó bevétele nem haladja meg az évi 3,5 millió forintot (kiskereskedőknél évi 15 millió forintot). Az átalányadózás lényege, hogy a vállalkozó a bevételének 80 százalékát (kiskereskedő 87, sőt egyes esetekben 93 százalékát) mint vélelmezett költséghányadot automatikusan leírhatja (levonhatja).

A **művészeti tevékenységet folytató** egyéni vállalkozók, sőt a vállalkozónak nem minősülő, de az SZJA szerint adózó magánszemélyek költségeik között számolhatják el a tevékenységükkel összefüggő speciális költségeket, például a művészeti alkotások, előadások rögzítésére alkalmas képmagnó, magnetofon, könyv, kazetta, más sajtótermék vásárlását, kiállítások, műsoros előadások, színházak stb. látogatásának az ellenértékét, a szakmai képzés kiadásait, a színpadi megjelenéshez kapcsolódó esztétikai és kozmetikai cikkekre fordított kiadásokat.

Az **áfa-körben** a legfontosabb témánkhoz kötődő változás, hogy a 12 százalékos kedvezményes áfa-kulcs alá tartozó termékek köre bővült a kizárólag olvasható rögzített adatállományt tartalmazó CD-lemezzel. Az eredeti javaslatban még az szerepelt, hogy a multimédia eszközök, CD-ROM-ok áfája is 12 százalék legyen, de ezt az Országgyűlés költségvetési bizottsága már nem támogatta. Mindenesetre az írható CD-k áfájának csökkenése a fogyasztói árak 10-15 százalékos csökkenését kell hogy eredményezze.

Jó néhány változás lépett életbe 1998 januárjától az **adózás rendjében**, követve más törvények (elsősorban a nyugdíjtörvény) előírásait. Ennek megfelelően ezentúl a kötelező tb-járulékok befizetésére, beszedésére is az adózás rendjéről szóló törvényt kell megfelelően alkalmazni. Ebből az is következik, hogy a tb-szerv adóhatóságnak minősül.

Ugyanakkor az adó- és járulékfizetés rendjében fontos eltérés, hogy a magánszemély adója elengedhető, a járulék viszont nem. Továbbra is lehetőség van tehát arra, hogy a magánszemély kérelmére az őt terhelő adó-, bírság- vagy pótléktartozást az adóhatóság mérsékelje vagy elengedje, ha azok megfizetése az adózó és a vele együtt élő közeli hozzátartozók megélhetését súlyosan veszélyezteti.

Az elmúlt évben kétszer is beszámoltunk azokról a bonyodalmakról, amelyeket a pénzügyminiszteri irányelvben közzétett **vállalkozói jövedelemhatárokat** el nem érőknek (mintegy 70 ezer vállalkozónak) kiküldött bevallást kiegészítő nyilatkozatok váltottak ki. Az adatvédelmi ombudsman tanácsait megfogadva az APEH ezúttal csak az adózók (főállású egyéni vállalkozók) háztartásában élő eltartottak számát vizsgálhatja, valamint azt ellenőrizheti, van-e más jövedelemtulajdonos a háztartásban. A családok jövedelemviszonyairól pedig az APEH kizárólag azon hatóságoknál tudakozódhat, melyeknek az információs rendszere nyilvános.

A tavalyi 434-gyel szemben ezentúl 760 szakmai körre állapítanak meg megyénként és településenként differenciált szakmai jövedelmi átlagokat. Emellett tágul az adóhatóság mérlegelési jogköre: külön felhatalmazás alapján csak az „érzékeny" szakmákban tevékenykedőktől kérnek bevallás-kiegészítő nyilatkozatot, illetve azoktól, akik az előírtnál legalább 20-30 százalékkal kevesebb jövedelmet vallanak be. (Azoktól sem kérnek, akik 1997-re elmaradtak ugyan az előírttól, ám a korábbi években az átlagost jóval meghaladó jövedelmet vallottak be, és éves adóköteles jövedelmük több, mint 400-500 ezer forint.)

Újdonságnak számít az is, hogy az **adóhatóság visszatarthatja** az adózót megillető költségvetési támogatást (adó-visszaigénylést, adó-visszatérítést), amennyiben a vállalkozónak nyilvántartott adótartozása vagy adók módjára behajtandó egyéb köztartozása (vám, tb-járulék, kulturális járulék stb.) van. A visszatartással az adóhatóságot, illetve más hatóságokat megillető tartozás megfizetettnek minősül. Ha az adó-visszatérítés elmaradása az adózó gazdálkodási tevékenységét ellehetetlenítené, az adóhatóság – az adózó kérelmére – a visszatartási jogának gyakorlását mellőzheti. (Ha a visszaigényelt összeg az adózót terhelő tartozások mindegyikére nem nyújt fedezetet, akkor azt az adóhatóság először a nála nyilvántartott tartozás kiegyenlítésére számolja el, a fennmaradó összeget pedig a követelések arányában utalja át.)

Az illetékesek szerint 1998-ban nem emelkednek a magánszemélyek és a vállalkozások adóterhei. Ez matematikailag igaz lehet, ámbár az ördög mindig a részletekben van: a vállalkozók sok esetben a kiskapuk bezárását, a kedvezmények megvonását, az adminisztrációs terhek növelését is az adózási feltételek romlásaként élik meg.

Hasznos apróságok a videómagnókról

Talán sokaknak ismerősnek tűnnek az alábbiak, mégis érdemes végiggondolni, vajon így használjuk-e már évek óta meglévő készülékünket. Sok apróbb-nagyobb bosszúságtól (netalántán kártól) kímélhetjük meg magunkat, ha figyelembe vesszük a jó tanácsokat.

ELHELYEZÉS

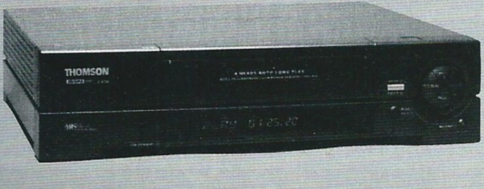
Képmagnónkat kizárólag vízszintes helyzetben üzemeltessük, és ne csúszós felületen helyezzük el! Ügyeljünk arra, hogy a gombok megnyomásakor ne mozduljon el (vagy essen le) a készülék.

A képmagnó szellőzésének megoldása, a szélsőséges melegtől, a víztől való kímélése szinte magától értetődő. Érdemes azonban megjegyeznünk, hogy a videó üzemeltetése poros helyen különösen veszélyes lehet: a készülék belsejébe, a videófejdob és a szalag közé jutó porszemcsék legyalulják a videófejet, a szalagot egyaránt.

Különösen télen aktuális, megfontolandó tanács: ha berendezésünket hideg helyről meleg helyre visszük, pára csapódhat le a fejdobon. Ekkor a szalag hozzátapad a dobhoz és mindkettő súlyosan károsodik. Ezt elkerülendő, a hőmérsékletkülönbség kiegyenlítődése érdekében legyen legalább egy órányi türelmünk.

KÉPZAVAR

Ha frissen vásárolt képmagnónkat szolgálatba állítottuk, előfordulhat, hogy egy, a tévénkkel addig tisztán vett műsor képe „becsíkozódik". Ennek az az oka, hogy képmagnónk úgynevezett nagyfrekvenciás modulátora ugyanolyan frekvencián működik, mint az illető adó. Erre az esetre a készülék hátoldalán egy kis csavarhúzóval állítható kezelőszervet találunk, amellyel a modulátor frekvenciája tág határok között változtatható, a zavar egyszerűen megszüntethető. (Természetesen a tévén újra meg kell keresnünk a képmagnó kimeneti jelét). A modernebb készülékeknél nem ritka az a megoldás, hogy akár kapcsolóval, akár bizonyos gombok meghatározott sorrendben történő megnyomásával ezt a modulátort ki lehet kapcsolni. Természetesen csak akkor tegyük ezt, ha a képmagnó és a tévé audio-video (hang–kép) csatlakozóit összekábeleztük, különben nem láthatjuk a tévén a videó által lejátszott kazettát!

A HELYES CSATLAKOZÁS

Ha valaki a tévékészüléket és a képmagnót csak a minden videóhoz mellékelt, úgynevezett RF (rádiófrekvenciás) vezetékkel köti össze, veszít az elérhető legjobb kép- és hangminőségből. Ilyenkor ugyanis a szalagról lejövő jeleknek kerülő utat kell megtenniük, hogy a televízió képernyőjén megjelenhessenek: előbb a videómagnó nagyfrekvenciás egységére (modulátorára), aztán az RF-vezetéken áthaladva a tévé vevő részére kerülnek, majd demodulálva, tehát többszörös átalakítás árán minőségromlást szenvedve válnak nézhetővé. Ezzel az összeköttetési móddal eleve lemondunk a sztereó hangról is (már amennyiben a képmagnónk sztereó), mert a magnó RF modulátora csak monó kísérőhangot ad ki.

Mindenképpen ajánlatos tehát a képmagnó hang- és képjeleit a közvetlen továbbítási utat jelentő, úgynevezett AV-kábellel a televízióhoz juttatni. Az RF-vezetékkel való összekötés természetesen maradjon meg, mert így valósítható meg az a laikusnak első hallásra szinte lehetetlen dolog, hogy miközben valaki mondjuk az MTV1-es műsort nézi, addig videója az ezzel egyidőben futó filmet rögzíti az MTV2-es adóról.

„HANGZAVAR"

Mint tudjuk, a tracking- vagy sávhelyzet-szabályzás annak beállítása, hogy lejátszáskor a videófej pontosan az előzőleg felvett sávokon fusson. Elsőrendű feladata a kép „rendbetétele". E kezelőszervnek különösen akkor vesszük hasznát, ha más videóval felvett vagy tékából kölcsönzött filmeket nézünk. Amennyiben kölcsönkazettánál hangproblémákat észlelünk, áttérve manuális tracking-szabályzásra, érzéssel szabályozva helyre lehet hozni a lejátszáskor fellépő hanghibát is. (Vigyázat: csak addig állítsunk a szabályzón, amíg a kép nem kezd el romlani.) Ha magnónkon nincs ilyen állítási lehetőség, megpróbálhatjuk a következőt: tekercseljük a szalagot a végére, majd ismét az elejére, az eject gombbal vegyük ki, majd tegyük vissza a kazettát. Az újbóli lejátszáskor lesz némi esélyünk a jó hangra.

BIZTOS, AMI BIZTOS

Villámlással együtt járó vihar esetén vagy ha hosszabb ideig nem használjuk készülékünket, érdemes magnónk védelméről oly módon gondoskodni, hogy a hálózati csatlakozódugót és a külső antennát is kihúzzuk. Ezáltal megelőzhető, hogy a villámlás okozta feszültséglökés károsítsa a készüléket.

Stephen KING II.

A nyolcvanas évek közepére *Stephen King* két regényével, a *Christine*-nel és *A holtsávval*, de kiváltképp a belőlük készített nagy sikerű filmek révén pályája csúcsára érkezett.

A MESTER MINT RENDEZŐ

Ez egyben azt is jelentette, hogy – fizikai és szellemi téren egyaránt – egyszerűen képtelen volt lépést tartani közönségtáborának mérhetetlen borzongásigényével, a könyveiben üzletet szimatoló kiadóvezetőkről és filmproducerekről nem is beszélve. Ez utóbbiak, miután már minden létező regényének megfilmesítési jogát felvásárolták, a novelláira vetették magukat. Így született meg a *Meghökkentő mesék* (Roald Dahl's Tales of the Unexpected, 1979–84, GB, tv-sorozat) stílusában elkészített *Macskaszem* (Cat's Eye, 1984), az *Éjszakai műszak* (Stephen King's Nightshift Collection, 1985) és az *Ezüst pisztolygolyók* (Silver Bullet, 1986), hogy csak az érdekesebbeket említsük. Ezek azonban egy-két kivételtől eltekintve már nem érik el a korábbi King-regények és -filmek színvonalát. King érezhetően túljutott a csúcsponton – néhány kritikus véleménye szerint már megírta kulcsműveit –, kinőtte témáit, amit a klasszikus horrortémák felé való fordulás és az írói rutin előtérbe kerülése is jelez. Talán ez is közrejátszott abban, hogy érdeklődni kezdett a filmkészítés iránt: *„Szívesen csinálnék egy filmet, mert azt gondolom, hogy ezzel nagyon sok embert szörnyen megrémiszthetek"* – fogalmazott.

Valójában már a *Tűzkeltő* rendezését felajánlották neki, de akkor azt még családi okokra hivatkozva – nem akarta szereteit egyedül hagyni – lemondta. Az 1986-os esztendő három King-filmjének egyikét, a *Maximális túlhajtás* (Maximum Overdrive) című mozit viszont már ő jegyezte rendezőként. Természetesen a forgatókönyvet is maga írta a *Kamionok* (Trucks) című novellájából. Az eredmény *Steven Spielberg Párbajának* (Duel, 1972) és *John Carpenter Christine*-jének sajátos keveréke lett, a középpontban a címadó járgányokkal, amelyek a Föld-közelben elhaladó üstökös hatására megmagyarázhatatlan ámokfutásba kezdenek, és megostromolják az országúti pihenőhelyet. A kritikusok többsége fanyalogva fogadta King rendezői bemutatkozását, szemére vetették a forgatókönyv hiányosságait, a gyenge színészvezetést. Az akciójelenetek viszont mozgalmasak és hatásosak, mint ahogy ügyesen ellensúlyozza a történet gyengeségeit az operatőr *Armando Nannuzzi* jól megkomponált képi világa. A kedvezőtlen kritikai visszhang alighanem egy életre elvette King kedvét a további próbálkozástól, máig nem tudja megemészteni a munkáját és személyét ért támadást.

LÉLEKTANI HÁBORÚ, VALÓSÁGOS BORZALOM

Bár King kétségtelenül legsikeresebb figurái a „ragyogó" emberek, egyik legfélelmetesebb sztárja mégis egy állat, *Cujo*, a hatalmas bernáthegyi. Az iszonyatos fenevaddá váló jóságos blöki drámája a rémirodalom egyik kiemelkedő darabja, hihetetlenül valóságos kamarahorror, amely a jól ismert (és várt) sablonokat döntögeti halomra meglepő fordulataival, egészen a torokszorító, tragikus végkifejletig. A *Cujó*ban szinte minden benne van, ami a mesterre oly jellemző: a kitűnő témaválasztás, a nagyszerű cselekményvezetés, a feszült légkör, a lelki folyamatok feltárása. És nincs happy end! Nincs lélekemelő katarzis! A természet elszabadult erői fölött győzedelmeskedő ember diadala pürroszi győzelem, amelyért rettentően súlyos árat kell fizetni.

Míg a *Cujo* méltán pályázhat a legjobb King-regény címére, a filmek esetében erre a *Tortúrá*nak (Mysery, 1990) van a legnagyobb esélye. A hideg, téli napon súlyos baleset éri a jeges országúton haladó írót. A férfi a világtól elzárt farmon tér magához. Ápolója a magányos, gondozatlan, középkorú nő – megszállott rajongója. Néhány nap elteltével az író kénytelen rádöbbenni, hogy a nő nemcsak őt akarja kisajátítani magának, hanem kedvenc regényalakját is, sőt egész írói munkásságát. A mozgásképtelen író és az őrült nő között kegyetlen lélektani háború kezdődik, amely nem szűkölködik valóságos borzalomban sem.

A regény sajátos hitchcocki remekmű, a lassú, már-már unalmas kezdés után pörög föl a cselekmény. A döbbenetes hatás nemcsak a küzdelem naturális bemutatásában rejlik, hanem a tehetetlen férfi rettegésének, halálfélelmének félelmetes megjelenítésében. Mindez annyira sokkoló hatású, hogy a filmváltozatban *Rob Reiner* rendező jobbnak látta ezt tompítani. Az őrületes helyzet, az őrületes kapcsolat ábrázolása még így is megdöbbentő. A női főszerepben *Kathy Bates* nyújt – szó szerint – lidércnyomásos alakítást, méltán nyerte el a legjobb színésznőnek járó Oscar-díjat. Mellesleg a műfaj történetében ez volt az első olyan eset, amikor egy horrorfilm közreműködője valamelyik főkategóriában nyerni tudott.

Érdekesség, hogy a *Tortúra* kapcsán bizonyos Anne Hiltner nevű hölgy azzal vádolta meg az írót, hogy az egész sztorit tőle lopta, azaz nemcsak az alapötletet, de meg nem jelent regényének kéziratát is! Hogy erről Kingnek honnan kellett volna tudnia, legalább annyira nem világos, mint a kérdés, miért plagizált volna egy asszonytól, akit nem is ismert, rádásul az irodalmi stílusa egy bevásárló listával sem ér fel. Jellemző az amerikai demokráciára, hogy az ügy bíróság elé került, amely szerencsére annak rendje-módja szerint elutasította a vádat és az asszony kártérítési igényét.

Aranykor

KEDVENCEK TEMETŐJE ÉS ALVAJÁRÓK

A kiemelkedő King-adaptációk közé tartozik a Creed-család történetét bemutató hátborzongató film is. A fiatal orvos feltehetően nem hallott Maine retteneteiről, és nem olvasott még semmit Stephen Kingtől, különben aligha cserélte volna fel állandóra bejelentett chicagói lakását a Maine állambeli kis házra. Természetesen a családját is elhozta, fittyet hányva az előjelekre. Pedig az ómenek sokasodnak: vágtató kamionok az országúton, péppé lapított cicus, szétloccsantott fejű középiskolás. És a ház mögött a *Kedvencek temetője* (Pet Semetery, 1989), ahol kutyák, macskák és mindenféle más háziállat alussza örök álmát. A Kedvencek temetője fölött azonban egy másik temető is található, sok évszázaddal ezelőtt az indiánok hantolták el ott halottaikat. A szóbeszéd szerint azóta a temetőt ember nem használhatja. Vagy mégis?

„Egyes félelmek, amelyekről az emberek nem nagyon szoktak beszélni, a nappali fényénél nem is tűnnek olyan ijesztőnek. De ha eljön az éjszaka, vacog tőlük az ember foga" – nyilatkozta a rendezőnő(!), *Mary Lambert*. *„Ebben a történetben ezeket a félelmeket gyűjtötte össze Stephen King, és a félelmek elhatalmasodnak a szereplőkön."* A félelem tárgyai pedig az élő halottak. A filmet az a gondolat teszi igazán rémisztővé, amit az egyik szereplő úgy fogalmaz meg, hogy *„a halott néha jobb, mint az élő."*

Csalóka mozi a *Kedvencek temetője*. A predesztináció elvén alapul, ráadásul a néző az első perctől tisztában van ezzel. Hála azonban King írói leleményességének, Lambert videóklipeken nevelkedett vizuális stílusának, csöppet sem lehet unatkozni. A profi módon megcsinált mozi a műfaj újkeletű rémségeinek egyik legjelesebb darabja, nem pedig szokásos tucatáru, amelynek nincs más célja, mint szemléltető oktatást tartani anatómiából. A folytatásra viszont kár szót vesztegetni.

Az *Alvajárókban* (Stephen King" Sleepwalkers, 1992) viszont a vámpírokról és farkasemberekről szóló régi legendák keverednek, kelnek új életre. Az Alvajárók ősidők óta köztünk vannak. Félig emberek, félig ragadozók. Utolsó egyedei a kihaló fajtának. Képesek megváltoztatni alakjukat. A macskák, a csúszómászók és az emberek legelőnytelenebb tulajdonságait egyesítik. Csak akkor maradhatnak életben, ha fiatal, szűz lányok életerejét kiszívják. Állandóan bujdosásra, menekülésre vannak kényszerítve, vesszőfutásuk alatt kell megtalálniuk következő áldozatukat, melynek révén meghosszabbíthatják életüket. Így keverednek el a békés amerikai kisvárosba.

King megint alaposan igénybe veszi a néző idegeit. Művében ügyesen ellensúlyoz a horror és az erotika határán, de nem idegen tőle a fekete humor sem. A vér és a borzalmak mellett az Alvajáróknak is vannak érzelmeik. A tragédiájuk valójában nagyon is emberi.

PROGRAMOZOTT VALÓSÁG

A tudományos fantasztikum és a horrorelemek keverednek a *Menekülő ember* (The Running Man, 1987), valamint *A fűnyíróember* (The Lawnmower Man, 1991) című King-adaptációban. Az elsőt Richard Bachman álnéven jegyezte King, és a moziban *Arnold Schwarzenegger* vitte sikerre. A történet egy már többször megfilmesített *Robert Sheckley*-novella sajátos átirata a XXI. század televíziós őrületéről. A szuperjáték résztvevőjének egyenes adásban kell elmenekülnie az őt üldöző fejvadászok elől. A játékot azonban úgy szervezték meg, hogy a menekülőnek gyakorlatilag semmi esélye sincs. A másik modernizált Frankenstein-történet, amely a programozott valóság különös világába viszi el a nézőt. Ebben a kutatóorvos a szellemileg visszamaradt emberen próbálja ki az intelligencia növelését szolgáló kísérletet. A komputertechnika jóvoltából a fűnyíró ember fantasztikus átalakuláson megy keresztül, a gyengeelméjű férfiből előbb szuperintelligens, majd az új világrend megalkotására törő, elborult elméjű lény lesz.

RÉMISZTÉS NÉLKÜL

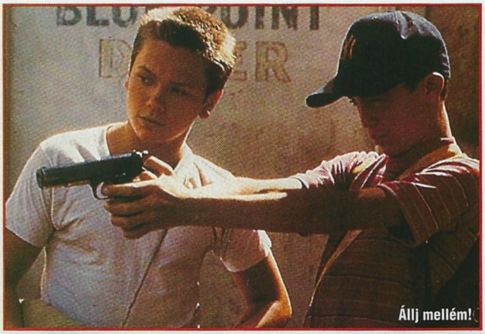
King életművében sajátos helyet foglalnak el azok a novellák, regények és filmek, amelyekben nem a rémisztésen van a hangsúly. A pálmát az *Állj mellém!* (Stand By Me!, 1986) viszi el, amelyből a kemény fizikai és lelki Tortúrán átesett *Rob Reiner* készített filmet. A megkapó, érzelemmel telített alkotás négy oregoni kamaszfiúról szól, akik izgalmasnak ígérkező kaland keretében elmennek megnézni életük első igazi halottját. Eközben felfedezik a világot, megismerik és próbára teszik a barátságot.

Hasonlóan lebilincselő történet az egyik novellájának feldolgozása, amely *A remény rabjai* (The Shawshank Redemption, 1994) címet viseli. Főhősét, Andy Dufresne bankárt életfogytig tartó börtönbüntetésre ítélik kettős gyilkosságért a negyvenes éve végén. A férfi hiába hangoztatja ártatlanságát, az ítélet értelmében be kell vonulnia a Shawshank börtön rabjai közé. Életéről, arról, miként lesz Andy a rabok megbecsült tagja és a fegyőrök adótanácsadója, a börtönvezér, Red mesél. A magyar származású *Frank Darabont* rendezése hét Oscar-jelölést szerzett.

A sárkány szeme (The Eyes of the Dragon) ellenben – a regény még elkerülte a filmesek figyelmét – hamisítatlan középkori történet. Az ősi királyi várban a rosszban sántikáló udvari mágus és a trónörökös csap össze a hatalomért, hogy azután a börtönbe vetett királyplánta Casanovához illő módon módon szökjön meg a Tűtoronyból, ahonnan még egyetlen embernek sem sikerült élve kijutnia.

A kisebb-nagyobb kitérők után King újra és újra visszatért megszokott közegéhez. Így van ez, amikor a régiségkereskedő Leland Gaunt képében maga a Sátán teszi tiszteletét az amerikai kisvárosban. Boltjában mindenféle *Hasznos holmik* (Needful Things, 1996) megtalálhatók, bár kissé furcsa árat kér értük cserébe. Pénz helyett ugyanis néhány apró „baráti" szívességet is beéri. Valójában ezzel a gyűlölet magját hinti el az emberek között, a kisváros lakóit a pokol legmélyebb bugyrába taszítja. A film legfőbb erénye *Max von Sydow* játéka, a svéd származású színész harminc évvel azután, hogy a *Minden idők legnagyobb története* (The Greatest Story Ever Told, 1965) című filmben eljátszotta Jézust, most a Sátánt keltette életre.

Az egyik legutolsó King-feldolgozás, a *Dolores Clairborne* (1995) viszont azzal lepi meg az embert, hogy Amerika egyik legsúlyosabb problémájával, a házasságon belüli erőszak kérdésével foglalkozik. A gyilkossággal vádolt címszereplő – megint csak *Kathy Bates* parádés játékát élvezheti a néző – valamint az őt a börtönben meglátogató újságíró lánya emlékképeiből és Dolores elbeszéléséből tárul fel az asszony hányatott élete. A történet végére a két nő végre igazán egymásra talál.

Állj mellém!

EMLÉKEK A GYEREKKORBÓL

Stephen King a modern horror mestere, azt is mondhatnánk, „királya". A modern horroré, mert az ő világában csak elvétve bukkan fel olyan tradicionális rémfigura, mint a vámpír, kísértet vagy farkasember. S bár minden horror alapvetően ugyanarról szól, szörnyetegekről és szörnyűségekről, Kingnél ez mégis másképpen jelentkezik. King a rémirodalom addig meglehetősen elhanyagolt, de nem minden előzmény nélküli területét hozta előtérbe és kalandozta be: a telepatikus, telekinetikus képességgel megáldott (-vert) emberek világát. Nagyszerű, lebilincselő regények sorában járta körül a témát és bontotta ki a lehetséges variációk sorát. Alakjai jól megírt, plasztikus figurák, hiszen a valósnak ható főhősök sokkal félelmetesebbek minden kísértetnél és zombinál. *„Minden művemben arra törekszem, hogy a természetfölöttit még ijesztőbbé tegyem azáltal, hogy reális környezetbe helyezem, ugyanakkor a valóságot is sokkal félelmetesebbé teszem azáltal, hogy természetfölötti elemekkel ruházom fel. Azért írok, hogy megrémítsem az embereket, mert az emberek szeretnek megrémülni"* – tesz vallomást az író. *„Munkám legnagyobb elismerése az lenne, ha valaki olvasás közben halálra rémülne vagy szívinfarktust kapna a moziban. Természetesen azt mondanám: Istenem, mennyire sajnálom – és ezt komolyan is gondolnám. De azért tudat alatt ott motoszkálna bennem: Istenem, ez tényleg bejött!"*

S hogy honnan táplálkoznak történetei? Bármily furcsán hangzik is, főként a saját gyermekkorából. *„Ha egy írót meztelenre vetkőztetnek, és a testén található minden pici heget leltárba vesznek, ő a legapróbb sérülésről is történeteket tud mesélni. A tehetség nagyon fontos, de a legfontosabb az emlékezés tudománya. Ez az igazi művészet"* – mondja King. A jelek szerint megszámlálhatatlan ilyen sérüléssel rendelkezik, és az emlékezetével sincs baj. A legjobban az fáj neki, hogy szülei nem igazán akarták megszületését. Anyja, aki sterilnek hitte magát, váratlanul lett terhes, mielőtt azonban fia világra jött volna, férje elhagyta. *„Lement cigarettáért a trafikba, és többé nem jött vissza."* Stephen King valójában nem is emlékszik az apjára. Hiányától azonban rettenetesen szenvedett. *„Fütyülök rá, hogy ez a gazember él-e még egyáltalán"* – vonja meg a vállát. De a seb nem gyógyult be sohasem.

Alvajárók

STEPHEN KING-bibliográfia:

Carrie (1974) A boszorkánylány (Kiadták Carrie címen is!)
Salem's Lot (1975) **Borzalmak városa**
Rage (Richard Bachman néven) (1977)
The Shining (1977) **A ragyogás**
Night Shift (novellák) (1978)
Világnagy strand (Egy részüket a Skeleton Crew-ból válogatott novellákkal együtt adták ki)
The Stand (1978)
The Long Walk (Richard Bachman néven) (1979)
The Dead Zone (1979) **A holtsáv**
Firestarter (1980) **Tűzgyújtó**
Roadwork (Richard Bachman néven) (1981)
Cujo (1981)
Danse Macabre (1981)
Creepshow (1982)
The Running Man (Richard Bachman néven) (1982)
Different Seasons (novellák) (1982)
Christine (1983)
Pet Sematary (1983) **Álattemető**
Cycle of the Werewolf (1983) **Ezüst pisztolygolyók**
The Talisman (Peter Straubbal közösen) (1984) **A talizmán**
Thinner (Richard Bachman álnéven) (1984) **Sorvadj el!**
The Eyes of the Dragon (1984) **A sárkány szeme**
Skeleton Crew (novellák) (1985)
Világnagy strand (Egy részüket a Night Shiftből válogatott novellákkal közösen adták ki)
The Bachman Books (novellák) (1985)
It (1986) **A gonosz**
Misery (1987) **Tortúra**
The Tommyknockers (1987) **A rémkoppantók**
Nightmares in the Sky (1988)
My Pretty Pony (1988)
The Dark Half (1989) **Halálos árnyék**
Dolan's Cadillac (1989)
The Stand (1990)
Four Past Midnight (novellák) (1990) (Egy részüket **A napkutya**, a másikat **Titkos ablak, titkos kert** címen adták ki!)
Needful Things (1991) **Hasznos holmik**
Dolores Clairborne (1992) **Dolores**
Langoliers (1993)
Gerald's Game (1993) **Bilincsben**
Nightmares and Dreamscapes (novellák) (1993) **Rémálmok és lidércek** (Két kötetben jelent meg!)
Insomnia (1994) **Nem jön szememre álom**
Rose Madder (1995) **A két Rose**
The Green Mile (1996) **A halálsoron** (Hat részben jelent meg!)
Desperation (1996)
The Regulators (Richard Bachman néven) (1996)

Megjegyzés: A könyvek címei nem minden esetben egyeznek meg a filmcímekkel!

Dolores Clairborne

Egy másik rettenetes emlék ötéves korából való. Saját szemével látta egyik játszótársát meghalni. A vonat ütötte el, kis testének maradványait kosárba gyűjtötték. Utána napokig sokkos állapotban volt. Annyi év után is borzongva emlékszik vissza a látványra. Később ez az emlék adta az *Állj mellém!* című film alapjául szolgáló novella (A test/The Body) ötletét.

A rengeteg kisebb-nagyobb seb és a kiváló emlékezet mellett azért nem árt, ha képzelőereje is van az embernek. *„Az Isten olyan embernek teremtett, aki szeret történeteket kitalálni. Az egész hátterében tulajdonképpen az a nagyon egyszerű és önző megfontolás áll, amely egyébként minden művészt ösztönöz: a tudat, hogy amit csinálok, az tetszik az embereknek. Ha pedig tetszik, akkor én híres és gazdag leszek, az életben többé nem lesz gondom semmire. Ám ez csak részben igaz. A magánéletemben nem változik semmi. A feleségem ma is ugyanúgy szól: Steve, nincs itthon kenyér! – és én elmegyek vásárolni. Ha útközben elfeledkezem a kenyérről és csak egy ötlettel megyek haza, amely kétmilliót érhet, a feleségem akkor is csak azt mondja: Mindez szép, Steve, de mit eszünk a vacsorához?"*

PARANOID ÉS SKIZOFRÉN?

Lelki sérülés, jó emlékezet ide, kiváló képzelőerő oda, az emberben óhatatlanul felmerül a kérdés: épeszű ember hogyan képes ilyen történeteket kiagyalni, ilyen vérgőzös meséket papírra vetni? A kérdés annyira jogos, hogy magát az írót is foglalkoztatta. Erről így vélekedik: *„Minden erőmmel azon vagyok, olvasóim arra a következtetésre jussanak, hogy egy őrült karmai közé kerültek. Higgyék azt, aki a kezükben tartott könyvet írta, nem lehet normális."* Lehet benne valami, elég csak a szemébe nézni! A hecc kedvéért állítólag egyszer kitöltötte az egyik egyetem által küldött pszichológiai tesztlapot. Postafordultával meg is érkezett a válasz: Ön paranoid és skizofrén...

Kinget aligha fenyegeti az a veszély, mint a *Halálos árnyék* (The Dark Half, 1992) hősét. A tehetséges író az álnéven írt vérfagyasztó rémregényeivel aratott nagy sikert. A fiatalember azonban szeretne műfajt váltani, de leginkább a saját nevén publikálni. Ezért elhatározza, hogy (ténylegesen) eltemeti kitalált személyiségét, egyszer és mindenkorra lezárva életének ezt a szakaszát. Ám még aznap éjszaka megölik kiadóját, és különös nyomokat találnak a sírnál... Mellesleg *George A. Romero*, a zombik ura belevaló horrort készített, az egyik legjobb King-adaptációt. A rémíró és a rémrendező már a *Creepshow* óta barátok, de ez volt az első igazi alkalom a közös munkára. Méltó partner volt a kettős szerepet (az írót és démoni képmását) alakító *Timothy Hutton*, az eddigi talán leggonoszabb King-figura.

❖

Idestova negyedszázada, hogy Stephen King először hozta a frászt az emberre. Hihetetlen, de igaz, azóta is a csúcson van. Rémségek egész sorát szabadította a nagyérdeműre, amely változatlan érdeklődéssel falja könyveit, nézi a belőle készült filmeket. Az író hűvös hozzáértéssel gyakorolja az ijesztgetés művészetét, miközben a megengedettnél is többet mesél el a borzalom élvezetéről, az utána való titkos vágyakozásról. Mégis egyszerűen képtelenség szabadulni bűvkörétől: akit egyszer a lapjaiból áradó halál lehelete megigézett, cinkosan bújik össze vele a következő rettenetre.

Szilágyi G. Gábor
(vége)

Ezüst pisztolygolyók

Újabb Philips és JVC képmagnó-családok

Tavaly novemberben, az esetleges karácsonyi vásárlás döntésének megkönnyítésére kis körképet adtunk a hazai képmagnókínálatból. Áttekintésünkben elsősorban azokat a sajátosságokat, tulajdonságokat emeltük ki, melyek a későbbi használhatóság és kihasználhatóság szempontjából játszanak fontos szerepet.

A kínálat azóta újabb típusokkal bővült, a gyártók sorra jelentetik meg '97–98-as modelljeiket. Ezek között csemegézve, ezúttal két *Philips* és két *JVC* típust mutatunk be. Mindegyik választott készülék az elérhetőbb árkategóriába tartozik, ám széles szolgáltatási körükkel sokoldalú használatot tesznek lehetővé.

Kelet-európai kivitelek

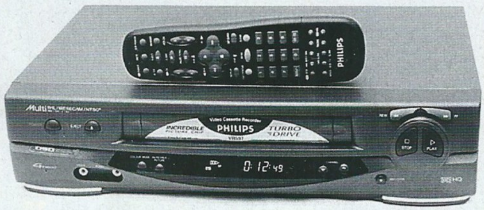
A *Philips* család új tagjai a *VR397/55* és a *VR597–55* típusjelzést kapták, az előbbi kétfejes, míg az utóbbi négyfejes kivitel. Az *55*-ös jelzés utal arra, hogy vételi normákban, színrendszerekben és a menü nyelvében kelet-európai kivitelű modellről van szó, ami egyrészt a PAL és NTSC színrendszer mellett a SECAM jelek MESECAM rögzítésében és lejátszásában mutatkozik meg, másrészt a B/G, vagyis a CCIR rendszerű hang mellett a D/K normájú hangot is fel tudják dolgozni, ami az MTVI műsorának vételekor játszik fontos szerepet. Menüje – mint az előlapon olvasható OSD BILINGUAL felirat utal rá – kétnyelvű, igaz ez angol és orosz, de a kezelési útmutató alapján világosak a beállítási, behangolási lépések.

Ugyanez a világos kezelés jellemzi a *JVC HR–J248EE* és *HR–J448EE* típusait is, mint ahogy egyes szolgáltatásokban, működési jellemzőkben is több hasonlatosság fedezhető fel a két típuscsalád között. Menüszervezésük hasonló, így a *JVC*-k is „kétnyelvűek"; angol, orosz menüvel rendelkeznek és vételi sávjaikban a kábel- és hipercsatornák vételét is megoldották. Hangolási rendszerük feszültségszintézeres, és az automatikus és kézi behangolási lehetőségen kívül mindegyik modell előlapján megtalálható a gyorsbehangolásra utaló Plug & Play felirat. Korábban egyes *Panasonic* típusoknál találkoztunk e behangolási rendszerrel, ami azt jelenti, hogy amikor a gyári szállítású készüléket első alkalommal csatlakoztatjuk hálózathoz és természetesen antennához, majd bekapcsoljuk, saját magától behangolja a vehető csatornákat. Sajnos ha az antennakábelen keresztül úgynevezett hamis vételek vannak, akkor azok is a memóriába kerülnek, mint ahogy a gyengébb vagy nem kívánt állomások is. Nos, ezek „kivédésére" van törlési lehetőség, és mód van a már behangolt állomások új sorrendbe rendezésére is. Ez a mai jelellátottság mellett igen fontos szempont, mert különösen kábeltévés rendszereknél célszerű az általunk legjobban kedvelt állomásokat egymás közelébe rendezni. Mindegyik készülék a vehető csatornák behangolására 99 programhellyel rendelkezik.

Képkorrekciós lehetőségek

Visszatérve a *Philips* készülékek beállításához, a főmenüből választható ki a kívánt behangolási mód, az óra és dátum beállítása, az egyes csatornáknak megfelelő színrendszer és hangnorma, a későbbi időpontokra tervezett felvételek programozása és a képkorrekciós áramkörök bekapcsolása. Az időprogramozott felvételek beírására 8 programhely áll rendelkezésre és az időpontok egy éven belül választhatók, mód van egyszeri felvétel beírására vagy hetente, illetve naponta azonos időpontokban történő felvételekre is. A kétfejes *VR397* esetében a felvételek természetesen csak normál, míg a *VR597* esetében felezett sebességgel is történhetnek. Mindegyik készüléknek van úgynevezett gyorsprogramozásos lehetőség (OTR), vagyis 30 perces lépésekben megadható a kikapcsolási időpont (max. 9 óra). Az egyes lépéseket világosnak, jól kezelhetőnek ítéltük.

Magán a készüléken is található egy „incredible picture" feliratú gomb, egy hozzá tartozó piciny, bekapcsolt állapot-

A mérések a **Magyar Elektrotechnikai Ellenőrző Intézet** laboratóriumaiban készültek.
A tesztet készítette és összeállította: **Géczy Géza.**

TECHNIKAI ADATOK, SZOLGÁLTATÁSOK

GYÁRTÓ TÍPUS	Philips VR 397/55	Philips VR 597/55	JVC HR-J248E	JVC HR-J448E
Vételi normák antennáról	PAL, SECAM	PAL, SECAM	PAL, SECAM	PAL, SECAM
Rögzítési színrendszerek	PAL, MESECAM	PAL, MESECAM	PAL, MESECAM, NTSC	PAL, MESECAM, NTSC
Lejátszási színrendszer	PAL, MESECAM, NTSC	PAL, MESECAM, NTSC	PAL, MESECAM, NTSC	PAL, MESECAM, NTSC
Videófejek száma	2	4	2	4
Méretek (szél. x mag. x mélység)(mm)	400 x 92 x 278	400 x 92 x 278	400 x 92 x 278	400 x 92 x 278
Tömeg (kg)	3,4	3,4	3,4	3,4
Hálózati feszültség (V)	110 – 240	110 – 240	110 – 240	110 – 240
Fogyasztás üzemi (W)	16,5	16,5	17	17
készenléti (W)	5,8	5,8	6	6
Képkeresés seb. (előre/hátra)	9x	9x	3x; 5x; 7x	3x; 5x; 7x
Átcsévélési idő (előre/hátra) (sec)	137/138	140/142	140/140	141/135
	kiváló ++	jó +	jó +	jó +

SZOLGÁLTATÁSOK

Lassítás	van	van	van	van
Gyorsítás	–	2x	–	2x
Indexkeresési rendszer	van	van	van	van
Ismétlés	van	van	teljes szalagra	teljes szalagra
Elteltidő-kijelzés	van (mp-re)	van (mp-re)	van (mp-re)	van (mp-re)
Hátralévő szalagidő kijelzés	van	van	grafikusan	grafikusan
Utóhangosítás	nincs	nincs	nincs	nincs
Menürendszer/kijelzés képernyőn	van/van	van/van	van/van	van/van
Beprogramozott hely törlése/átugrása	van	van	van	van
Programrendezés	van	van	van	van
Kihagyás (ugrás) lejátszáskor	nincs	van	nincs	nincs
Képkereső gyűrű	nincs	nincs	nincs	nincs
16:9 formátum	nincs	nincs	nincs	nincs
Hozzáférésletiltás (gyerekzár)	nincs	nincs	nincs	nincs
Biztosítás hálózatkimaradásakor	kb. 30 perc	kb. 30 perc	akku	akku

PROGRAMOZHATÓSÁG

Vételi sávok	VHF, UHF, kábel, hiper	VHF, UHF, kábel, hiper	VHF, UHF, kábel, hiper	VHF, UHF, kábel, hiper
TV-csatornák hangolása	automatikus, kézi	automatikus, kézi	automatikus, kézi	automatikus, kézi
Tárolható TV-csatornák száma	99	99	99	99
Programozható felvételek száma	8	8	8	8
Programozható napok száma	1 év	1 év	1 év	1 év
Naponta ismételhető felvételek száma	van	van	van	van
Hetente ismételhető felvételi program	van	van	van	van
Azonnali felvétel időbeállítással	30 perces lépésekben	30 perces lépésekben	30 perces lépésekben	30 perces lépésekben
VPS	nincs	nincs	nincs	nincs
ShowView	nincs	nincs	nincs	nincs

AUTOMATIKÁK

Színnormaváltás antennáról	automatikus, kézi	automatikus, kézi	automatikus, kézi	automatikus, kézi
Színnormaváltás kazettáról	automatikus, kézi	automatikus, kézi	automatikus, kézi	automatikus, kézi
Kazettaazonosítás	automatikus	automatikus	automatikus	automatikus
Fejtisztítás	van	van	van	van

TÁVVEZÉRLŐ

Csatornabehangolás	menüvel	menüvel	menüvel	menüvel
Időprogramozás	menüvel	menüvel	menüvel	menüvel
Képkereső gyűrű	nincs	nincs	nincs	nincs
TV/Több videó vezérlése	van/nincs	van/nincs	van/nincs	van/nincs

CSATLAKOZÁSOK

AV-csatlakozás (hátul)	scart	scart	RCA	RCA
AV-csatlakozás (elöl)	van (RCA)	van (RCA)	van (RCA)	van (RCA)
Szinkroncsatlakozó	nincs	nincs	van	van

teszt teszt

ban pirosan világító lámpácskával (LED-del), mely nagyobb felbontású, szebb rajzolatú képminőség elérését sejteti, és ugyanez a programlépés a videómagnó beállítási menüjében is megtalálható. Lényegében két képkorrekciós lehetőség állítható be: a normál álláson kívül mód nyílik egy lágyabb átvitelű üzemmódra és az említett kiemelt állásra. Gyakorlati tapasztalataink szerint anélkül avatkozik be a magasabb frekvenciás, finomabb részleteket tartalmazó képátvitelbe, hogy a zajokat zavaróan emelné meg, a részletek viszont határozottabbak lettek. Mindezt nemcsak a műszeres mérések igazolták, hanem a képátvitelben, az arcok rajzolatában, a témák határozottságában is jól lehetett érzékelni. A visszajátszott képek a próbafelvételek során és tesztanyagok lejátszásakor is összességében igen megnyerőek, szép rajzolatúak és jó színhűségűek voltak.

Azon kívül, hogy az egyes funkciók a videó kijelzőjén is ellenőrizhetők, az OSD, vagyis a képernyőn megjeleníthető (és kikapcsolható) feliratok is folyamatos tájékoztatást adnak a kiválasztott csatornáról, üzemmódról, sőt automatikusan megjelenik a hátralévő játékidő is.

Hogy ugorjuk át a reklámokat?

Mind a *VR397*, mind a *VR597* esetében minden új felvételnél indexjeleket lehet a szalagra tenni, és ezek alapján lejátszáskor a szomszédos 9 indexjellel megjelölt kezdetre könnyen rá lehet találni. Az egyes indexjelek közötti szakaszokat vagy éppen a teljes szalagot akár hússzor le lehet játszani (ismétlő üzemmód). Csak a négyfejes *597*-es szolgáltatása a kétszeres sebességgel történő lejátszás, a mindkét irányba történő változtatható sebességű (1/5, 1/20, 1/30), lassított üzemű lejátszás és egy érdekes tudomány a 30-tól 120 mp-ig tartó „ugrás", amikor 30 mp-es lépésekben a nem kívánt részen gyorskereséssel át lehet szaladni. Reklámokkal teli, kényszerűen felvett „árukapcsolásos" világunkban nem jön rosszul ez a lehetőség. Mind a lassított képek, mind a kétszeres sebességű lejátszás minősége nagyon jó volt, és dicsér-

MÉRT ÉRTÉKEK

GYÁRTÓ / TÍPUS	Philips VR 397/55	Philips VR 597/55	JVC HR–J248 E	JVC HR–J448 E
Sorbontás (sor) SP	250	250	250	250
Videó jel/zaj-arány (dB) SP	44	44,5	46	45
LP	45	43		
Videóátvitel (MHz) SP	3,2	3,2	3,2	3,25
LP	3	3,05		
Hangfrek. átvitel (Hz–KHz) SP	70–11,5	75–11,5	70–11,5	70–11,5
LP	60–7,3	60–7,5		
Hang jel/zaj-arány (dB) SP	47	47,5	48	48,5
LP	45,5	47		
Nyávogás (%) SP	0,15	0,16	0,15	0,15
LP	0,2	0,19		

nünk kell a *VR597* esetében az állóképet is. A *VR397* esetében láthatóak a kétfejes kivitelből következő korlátok, de átlagosnál ezt is jobbnak ítéltük, a kép biztosan állt meg és a zavarok kevésbé voltak jellemzőek.

Amint a képet szép rajzolatúnak találtuk, úgy a kísérőhang frekvenciaátvitele is korrekt volt. Normál üzemmódban 11,5 kHz a felső határ, ami felezett sebességnél 7,5 kHz körüli értékre csökkent. Szintén jó értéket mutatott a nyávogás is, és a hangtorzítás mértéke is 1 százalék körüli értéken volt a névleges hangszintek esetében.

A behangolás rendszerében és a felvételek előreprogramozásában is hasonló a két család, mégis a *HR–J248*-nál és a *HR–J448*-nál nagy biztonságot jelent egy, a hátlapba a kezelő által is behelyezhető és cserélhető Lithium elem. Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy míg a készülékek jelentős részénél csak rövid idejű hálózatkimaradás ellen van védelem – a most bemutatott Philipseknél ez kb. fél óra – addig ez a két JVC nem felejti el a beírt programokat.

A másik *JVC*-sajátosság a B.E.S.T. felvételoptimalizáló rendszer, mely rövidítés a Best Equalized Signal Tuning szóösszetételből következik és működésének az a lényege, hogy a szalag egy csíkjára a felvétel megkezdése előtt különböző fejáramokkal próbafelvételeket készít és meghatározza az optimális felvételi szintet. Az ötlet annyiban praktikus, hogy mind a szalagfajták változása esetén, mind a fej kopásakor képes korrigálni. A B.E.S.T. rendszer lejátszáskor viszont a kontrasztviszonyok figyelésével, különösen a finomabb részletek visszaadásában mutat látható eredményt, de előnye, hogy mégsem teszi túllövésessé a képet és nem nőnek fel a zajok. Hasonló elveket vall például a *Sony* OPC rendszere, a *Panasonic* CVC megoldása, mégis itt igen szellemes az elnevezés a négy betűt összeolvasva és magyarra fordítva a „legjobb" – jelenti. Mindenesetre az eredmény valóban meggyőző volt, és a normál VHS kategóriában mind bontásban, mind zajban nagyon jó eredményeket nyújt mindkét JVC.

NTSC–, és csatlakozási tudományok

Az újabb képmagnók általában a PAL és SECAM rendszerű színjelek feldolgozása, felvétele mellett az NTSC színrendszerű kazettákat is le tudnak játszani. A két *JVC* specialitása viszont, hogy mind NTSC 3.58, mind NTSC 4.43 szerint videóbemenetről is rögzíteni tudják NTSC módon (például NTSC rendszerű kamkorderről) a jeleket.

Az egyéb szolgáltatások szempontjából a két *JVC*-nél is van indexkeresési rendszer, ismétlési lehetőség, igaz, csak a teljes szalagra, és OSD-n keresztül az adott funkciókon kívül itt is ellenőrizhető a hátralévő szalagidő, igaz, csak grafikusan egy vízszintes vonal mentén mozgó jel segítségével.

Változó sebességű lassítás a HR–J448-nál van mindkét irányban és nagyon jó minőségben, mint ahogy az állókép minőségét is nagyon jónak értékeltük. Szintén a négyfejes kivitel tulajdonsága az automatikus SP/LP időzítés, ami azt jelenti, hogy egy 180 perces kazettára felveendő 210 perces műsor esetén az első 150 percet normál sebességgel fogja felvenni a készülék, majd az utolsó 60 percnyi anyagnál automatikusan átvált félsebességre, hogy a még hátralévő egy órányi műsort is teljes terjedelmében rögzíthesse.

Külön érdemes szólni a csatlakoztatási lehetőségekről. Mindkét családnál az előlapon is van a kép- és hangjelek csatlakoztatására egy-egy RCA-bemenet, a *JVC*-nél viszont a hátoldalon is csak RCA rendszerű, vagyis kerek csatlakozó-aljzatok vannak a kép- és hangjelek fogadására és kiadására, míg a Philips scart-csatlakozóval rendelkezik. Ez utóbbit azért preferáljuk, mert így lehetőség van a tv irányába a kapcsolójelek átadására is, tehát a magnót lejátszásra kapcsolva a tv-készülék automatikusan át tud váltani e jelek fogadására. A *JVC*-nek viszont van szinkroncsatlakozója, s ez azoknak jelent feltétlen előnyt, akik JVC kamkorderrel rendelkeznek. Akik figyelik kamkorderteszt-jeinket, tudják: e kamerák nagyobb részt egy kis vágókomputerrel rendelkeznek, s szinkroncsatlakozójuk és vezetékes összeköttetésük segítségével a beírt snitteknek megfelelően lehet indítani, leállítani a szinkroncsatlakozón keresztül vezérelt készülékeket.

Használhatóság szempontjából érdekesnek tűnik a távvezérlők összevetése. A Philips kétfejes és négyfejes vezérlője eltérő megoldású, az előbbi kisebb, praktikus elrendezésűnek tűnik, de a menügombok elhelyezése bezsúfoltabb. A *VR–597/55*-nél a gomboknál első ránézésre is látszik a tudatos csoportosítás, a funkciók szétválasztása, s bár nagyobb és sajátosabb formájú a vezérlő, de jól használható. A *HR–J248* és *448* vezérlői első ránézésre praktikusnak, jól szervezettnek tűnnek, de gombjaik kicsinyek, és sötétben, esti videózásnál nehezebben használhatók.

❖

Összességében mind a négy készülék praktikus, sok szolgáltatású videómagnó. A kísérőhangnál a mért értékek szinte azonosak, frekvenciaátvitelük, jel–zaj-arány értékeik csaknem egyformák, a nyávogás jellemzői a *JVC*-nél egy árnyalattal jobbak. Képminőségben is majdnem egyforma a tudományuk, szubjektíven számottevő különbséget nem tapasztaltunk. A műszaki vizsgálatok során mért értékek is egytized MHz-en belül voltak.

A végső döntést végül is a célszerűség kell hogy meghatározza. Az NTSC felvételi rendszer specialitás, kamerafelvételek szinkronvezérlése lehet szükségszerűség, míg a scart-csatlakozó igénye lehet egy más megfontolású kényelmi szempont.

E. T. nyereménylista

1997 decemberében a UIP–Duna Film négy film lakossági videókazettáiban játékszelvényt helyezett el, melyet megfejteni csak azok tudtak, akik megvásárolták valamelyik kazettát.
A rejtvény megfejtése: **CASPER.**

Az E. T. – A földönkívüli játék nyertesei:

Plüss Beethoven-kutyakölyök:
Vörös Balázs Hahót, **Tóth Péter** Ferencszállás, **Bokár Barbara** Nágocs

Sárkányszív hátizsák:
Juhász Márta Tapolca, **Szűcs Anita** Simontornya, **Pörge Anita** Szécsisziget

Őslények országa plüss játékfigura:
Müller Attiláné Tamási, **Buzsik Máté** Szigetújfalu, **Fehér Attila** Budapest XX., **Györke Réka** Budapest XXI., **Szappanos Mariann** Szeremle

Beethoven 2. Póló
Barakonyi Imola Tengelic, **Zách Ildikó** Vértesszőlős, **Király András** Fábiánsebestyén, **Szebényi Robi** Budapest XVIII:, **Radics Péter** Győr, **Tóth Bence** Szikszó, **Jónás Adrien** Budapest II., **Zsigmond Nóra** Budapest XIII.

UIP DUNA NEMZETKÖZI FILM KFT. **Gratulálunk!** UIP DUNA NEMZETKÖZI FILM KFT.

Tiszta Hollywood

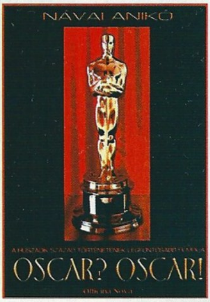
Január 31-től minden szombat este fél nyolctól jelentkezik az HBO műsorán a *Tiszta Hollywood* című harmincperces filmes műsor. A *Návai Anikó* és *Hirtling István* vezette szórakoztatóipari híradóban a filmvilág híreiről, eseményeiről kaphat a néző naprakész információkat. Az összeállításokban lesz szó készülőben lévő amerikai filmekről, fesztiválokról, díjakról, videós forgalmazásokról, hollywoodi pletykákról. A műsor az amerikai *Variety* szaklap adatai alapján rendszeresen közli majd a box office-listákat, vagyis az amerikai mozikban és a világ filmszínházaiban anyagilag legsikeresebb alkotások sorrendjét. E felsorolásból nem maradhatnak ki a hasonló magyar adatok sem. A következő hetekben az Oscar-jelölt esélyesekről, majd a díj várományosairól láthatunk hollywoodi pillanatképeket, s beszámolókban ismerhetjük meg a berlini filmfesztivál és a februári 29. Magyar Filmszemle legfontosabb történéseit.

Sean Penn, az elnök

Sean Penn lesz a zsűrielnöke a március 30-a és április 6-a között zajló párizsi filmfesztiválnak, *Leonardo DiCaprio* és *Johnny Depp* pedig a fesztivál díszvendégei lesznek.

Könyv az Oscarról

A márciusi 70. Oscar-ceremónia alkalmából hamarosan megjelenik *Návai Anikó: Oscar! Oscar? A XX. század legfontosabb filmdíja* című kötete, a Magyar Könyvklub gondozásában. Az alapos mű az Oscar-díj történetét dolgozza fel a kezdetektől napjainkig. A húszas évek végétől a kilencvenes évek derekáig valamennyi esztendő legérdekesebb pillanatait feleleveníti a szerző, aki az elmúlt évtized valamennyi Oscar-díjkiosztó gáláján jelen volt, így személyes élményeit is megosztja olvasóival. A fényképekkel gazdagon illusztrált könyv melléklete, mintegy kislexikonként, tartalmazza a fontosabb kategóriák győzteseit a kezdetektől napjainkig, azaz 1997-ig. A kötetből a Video Magazin márciusban közöl majd szemelvényeket.

Titanic: a CD is az élen

Másfél évtized után a *Titanic* című alkotás muzsikája az első, amely filmzenei CD-ként a neves amerikai zenei magazin, a Billboard 200-as listájának első helyére ugrott. *James Horner* szárnyaló dallamaival januárban két Golden Globe-ot is besöpört. Az eddigi utolsó élen álló filmzenei album *Vangelis* nevéhez fűződik, s ez a *Chariots Of Fire* (Tűzszekerek) volt, mely 1982 tavaszán négy hétig volt listavezető. Korábban a *Doktor Zsivágó* zenei anyaga 1966-ban egy hétig, a *Goldfinger*é 1965-ben három hétig, az *Exodus*é pedig 1961-ben tizennégy hétig szerepelt az első helyen.

A mozibevételi toplistákat is a Titanic vezeti, a 285 millió dollárba került mű eddig 200 millió dollárt hozott Észak-Amerikában, 100 milliót pedig a világ többi részén.

Page és Plant Budapesten

Február 23-án a Budapest Sportcsarnokban ad koncertet *Robert Plant* énekes és *Jimmy Page* gitáros, akik bő két év fél évtizeddel ezelőtt a *Led Zeppelin* vezéregyéniségeiként milliókkal ismertették és szerették meg a kemény rock műfaját. A szerencsés Led Zeppelin rajongók egy-egy videótékában még fellelhetik 1976-ban készült koncertfilmjüket, melynek címe: *A dal ugyanaz marad.* A digitálisan újrakevert Zeppelin CD-k ma is igen kelendőek, csakúgy, mint a ma már ötvenes éveit taposó Page–Plant duó 1994-es *Unledded/No Quarter* lemeze. Az együttes 1980-ban, a dobos *John Bonham* tragikus halála után feloszlott, s bő tíz évnek kellett eltelnie, hogy az énekes és a gitáros ismét egymásra találjon. Azóta együtt koncerteznek, s jó néhány Led Zeppelin kompozíciót is repertoárjukra tűznek. A hírek szerint tavasszal jelenik meg a kettős új CD-je, s a budapesti koncerten már e lemez zenei anyagából is hallhatunk szerzeményeket.

© Microsoft Music Central '97

KERES–KÍNÁL

Rovatunkban ingyen tesszük közzé magánszemélyek 100 szónál nem hosszabb szövegű hirdetéseit. Felhívjuk a Kedves Olvasó figyelmét, hogy e rovatban nem áll módunkban közölni olyan hirdetéseket, amelyekben megvételre ajánlanak vagy díjazás ellenében keresnek szerzői jogvédelem alatt álló műsorokat.

- Panasonic NV–40-es videókamera tartozékokkal, plusz akkumulátorral igényesnek eladó. Tel.:52/359–151
- Keresem a következő filmek plakátjait: The Peacemaker, Jurasssic Park 1–2. Trainspotting, Batman 1., 2., 4. Millenium, X-akták, Hét év Tibetben, Hetedik, Az ördög maga, Sleepers – Pokoli lecke
Torma Bernadett 8258 Badacsonytomaj, Sport u. 1.

Csaknem háromszáz alkotás a filmszemlén

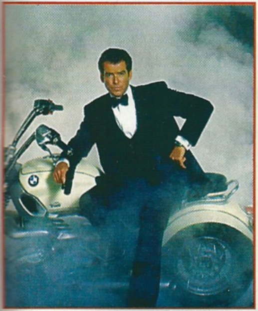
Február 6-a és 10-e között rendezik meg Budapesten a 29. Magyar Filmszemlét. A szemle *A játékos* című *Makk Károly* által rendezett, angol-magyar koprodukcióban készült filmmel indul. A hazai mozgóképszakma legnagyobb eseményére 22 játékfilmet, 56 kísérleti kisjátékfilmet és 205 dokumentumfilmet neveztek az egyes műhelyek. A játékfilmek közül négyet az olcsóbb videótechnikával forgattak alkotóik. Minden bizonnyal eséllyel pályázik valamelyik díjra a tavalyi szemlegyőztes *Tímár Péter* legújabb, magánprodukcióban, százmillió forintos költséggel készült filmje, a *Zimmer Feri*. Tíz mű – egyebek mellett *Makk Károly* nyitófilmje, valamint *A miniszter félrelép* – az úgynevezett nem hivatalos, információs programban szerepel majd.

A szemle kiemelt helyszíne a Corvin Budapest Filmpalota lesz, de a programoknak helyt ad a Puskin, a Művész, és az Örökmozó mozi is. A rendezvényt irányító tanács elnöke *Jankovics Marcell,* további tagjai *Bujtor István, Moldoványi Ferenc, Monár György* és *Szabó Ildikó.* Az ötnapos programsorozat alatt több fórumon is eszmét cserélhetnek a szakemberek: így szó lesz a televízió és a film kapcsolatáról, a magyarországi producerek helyzetéről és szerepéről, s megvitatják azt is, milyen a magyar film külföldi szemmel. A filmszemlére másfélszáz külföldi vendéget is várnak. Az esemény záróakkordjaként az eredményhirdetés az Iparművészeti Múzeumban lesz február 10-én este, mellyel egy időben az érdeklődők nyilvános vetítésen tekinthetik meg a díjnyertes alkotásokat a Corvin termeiben.

Tímár Péter Zimmer Ferije közönségdíj várományos

James Bond, a 19.: 1999. november 19.

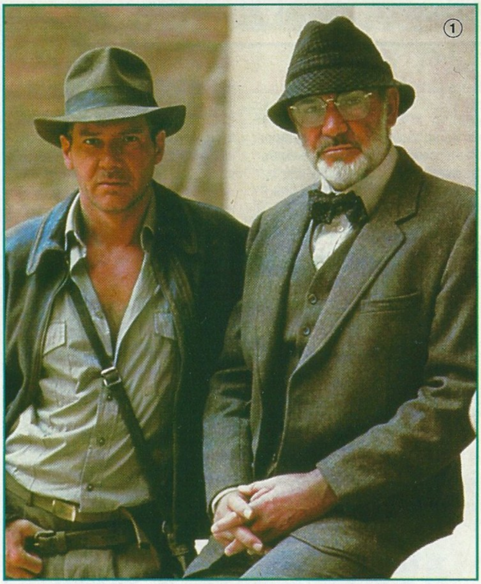

Los Angelesben, semmit nem bíznak a véletlenre, hiszen alighogy bemutatták a sorrendben tizennyolcadik James Bond-filmet, a sikeren felbuzdulva máris kitűzték a következő, tizenkilencedik Bond-produkció bemutatójának időpontját: stilszerűen 1999. november 19-ét. *Neal Purvis* és *Robert Wade* forgatókönyvírók máris nekiláttak a munkának. A két producer *Michael G. Wilson* és *Barbara Broccoli* lesz, a főszereplő pedig természetesen *Pierce Brosnan. A holnap markában* (júniusi hazai videópremier) eddig csak Amerikában 105 millió dolláros bevételt hozott a mozikban december 19-i bemutatója óta.

Michael Douglas és Clint Eastwood Cesar-díjasok

Február 28-án Párizsban, a francia filmipar Cesar díjkiosztó gáláján életműdíjjal tüntetik ki *Michael Douglast* és *Clint Eastwoodot*. Míg Douglast színészi munkásságáért jutalmazzák, addig Eastwood rendezői pályafutásáért kapja meg a díjat. Clint egyébként *The Crime* címmel hamarosan forgatni kezdi új filmjét, melynek főszereplője, rendezője és egyben producere is ő lesz. A hírek szerint mindkét amerikai sztár elfogadta a meghívást és ott lesznek a párizsi ceremónián. Az est háziasszonya a tavalyi év Oscar-díjasa, *Juliette Binoche* lesz.

A VILÁG LEGSIK

A világ legsikeresebb filmjeinek mozibevételi adatai (millió dollárban):

sorrend	cím (évszám)	Amerika	Amerikán kívül a nagyvilágban	összesen
1.	Jurassic Park (1993)	357.1	556.0	913.1
2.	A függetlenség napja (1996)	306.1	507.0	813.1
3.	Csillagok háborúja (1977)	460.9	330.3	791.2
4.	Az oroszlánkirály (1994)	312.9	459.0	771.9
5.	E. T. (1982)	399.8	301.6	701.4
6.	Forrest Gump (1994)	329.7	347.0	676.7
7.	Az elveszett világ – Jurassic Park (1997)	229.1	382.0	611.1
8.	Men in Black – Sötét zsaruk (1997)	250.1	326.6	576.7
9.	A birodalom visszavág (1980)	290.2	243.7	533.9
10.	Reszkessetek betörők! (1990)	285.8	248.0	533.8
11.	Terminátor 2. (1991)	204.8	310.0	514.8
12.	Ghost (1990)	217.6	290.0	507.6
13.	Indiana Jones és az utolsó kereszteslovag (1989)	197.2	297.6	494.8
14.	Twister (1996)	241.7	253.0	494.7
15.	Aladdin (1992)	217.4	262.0	479.4
16.	A cápa (1975)	260.0	210.6	470.6
17.	Jedi visszatér (1983)	309.1	161.2	470.3
18.	Pretty Woman (1990)	178.4	285.0	463.4
19.	Mission: Impossible (1996)	181.0	271.6	452.6
20.	Farkasokkal táncoló (1990)	184.2	240.0	424.2
21.	Mrs. Doubtfire (1993)	219.2	204.0	423.2
22.	Batman (1989)	251.2	162.0	413.2
23.	Rain Man (1988)	172.8	240.0	412.8
24.	Több, mint testőr (1992)	121.9	289.0	410.9
25.	Robin Hood: A tolvajok fejedelme (1991)	165.5	225.0	390.5

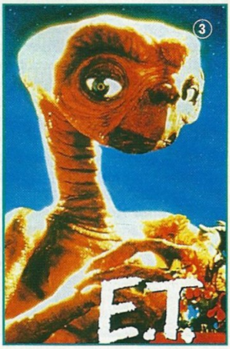
Megjegyzés: A lista az 1998 év eleji adatok alapján készült. A Top 25-ben szereplő filmek közül a Men In Black és a Jurassic Park 2. adatai napról napra változnak, mert még játsszák őket a világ filmszínházai. A Titanic napokon belül bekerülhet a Top 25-be, mivel jelenlegi bevételei már meghaladják a 300 millió dollárt

1997-ben mindössze két film tudta beverekedni magát a legtöbb mozibevétel alapján rangsorolt legjobb huszonöt alkotás közé. A listavezető *Jurassic Park* folytatása, az újabb dinoszaurusz-ijesztgetős produkció, *Az elveszett világ* az örökranglistán egyből a hetedik helyre küzdötte fel magát, míg a *Men In Black – Sötét zsaruk* sci-fi vígjáték nyolcadik a rangsorban.

E két film kivételével valamennyi sikerfilm kölcsönözhető idehaza videókazettán, de e két tavalyi sztárprodukció is elérhető lesz idén kazettán. A felújított *Csillagok háborúja*-trilógia tovább hódított, újabb régi és új közönséget toborozva magának. A három film együttesen már csaknem 1,8 milliárd dollárt hozott a filmkészítők és a mozisok konyhájára. Amerikában a Csillagok háborúja volt a legnézetebb film, megelőzve egy másik kedvenc sci-fit, az *E. T.*-t. A Jurassic Park és *A függetlenség napja* kimagasló nemzetközi bevételeinek köszönheti még előkelőbb helyét a toplistán.

A Disney *Az oroszlánkirállyal* – minden idők legnépszerűbb egész estés rajzfilmjével – és az *Aladdin*nal képviselteti magát az örökranglistán. Simba és csapata is nagyobb anyagi sikert ért el a nagyvilágban, mint hazájában, csakúgy, mint az Aladdin. Fantasztikus teljesítmény *Steven Spielbergé*, aki rendezőként öt filmmel is ott van a Top 25-ben *(Jurassic Park 1–2., E. T., Indiana Jones és az utolsó kereszteslovag, A cápa)*, mely filmek összmozibevétele a világban meghaladja a 3 milliárd(!) dollárt.

A táblázatban közölt bevételeken a stúdiók, a filmforgalmazók, illetve a mozitulajdonosok osztoznak a szokásos, illetve kialkudott arányban (mely nagyjából a felefele arányhoz közelít). E bevételek természetesen nem tartalmazzák a videóforgalmazásból (kölcsönzői és lakossági vásárlásokból) befolyt összegeket, valamint a produkciókhoz kapcsolódó kiegészítő termékek (ruhaneműk, játékok, plakátok, ajándéktárgyak, stb.) eladásából származó dollárokat, melyek együttesen számos esetben meghaladják még e tetemes mozibevételeket is...

1. Indiana Jones és az utolsó kereszteslovag: Harrison Ford és Sean Connery Spielberg félmilliárd dollárt hozott filmjében

2. A verhetetlennek tűnő Jurassic Parkot a hetedik helyen követi a folytatás, Az elveszett világ, mely szintén áprilisban jelenik meg idehaza videókazettán

3. E. T., a bájos elképzelt Spielberg-földönkívüli meghódította Amerikát és a világot

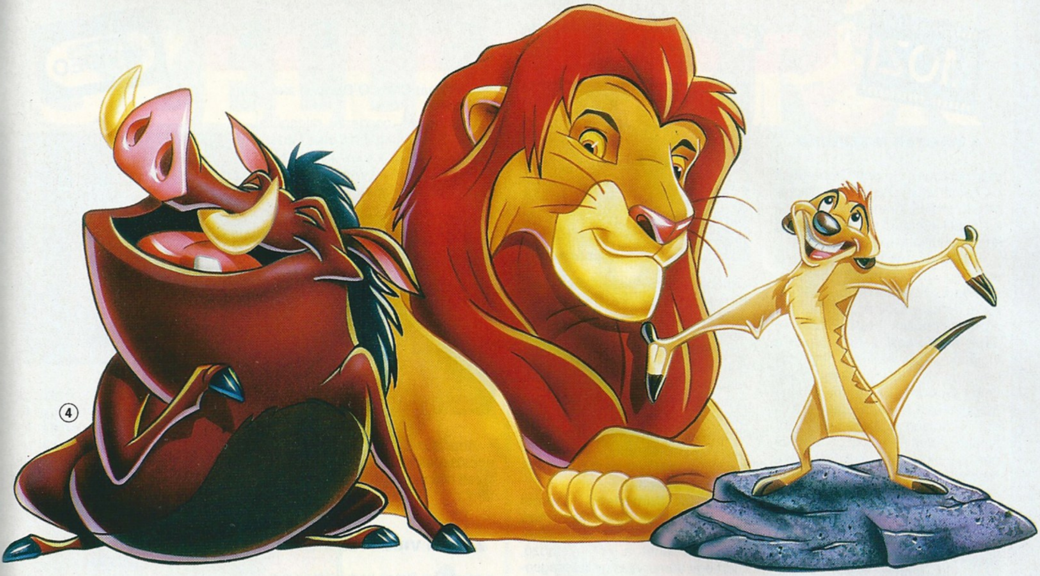
4. Az oroszlánkirály minden idők legsikeresebb Walt Disney rajzfilmje; kazettáiból Magyarországon százezernél több példány fogyott el

5. Csillagok háborúja – az örök klasszikus felújított változatával újabb százmilliókat hozott a konyhára.

6. A birodalom visszavág: a legjobb tíz között követi a bronzérmes helyen álló első részt

7. Jedi visszatér: a sorozat harmadik darabja is a legjobb húsz között. A folytatás, vagyis a kezdeteket elmesélő film bemutatója jövőre várható

8. Áprilistól a magyar tékákból is kölcsönözhető a Men In Black – Sötét zsaruk, mely máris a legjobb nyolc között van

4

5

6

7

8

MOZI

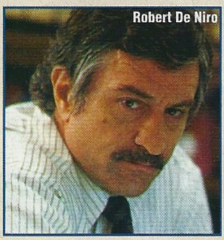
ELŐZETES

VIDEO

A MAGYAR MOZIKBAN

már peregnek Golden Globe-díjas és hamarosan Oscar-jelölt alkotások, s néhány Arany Góbusz-jelölt és most kitüntetett film márciusban kerül a multiplexekbe.

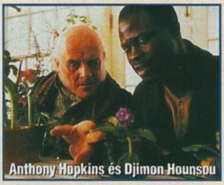
Három díjat is besöpört a *Lesz ez még így se!* című komédia, **James L. Brooks** rendezésében. Az újdonsült Golden Globe-szobor-tulajdonosok, **Helen Hunt** és **Jack Nicholson** a főszereplői a vígjátéknak, de mellettük ott játszik egy tavalyi Oscar-díjas fickó, **Cuba Gooding Jr.** is (aki a *Jerry Maguire*-ben játszott Oscart érően). Nicholson a világ legkiállhatatlanabb alakját játssza (mikor nem?), aki embergyűlölő létére megható szerelmes regényeket ír. Amikor szomszédját kirabolják, rá

Robert De Niro

marad a szomszéd kiskutyája, s ezen felül még belopódzik életébe egy bájos pincérnő is. Így a jól bevált elviselhetetlen magatartásán lassan változtatni kénytelen – pedig igen nehezére esik...

Golden Globe-jelölt volt és lapzártakor igencsak Oscar-jelölt esélyes **Steven Spielberg** legújabb rendezése, az *Amistad.* **Morgan Freeman, Anthony Hopkins, Matthew McConaughey, Nigel Hawthorne** és **Djimon Hounsou** a főszereplői a háromórás alkotásnak, melyben a legénység meggyilkolásának vádjával bíróság elé kerülnek az Amistad nevű spanyol rabszolgahajó 1839-ben fellázadt afrikai foglyai. A bírósági tárgyalás nem csupán az afrikaiak ügye, hanem minden amerikaié is, mely egyben jelképpé válik: a harc az emberiség legalapvetőbb jogáért, a szabadságért folyik.

Charles Dickens klasszikus művét helyezi mai – floridai és new York-i – környezetbe a *Szép remények* című film, **Ethan Hawke, Gwyneth Paltrow** és **Robert de Niro** játékával. A szegénységben élő, festőművésznek készülő kisfiú nyolcéves korában három sorsdöntő találkozásélménnyel gazdagodik, mely kihat felnőtt korára is.

Anthony Hopkins és Djimon Hounsou

Robert de Nirót láthatjuk a *Cop Land*ben is, **Sylvester Stallone, Harvey Keitel, Ray Liotta** és **Janeane Garofalo** társaságában. New Jerseyben lakó, New York-i zsaruk állnak a történet középpontjában. Titkok, rejtélyek, korrupció és különös légkör övezi a zsaruk mindennapi életét. Egy jobb sorsa érdemes kisvárosi seriff (ő Stallone) szeretne tisztán látni a zavarosban, de ahogy egyre többet tud meg, egyre inkább veszélybe kerül az élete...

Donald Sutherland, Denzel Washington és **John Goodman** játsszák a *Letaszítva* főszerepét. Elégedett lehet a két nyomozó, mert egy démonikus gyilkosságsorozat tettesét kerítették kézre, akit halálra ítéltek és ki is végeztek. Ám a rémtettek folytatódnak. Vajon egy utánzóval van dolguk vagy valami egészen mással?

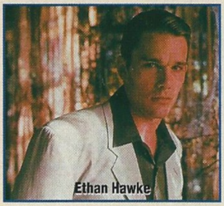
Vígjáték *A boldogító nem*, melyben egy kisváros irodalomtanára **(Kevin Kline)** váratlanul az érdeklődés középpontjába kerül, amikor kiderül: volt tanítványa **(Matt Dillon)** az Oscar-díj átadási ceremóniáján elmeséli, hogy színészi alakítását – egy homoszexuális katona figuráját – róla mintázta. Ezután a kisvárost ellepik a televíziós forgatócsoportok – megérkezik egy különös riporter is **(Tom Selleck)** – s máris veszélybe kerül esküvője, pedig menyasszonya **(Joan Cusack)** már igencsak készül a nagy eseményre.

Sandra Bullockot újra láthatjuk, ezúttal nem akciófilmben. A *Szerelemben, háborúban* című, el-

Ray Liotta

ső világháború idején játszódó filmben ő formálja meg az ifjú **Ernest Hemingway** szerelmét a Vöröskereszt egyik nővéreként. A tizennyolcéves Hemingwayt, az európai fronton megsebesült amerikai katonát **Chris O'Donnell** alakítja.

A könnyed popzene rajongói *Spice World* címmel a **Spice Girls** főszereplésével zenés filmet láthatnak napjaink legsikeresebb poplányaival az élen.

Ethan Hawke

Anasztázia címmel pedig egészestés rajzfilm szól a feltételezett cári sarj nem hétköznapi életéről.

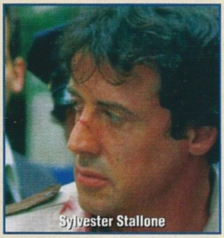
A HONI VIDEÓTÉKÁKBAN

a minőségi filmek kedvelőinek régi vágya teljesül: végre kazettán is látható lesz az *Amadeus*, **Milos Forman** 1984-ben készült és nyolc(!) Oscar-díjat nyert műve. **F. Murray Abraham** és **Tom Hulce** játékával megismerhetjük az ifjú zseni zeneszerző Mozart és az udvari zeneszerző-vetélytárs Salieri különös rivalizálását.

George C. Scott a minap kapta meg a Golden Globe-díjat a *12 dühös ember* című filmben nyújtott alakításáért, melyet márciustól videón is láthatunk. A klasszikus művet **William Friedkin** dolgozta fel újra, s a színészek között ott találjuk **Jack Lemmon**t és **Armin Mueller-Stahlt is.**

Sandra Bullock Jason Patrickkel tér vissza a *Féktelenül 2*-ben, ezúttal busz helyett egy hajón kell megmenteni az utasok életét. Az *Anacondá*ban a főhősöknek kígyók elől kell menekülniük, **Jon Voigt**tal az élen. Delfin és kutya játssza a főszerepet az *Ebadta delfin*ben, de azért ott játszik **Steve Guttenberg** is.

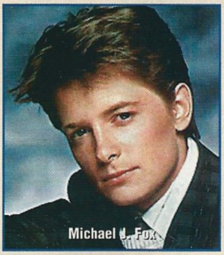

Chris O' Donnell

Sylvester Stallone

Joel Schumacher vállalkozott arra, hogy megrendezi a negyedik Batman-történetet, *Batman és Robin* címmel, **Arnold Schwarzenegger, George Clooney Chris O'Donnell** és **Uma Thurman** főszereplésével.

A MEGVÁSÁROLHATÓ KAZETTÁK

között már ott van a *Volt egyszer egy vadnyugat,* mely sokak egyik kedvenc filmje. Minden idők egyik legsikeresebb filmjét, a *Twister*t is megvehetjük már. Hamarosan megvásárolható lesz a *Peter Pan,* azaz Pán Péter klasszikus rajzfilmje, a *Gumimacik*-sorozat ötödik és

Michael J. Fox

hatodik darabja társaságában. Kapható lesz márciustól a nagy sikerű *Space Jam* rajz-játékfilm **Michael Jordan**nel, *Tapsi Hapsi*val és barátaival. A Casper-rajongók hamarosan mindkét *Casper*-produkciót hazavihetik mejd gyűjteményükbe.

A *Vissza a jövőbe*-trilógia **Michael J. Fox** játékával régóta hiányzik a rajongók polcairól, most e hiányt pótolhatjuk. A rajzfilmekből megelevenedett Flintstone-család játékfilmváltozata, a *The Flintstones* is hamarosan ott lesz az üzletekben a megvásárolható kazetták között. A háborús filmek kedvelői lakossági forgalomban is találkozhatnak majd *A híd túl messze van*, a *Most és mindörökké* és a *Szahara* című klasszikus alkotásokkal.